

„A továbbiakban Járosi Andor unokája, *Antal Margit* számolt be nagyapja életmentő tevékenységéről, a »rejtve működő« könyörületes lelkészről, aki jobban féltette embertársai életét, mint a saját magáét.”

Életmentők és megmentettek társaságában ▶ 6. oldal

„Mottónk tulajdonképpen ez: elmenni azokhoz, akik nem jönnek. Hiszen nem mindenki megy be a templomokba, hiába áll nyitva a kapujuk.”

Beszélgés Sztánó Péterrel ▶ 13. oldal

„Testvérünk az »Én...« kezdet után nem a hivatalos nevét, hanem a cigány ragadványnevét – »Lambada Mari« – mondta. Így került a történelemben először konfirmandusi eskübe egy dél-amerikai tánc neve...”

Megerősítve... ▶ 14. oldal

„Átragyg-e rajtunk?” ▶ 3–4. oldal
Hálaadás Holdviolával ▶ 6. oldal
A Déli Egyházkerület melléklete ▶ 8–9. oldal
Jövel, tisztító szélvihar! ▶ 11. oldal
Szélrózsa-hangolás ▶ 12. oldal
„Mentálwellness” ▶ 14. oldal

FOTO: KALOSAI RICHÁRD

Az Evangéliumot Minden Otthonba Alapítvány (EMO) szolgálata hazánkban 1992. február 1-jén kezdődött – istentisztelettel. 2012. május 12-én a Budapest-Nagyvárad téri református templomban mintegy száz önkéntes és több külföldi társszervezetet képviselője adott – szintén istentiszteleti keretben – hálát az elmúlt két évtizedért, felidézve a felekezeti közti szolgálat emlékeztető hazai állomásait.

▶ *Interjúnk az EMO titkárával a 13. oldalon*

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE – JN 14,1–12

Otthonról tartunk hazafelé

Hazafelé tartani, megérkezni, otthon lenni jó. Akkor is, ha elfáradtunk az úton, akkor is, ha hosszabb idő után vagy csupán néhány óra múltán nyomjuk le a kilincset. Ez a jó érzés akkor is hatalmába kerített, amikor segédlelkési minőségben három év alatt hatszor, parókus lelkészként még háromszor keltünk útra, érkezünk meg, és rövidebb-hosszabb ideig otthon éreztük magunkat. Képmutatás lenne ezeknek az „utazásoknak” a fárasztó voltát tagadni. Mégis, ezzel együtt is jó otthon lenni.

Sajnálkozó együttérzéssel gondolok egy életerős fiatalemberre, akivel annak idején naponként találkoztam, amint kerékpárjával, a csomagtartón egy kis batyúval, naphosszat a város utcáit róttá. Cél nélkül csatangolt. Nem tudom, hol aludt, hol evett, volt-e, akitől elköszönjön, várta-e valaki, mikor és hol volt otthon. Akkoriban – bár bizonyára ő is közéjük tartozott – még senki sem beszélt hajléktalanokról. Azt sem tudom, hogy a maga hibájából, mások embertelenségéből, körülményei nyomására kényszerült-e ebbe az embernek alig nevezhető életformába.

Jézus Krisztusnak volt otthona. Andrásnak és a Simonból lett Péternek meg tudta mutatni, hol lakik. Igaz, hogy máskor meg azt mondta, hogy szegényebb a rókáknál és a madaraknál, mert azoknak van vacuk vagy fészükük, de az Emberfiának nincs hova lehajtania a fejét.

Mégsem volt hajléktalan, bár a sajátjába érkezve az övéi nem fogadták be. Nem volt hajléktalan Szűz Mária szíve alatt, az istállóban sem, menekítés közben sem, az ácsmühelyben sem, a zsinagógából való exkommunikáltként sem, még a kereszt

sem, hiszen ő maga ígért otthont, együttlakást a latoknak. Hatalma volt felvenni és letenni a sajátját. Nem kismimmizette volt a láthatónak, sem kedvezményezettje a láthatatlannak, hanem az Atyával egységben mindkettőnek a Teremtője.

Ebben a méltóságában van joga és lehetősége vizsgálni egykori és mai tanítványait és felkészíteni őket arra az időre, amikor őt már szem nem láthatja, kéz nem érintheti, és így a tanítványok hajléktalan kiszolgáltatottnak érzik majd magukat.

Jézus Krisztus nem hagyta magára a népet, hanem előrement, hogy népe, egyháza végleges, semmi máséhoz nem hasonlítható otthonra leljen az Atya házában. Nem arra szánt bennünket, hogy ideig-óráig a benne való bizalom teljességében vagy annak fogytával valahogy kitarstunk halálunk órájáig, hanem arra, hogy hazaérjünk. Ne zárt kapun kelljen zörgetnünk, hanem órát találjunk, hiszen a keresztén kiterjesztett keze az Atya házában táruló kapuját jelenti. Nemcsak beenged, hanem együtt lesz népével: „*Íme, itt vagyok, én és a gyermekek, akiket az Isten adott nekem.*” (Zsid 2,13)

Jézus „sok hajlékról” beszél. Nem egyszemélyes mennyei garzont, személyre szabott privát üdvösséget ígér és ajándékozik, hanem minden képzeletet felülmúló közösséget vele és egymással. *János evangéliuma* többes számban beszél az „otthon” várományosairól. Ezeknek nem az a fő kérdésük, hogy viszontlátjuk-e, felismerjük-e ott egymást. Az az igazi vizsgálat a hazafelé tartók számára, hogy együtt láthatjuk meg Jézust, aki az ő ígéréteiben bízikunk vele és egymással közös otthont készít. Nem a mutató és drága családi

AZ ÜNNEP IGÉJE

kripta, hanem az új otthon ígérete a vizsgálatásunk.

Melanchthon annak örült, hogy „otthon” végre majd megismeri, hogyan viszonyul egymáshoz Krisztus istensége és embersége. Jézus Krisztus Fülöpön keresztül azt üzeni, hogy aki őt látta, vagyis hisz benne, az a „látható és láthatatlan Teremtőjét” ismerheti fel Jézusban.

De ez az ígélet nem vész bele a „majd” kódéba. Már most és itt ízeletet kapunk az „új lakás” melegéből.

Amikor a gyülekezet Jézus bocsánattal vizsgálató szavát a szívére veszi, amikor a keresztiségünk Krisztus életébe és halálába bevonó eseményét nem felejtjük, amikor Jézus Krisztus teste és vére ajándékára áment mond, amikor a vállunk nem csupán az oltárnál térdelve ér össze, hanem ennek a szentségnek az erejével együtt próbálunk hazafelé tartani, akkor már az új hajlék, az igazi otthon levegője csap meg bennünket. Már az ajtó nyílását halljuk, még ha tudjuk is, hogy egy költözés ki tudja, milyen szenvedése, aggodalma és harca még vár ránk, de Jézus Krisztus nem csap be: a „sok lakás” Jézus szándéka szerint nem marad lakatlan.

■ FEHÉR KÁROLY

Imádkozzunk! „Szívem lángját élesztgetve, / Szítsd fel még több szeretetet, / S add, ha itt nem doboz többé, / Ott éljek veled örökké, / Ó, Jézusom, ó, Jézusom!” (EÉ 380,5)

Stratégia

■ GÉMES ISTVÁN

Valószínűleg semmi sem jellemzőbb mai világunkra, mint a tervezés, a stratégia, a projektgyártás, az előrejelzés, a prognózis. A média agyontöm bennünket vele naponként és örökös: 2020-ban vége az „Atomwirtschaft”-nak (legalábbis Germániában); 2030-ra x százalékkal növekszik a szeniorok (és szenilisek) aránya a lakosság körében; 2050-re elfogy a föld olajtartaléka; 2025-re a föld minden harmadik lakója kínai vagy indiai lesz; pár évtizeden belül ennyivel meg ennyivel nő a föld lakossága, a gyártott autók száma, a kiirtott növény- és állatfajoké, no meg az éhezők és reménytelenül szegényeké; stb. stb.

Kézbe veszel egy újságot, és biztosan tudhatod, hogy mindig megtalálsz benne a napi „horrorprognózist”. De ha nem, akkor még mindig ott ül asztalánál *Madame Jolanda*, aki a tenyeréből vagy a kártyáiból olvassa fejedre irgalmatlanul, hogy ezekből a prognózisokból milyen örvendős vagy megdöbbentő fejleményeket tapasztalhatsz majd meg a saját életedben.

Valójában prognózisörületről kellen beszélnünk – amiképpen a német *Wahn* szó képzelődést, ábrándot, de ugyanakkor megőrülést is jelenthet. Pedig ugye milyen örömmel állítottuk, hogy túléltük a szocialista három-, öt-, meg tízéves tervgazdálkodás kínos csődorszakát... De valaki(k)nek érdeke, hogy szüntelenül kalapálja belénk a kikerülhetetlen végzetet vagy a rózsás jövőt – a jövőbe nézéssel.

Nemcsak gazdasági, szociális, de kulturális életünket is beárnyékolja, sőt sakkban tartja a kötelező és kizárólagos előretételeket. Eleve vesztett, aki nem tudja megmondani, hogy terméket x év múlva milyen forradalmi újtással hozza forgalomba, mennyivel tudja növelni a piacát, hány új munkahelyet teremt (vagy szüntet meg!). Konjunktúráját éli a stratégiakészítés, a prognózisbarkácsolás, eufóriát kiváltva kevesekből – miközben nagyon sokan súlyos porölycspásként élik meg az előre jelzett jövőt.

Nagy bánatunkra ez az abszolút „jövőreirányultság” bevonult már a keresztény egyházakba is. Állítólag a német protestantizmus léleklétszáma huszonöt éven belül egyharmadával csökken; a reformáció kezdetének – egyébként örömmel várható – ötszázadik évfordulójára, 2017-re több lesz a muszlim az országban, mint a reformátori kereszténység; tizenöt éven belül fölöslegessé válik a templomok egyötöde; drasztikusan csökkenteni kell a gyülekezetek számát, és sokkal kevesebb lelkipásztorral is megoldható az egyházak zavaraltalan működése. Prognózis, előrejelzés ez, a legmagasabb nívón!

Ebben a klerikalizálódott prognózisörületben került kezembe a 19. századi nagy dán ébresztő és kritikus, *Søren Kierkegaard* (1818–1855) el-

gondolkodtató képe az evezősről. Aki evez, az úti céljának háttal ül csónakjában. Erejét mégsem arra kell összpontosítania, hogy örökösén a cél felé tekingessen. Hanem az evezésre, vagyis az éppen legfontosabb munkájára. Nem a célba jutás holnapjának él tehát, hanem az evezés mai napjának. Mert tudja, hogy a (holnap) célba jutás lehetetlen lenne a (mai) erőteljes evezés nélkül.

Ilyen kellene, hogy legyen a mai ember – mondja *Kierkegaard* – és a mai keresztény is, aki a világ beteges, ide-

Nem leszünk mi, keresztények gyanúsak a világ szemében, ha ebben az örületben megfeledezzük mai elodázhatatlan feladatunk elvégzéséről – a jövővel való ideges bajlódás miatt?

ges célra fixálódása közben nem feledkeznek el a célba jutás elengedhetetlen feltételéről: az evezésről. Nem tébolyodik meg a prognózisoktól, nem rohan *Madame X.*-hez, hogy ugyan varázsolja már lelki szemei elé a könnyed célhoz érést; nem engedi magát megrémisztetni ilyen-olyan ökonometriai modellektől, tudományosan hangzó előrejelzésektől. Viszont annál erőteljesebben és összehozottabban húzza az evezőjét, nehogy leálljon a csónakja, megfenekeljen a mocsárban, és lehetetlenné váljék a cél elérése.

Ne vessük ellene, hogy ez fatalizmus! Tudjuk, valljuk, hogy érdemes, sőt létfontosságú a tervezés mind az egyénnek, mind a közösségnek. Nem ezt kívánjuk elzárni! Hanem azt a terrort, amely hihetetlen erőfeszítést követel meg a prognózisgyártáshoz, hogy arra összpontosítva lebénuljunk, és ne maradjon erőnk a mai feladat hűségese elvégzésére.

Nem leszünk mi, keresztények gyanúsak a világ szemében, ha ebben az örületben megfeledezzük mai elodázhatatlan feladatunk elvégzéséről – a jövővel való ideges bajlódás miatt?

Valamely muszlim szekta 25 millió *Koránt* osztogat ingyen Európában – ma. És nem késlekedik vele. Mi viszont már rég lemondunk arról, hogy mai feladatunkat – odavinni az evangéliumot minden elhitlenedett európaihoz – megtegyük, mert valami nemes célt tartunk csupán szem előtt.

A *Korán*-osztogatásnak – állítólag – főleg a fiatalok között nagy a sikere. Miközben mi – evezés helyett – egyre csak hátrapislogunk abban a tévhitben, hogy így biztosan révbe jutunk.

Hát nem kellene éppen ma egészen komolyan vennünk Mesterünk tanítását? „*Ne aggodjatok tehát a holnapért, mert a holnap majd aggodik magáért: elég minden napnak a maga baja.*” (Mt 6,34)

A szerző nyugalmozott evangélikus lelkész, a *Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet lelkipásztora* (Stuttgart)

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Jóságos Isten! Szívünk áld téged irgalmasságod örökkévaló ajándékaiért. Reménykedő lélekkel jövőnk eléd, hogy dicsőséges jelenlétet betöltsz egész valónkat. Tudjuk, hogy Fiad által kiárasztottad ránk igazságot és szeretetedet. Lelked által munkálkods az, hogy egykor eljussunk az örökkévalóságba.

[Lektor:] Úr Krisztus! Nálad van az örök élet beszéde, te magad vagy az evangélium. Köszönjük, hogy követhetünk és hirdethetünk téged. Adj lelkesedést, hogy fontossá tudjuk tenni mások számára is a veled való találkozást és az üdvösség örömét. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] *Urrunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk hozzád, Szentlélek Isten, hogy meglássuk lehetőségeinket, és alkalmasságunk szerint ellássuk feladatainkat. Tudjuk, hogy mindannyian küldetést kaptunk szereteted szétosztására, és mi oly sokszor nem vagyunk hiteles apostolaid. Kérünk, bocsásd meg romboló indulatainkat, békétlenséget okozó szavainkat és tetteinket. Kötelezz el minket az örömteli szolgálathoz. Adj egyszerűséget, tisztaságot cselekedeteinkbe. Add, hogy mások, akik látják életünket, meglássák mögöttes Krisztust, és keressék őt. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] *Urrunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Könyörgünk a világért, nemzetünkért, az emberséges együttélésért. Segíts, hogy ne szégyelljünk szólni rólad, legyen bátorságunk szóvá tenni környezetünkben az isteni törvényekkel szembe forduló viselkedésmódokat és a helytelen szokásokat. Adj találékonyságot, hogy beteg, sebzett, értetlen, reménytelen, szenvedő embertársaink között járva megtaláljuk a megoldásokat arra, hogyan tegyük boldogabbá, lelkiileg gazdagabbá és tartalmasabbá egymás életét. Kérünk téged...

[Gyülekezet:] *Urrunk, hallgass meg minket!*

[Lelkész:] Édes Atyánk! Hiányos a könyörgésünk, ám bizunk abban, hogy közbenjárónk, Krisztus szívére veszi és színed elé viszi gyarló szavainkat, és teljessé teszi imádságunkat. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„A Szentlélek nélkül azt sem hitte volna vagy hinné el senki, hogy Jézus Krisztus, akit tulajdon népe látór módra keresztre feszített – valóságos Isten. Avagy mi is hogyan tudhatnánk olyan bizonyosan magunkról, hogy – ha e megfeszített Krisztusban hiszünk, még ha az egész világ kárhozzát, elátkoz, Isten ellenségeinek s az ördög tulajdonainak állít is – az Isten valóságos kedves gyermekei, szentjei vagyunk, még akkor is, ha ezt magunk sem érezzük, sőt a szívünk egészen mást mond, mivel még tele vagyunk gyengeséggel és bűnnel? Csak a Szentlélek műve és ereje bizonyíthatja ezt meg a szívünkben úgy, hogy az ige alapján életre-halálra igaznak tarthatjuk.”

▶ Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 6. VASÁRNAP (EXAUDI) – APCSEL 6,1-7

A VASÁRNAP IGÉJE

Amikor a kerékpáros elveszti az egyensúlyát, két dolog történhet: vagy pillanatokon belül visszanyeri, vagy nem tud tovább haladni. Kerékpározni csak jó egyensúllyal lehet. Az egyensúly, az összhang azonban nem csak a kerékpározáshoz elengedhetetlen. Mégsem vesszük észre, ha kibillen egyensúlyi helyzetéből a gondolkodásunk, a hitünk vagy az életünk. Némi kilengésre még nem riaszt semmiféle ösztön, korrigálásra figyelmeztető vészcsengő. Legtöbb esetben valami konkrét bajnak kell érkeznie ahhoz, hogy egyáltalán felfigyeljünk erre az „egyensúlyi zavarra”.

A jeruzsálemi gyülekezeti életnek ebben az epizódjában is a negatív visszajelzést vesszük észre először. Amit így olvasunk: zúgolódás támadt. Nem csak értetlenkednek, nem is a fejüket csóválják: zúgolódnak. Szó szót követ, indulattá érik, másokat is felingerel. Márpedig bármelyik közösségben, ahol alapvető a béke, az összetartás, az egység, a törekvés – ott bizony nagyon komoly jelzés a zúgolódás. Egyáltalán nem lehet félvállról venni vagy abban bízni, hogy majdcsak megbékélnek. A zúgolódás magától nem tud meg-

szünni, mert tünet. A felborult egyensúly tünete. Sürgősen vissza kell nyerni az egyensúlyt, vagy számolni kell a még súlyosabb következményekkel.

S ahogyan a kerékpározó az egyensúlyvesztés pillanatában nem kezd el érvelni, magyarázkodni, bizonygatni az ügyességét, úgy itt sem olvasunk semmi effélérről. Máris a visszabillenés, a helyes egyensúly megtalálása érdekében tett reakció következik. Milyen könnyű is annak, akit ilyen kényes helyzetben is mennyei irányítás vezérel! Kikerülhet minden méltatlan szócsatát, személyes sértéseket és sértődéseket, sokéjszakás önmarcangolást.

Jézus tanítványai a gyülekezet élén állva jó következtetést vonnak le a zúgolódó hangok hallatán, és azonnal cselekednek. Még mielőtt tovább mérgesedne a helyzet. Mielőtt tovább borulna a már amúgy is megingott egyensúly. S megkapják az önmaguk felülvizsgálatának bölcsességét, hogy rájöhessenek: az egyensúly éppen miattuk borult fel. Jézus szolgálatának sokrétűségében eltévesztették az arányokat.

Hogyne lett volna szükség a felvilágosításra az asztalok körül, hogy ne kellett volna a beérkező anyagi felajánlásokat igény szerint elosztani, és persze Jézus tanításairól a szem- és fülünkhöz beszélni. De lehet-e mindezt egyszerre? Mindegyiket osztatlan figyelemmel, teljes erővel, hiányosságok nélkül? Úgy, ahogy azt egy létszámában

folyamatosan növekvő, sokszínű közösség megkívánja.

És mégsem kísérleteznek. Nem próbálják így vagy úgy kezelni a dolgot. Mihelyt megértik a probléma valódi mibenlétét, az valóban gyökeres változtatásra serkenti őket. S mert e változás az egész közösséget érinti, miért is próbálnák a közösség egésze nélkül orvosolni? Kellő önkritikával tárják elő a megoldást. Nem csoda, hogy ezzel általános tetszést és meglepedést váltanak ki. Ámulatra méltó, ahogy attól sem riadnak vissza, hogy a zúgolódó csoport tagjai közül kerüljenek ki a szolgatársaik!

Nem hinném, hogy képes lehet ilyesmire az, akinek nem felülről adatik hozzá az erő, a bölcsesség. De az Úr féltő szeretettel őrzi a zsenge közösség szárnybontogatásait. A gyülekezeti szerveződések mozzanatait. Hiszen oly sok múlik azon, hogyan találja meg ki-kinek a helyét, a napi feladatait ott, ahol minden egyes embernek személyes küldetése van. Ahol az elhivatástudat mindent felülmúló erővel mozgat. Ahol, ha valaki nem végzi el az adottságából fakadó szolgálatot, akkor szükségszerű az egyensúly felbillenése sokak kárára.

Még a szolgálatba iktatással sem merül fel újabb rivalizálás veszélye. Miért? Mert a kiválasztottak mind a heten kipróbált, hitben erős emberek. A helyrebillentett egyensúly után máris olvashatjuk a történetet István tanúságtételéről.

Az imádság és a kézzel való meg-erősíti kiválasztottságukat és küldet-

tésüket. Az ünnepélyes pillanatokhoz életük végéig mint kiindulópont hozható vissza gondolataikban.

S mintha mindez – így, ahogy van: a zúgolódással, a tanácskozással, a kiválasztással és a szolgálatba állítással együtt – nélkülözhetetlen feltétele lenne a közösség további erősödésének. Ahol az erősödést korántsem a lélekszámbeli növekedés jelenti csupán, hanem mindaz, ami az egyensúlyt helyrebillenteni képes krisztusi bölcsességre alapot. A lélekben való edződés. A Krisztusra találó alázat. A megoldás, amely úgy tesz rendet, hogy közben senki nem válik vesztesévé vagy bűnbakká, hanem megerősödve, ujjongva teheti a maga dolgát abban a küldetésben, amelyet egyénisége szerint a legteljesebben tud betölteni.

Egy férfi így fogalmazott: „Ezembe jut az a kisfiú, aki voltam. Vajon büszke lenne-e arra a férfitra, akivé váltam?” S mi büszkén, örömmel tekinthetünk-e magunkra hitbeli növekedésünk láttán?

■ FARKAS ETELKA

Imádkozzunk! Áldott Mesterünk, te arra tanítottad követőidet, hogy egyetlen nehézség sem öncélú, s nem is feltétlenül ártó szándékú. Hanem ott rejlik benne hatalmad megmutatkozásának lehetősége. A benned való megerősödés alkalma. A helyrebillenő egyensúly csodája. Kérünk, hozzád kiáltó szavunk ma is így lehessen áldásaid forrásává! Ámen.

Idelent az odafentvalókra törekedjete

Gyülekezeti épületek felszentelése

Érdekes, elgondolkodtató helyzetben él az egyház népe. Tudja, hogy nincs itt maradandó városa. Azt is tudja, hogy vándorok vagyunk – Isten vándorló népe (*communio viatorum*). Mégis építkeznek, beruháznak, emberi mértékkel maradandót próbálnak létrehozni. Rendjén is van ez mindaddig, amíg ezek az emberi alkotások csupán eszközök. Eszközök arra, hogy „működjön” az egyház, hangozzék az evangélium, legyen kerete, medre, helye az egyház szolgálatának. Ha azonban túlértékelik ezt az eszköztárat, ha túlzott mértékben kötődnek a létrehozott földi épületekhez, úgy az evangélium ügye szorul háttérbe, és öncélúvá válik minden alkotás.

Elgondolkodtató az is, hogy amikor őseink létrehoztak egy-egy új települést (sok ilyen jegyez fel a magyar egyháztörténet), az emberek először nem a saját otthonukat építették fel, hanem a gyülekezet hajlékait (templom vagy gyülekezeti ház). Tudták a fontossági sorrendet. Hogy Jézus szavaira utaljak: először keresték Isten országát – és hitték, hogy ráadásul mindezek (a napi élethez szükségesek) megadatnak nekik.

Akár gyülekezeti terem, akár gyülekezeti ház, akár pedig parókia felszentelésére kerül sor, az istentisztelet segít minket abban, hogy jól értjük és helyesen értékeljük a ránk bízott vagyont és értékeket. A liturgia helyre teszi gondolatainkat, érzéseinket, és segít az „odafentvalókra törekedni” (Kol 3,1).

A bőjti vasárnapról (*Reminiscere* – Emlékezz meg, Uram, irgalmadról) és az úrvacsorai szerzési igék után elhangzó imádságból (*Anamnézis* – Kérünk, Istenünk, emlékezz meg szeretett Fiad értünk viselt szenvedéséről, haláláról...) jól ismerjük az Isten felé forduló gyülekezet ősi kérését. Ez hangzik a gyülekezeti házat szentelő istentisztelet szoltárának keretében: „Emlékezz meg, Urrunk, a te gyülekezetedről, amelyet régen szerzettél és megváltottál.” (Zsolt 74,2) Fontos, hogy mi mindannyian – életünk ünnepi és hétköznapi perceiben – gondoljunk Istenre. De életbevágóan fontos, hogy ő gondoljon ránk, emlékezzen ránk, emlékezzen meg rólunk.

A *Kyrie* ugyanúgy, azonos kérésekkel hangzik, mint a templomszentelési istentiszteleten – jelezve azt, hogy az elkészült épület odaszánjuk Isten szolgálatára. A nap kollektája viszont már a szentelő istentisztelet sajátja, így kifejezi az ünnep belső tartalmát, kérve Istent, hogy ő maga töltsen be cselekvő szeretetével, embert formáló jóságával az új épületet: „Örökkévaló Isten, aki mindenütt jelen vagy, és mindent betöltesz, kérünk, lakozzál közöttünk ebben a hajlékban is: igéd és szentségeid által munkáld megterésünket, Lelkoddal teremts újjá bennünket, hogy egykor színről színre láthassunk téged az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön-örökké”

Az olvasmány olyan levélbeli ige, amelyet ritkán olvasunk. A gyüleke-

zeti ház átadásánál azonban mindent összefoglal, ami az Isten népe számára e helyzetben megszívlelendő. Ugyanúgy, mint a liturgia többi része, ez a szakasz is „átállítatja a váltót” a fejünkben, hogy az aktuális eseményt az élet és az örök élet nagy összefüggéseiben lássuk. „Mivel pedig, atyámfiai, teljes bizalmunk van a szentélybe való bemenetelhez Jézus Krisztus vére által, járuljunk azért oda igaz szívvel és teljes hittel, mint akiknek a szíve megtisztult a gonosz lelkiismerettől, a testét pedig megmosták tiszta vízzel. A reménység hitvallásához szilárdan ragaszkodjunk; mert hű az, aki ígéretet tett. Ügyeljünk arra, hogy egymást kölcsönösen szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk. Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást; annyival is inkább, mivel látjátok, hogy közeledik az a nap.” (Zsid 10,19,22–25)

Az evangélium Zákus történetét tárja eléünk. Egy ember, aki távolról – talán csak kíváncsiságból – nézi Jézust, s a nem várt szeretet úgy átforgalmazza életét, hogy a távolságból közelség lesz, a bámszokásból pedig asztalközösség. Jézus betér Zákus házába, s az isteni kegyelem csodája nyomán elhangzik a mondat: „Ma lett üdvössége ennek a háznak.” A gyülekezeti ház felszentelésénél is megtörténhet ez a csoda. Ezzel a reménnyel és az ezért való imádsággal veszi használatba a gyülekezet az új épületet.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SÁROK

A szentelő imádságban azért könyörgő az egyház népe, hogy Isten áldja meg az építómunkát, az emberi alkotását azáltal, hogy felhasználja országának építésében. Isten maga az, aki összegyűjtheti, megszentelheti, jó útra tudja állítani gyermekeit. A vele való közösségben találunk egymásra, s lesz otthonunkká az új épület. Ezért könyörgünk, ezért kérjük és ígéret szerint kapjuk az áldást.

Ezt az áldást mondja ki a püspök, amikor felszenteli a házat: „Az Úrnak szentelt legyen ez a ház!” Majd így folytatja: „Áldott legyen mindenki, aki átlépi küszöbét, hogy a hívők közösségében hallgassa és tanulja Isten igéjét, és segítségül hívja az Urat. Lakozzék e szent helyen Isten dicsősége! Épüljön benne testvéri szeretetben a Krisztus gyülekezete élő szeretetközösséggé a Lélek egységében, nemzedékről nemzedékre! Ámen.”

Nem minden épületet szentelünk. Van olyan, amit használatba veszünk, és van olyan, amit egyszerűen egy imádság kíséretében átadunk. A gyülekezeti ház azonban az ígért hely, adott esetben a szentség szétosztásának helye, ezért „különítjük el”, azaz szenteljük fel.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Az *Evangelikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

A CIKLUS UTOLSÓ »MUNKÁS« ZSINATI ÜLÉSSZAKA LEHETETT VOLNA

Ismét határozatképtelenné vált a zsinat

► A 2006-ban indult ciklus lassan egyházunk zsinatának munkájában is a végéhez ér. Az elmúlt héten – pénteken és szombaton – Gyöngyösön, a Kolping-ház dísztermében gyülekeztek a testület tagjai, hogy még jó néhány fontos ügyben döntsék két napos tanácskozásukon. Lehet mondani, hogy ez a zsinati ülészak volt az utolsó, ahol érdemi munka folyhatott volna, a következő, cikluszáró őszi zsinati ülészak ugyanis már vélhetően inkább a búcsú és a hatéves munka értékelése jegyében fog zajlani. Gyöngyösön azonban még sok feladatot kellett volna abszolválniuk a küldötteknek, ez azonban csak félig sikerült. Sajnálatos módon ugyanis – ebben a ciklusban nem először – szombaton már határozatképtelenné bizonyult a zsinat, így a levezető elnök, **Muntag András** kénytelen volt berekeszteni az ülést. A napirenden egyébként jelentések meghallgatása, törvénymódosítások szerepeltek, illetve intézmények átalakulásával kapcsolatos kérdéseket is tárgyalt a testület.

A törvényelőkészítő bizottság már péntek délelőtt ülést tartott. Délután, az érdemi munka megkezdése előtt **Faragó László**, Gyöngyös város polgármestere és **Fatalin Helga** helyi lelkész köszöntötte a tanácskozásra érkezett küldötteket. A zsinati atyák ezután a 2005. évi VIII. törvény, vagyis az intézményi törvény módosításának általános vitáját folytatták le, majd egy törvénymódosításról kellett szavazni, amely azonban nem kapta meg a szükséges többséget.

A továbbiakban a testület az országos tisztségviselők jelentéseit hallgatta meg. **Gáncs Péter** elnök-püspök, **Muntag András** és **dr. Korányi András** zsinati elnökök, **dr. Székács György** országos ügyész, **dr. Giró Szász János** országos bírósági elnök, **dr. Zsugyel János** országos számvevőszéki elnök és **Kákay István** országos irodaigazgató beszámolóját egyaránt nagy többséggel fogadta el a zsinat. (**Gáncs Péter** jelentése alább olvasható.)

tó. – *A szerk.*) A sajtóbizottság elnökének, **Novotny Zoltán**nak a jelentését e sorok írója, a gyermek- és ifjúsági bizottság elnökének, **Smidéliusz Gábornak** a beszámolóját **Szemerei János** püspök terjesztette a zsinat elé; a testület mindkettőt ugyancsak nagy többséggel hagyta jóvá.

Az országos presbitérium javaslatára intézmények átalakulásáról is tárgyalt pénteken a zsinat. Szarvason egy oktatási és egy diakóniai intézmény, Szombathelyen pedig két diakóniai intézmény összevonása történhet meg a grémium jóváhagyó határozata után, míg Mezőberényben evangélikus gimnázium és kollégium alapítása kapott zöld utat.

Másnap, szombaton további fontos feladatok vártak volna még a testületre, hiszen törvénymódosítás, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház 2011. évi gazdasági beszámolójának elfogadása volt napirenden. A reggel kilenc órakor kezdődött ülésre azonban

csak harmincnégy zsinati tag érkezett meg – a határozatképeséghez viszont negyven jelenlétre lett volna szükség. Rövid várakozás után érkezett ugyan még valaki, de mert vele együtt is kevesebben voltak a szükségesnél, **Muntag András**, a zsinat nem lelkesi elnöke bejelentette a zsinati ülészak végét.

Sajnos több zsinati tag kimentés nélkül maradt távol, és olyan is akadt, aki ugyan regisztráltatta magát, felvette a szavazólapját, de rövid idő múlva eltávozott. Ez bizony nemcsak a hat évre vállalt zsinati munka teljes negligálása, de egyrészt azok arcucsapása, akik delegálták őket a zsinatba, másrészt azoké is, akik esetenként több száz kilométert autóztak azért, hogy az ülészakon való részvételükkel felelősségteljesen eleget tessenek vállalt feladatuknak.

A zsinati ülészakok időpontjait már tavaly kitzúta az elnökség, így még azzal sem védekezhetek az indokolatlanul távol maradók, hogy nem tudták szabadá tenni ezt a két napot. Az anyagi veszteségről pedig ne is beszéljünk, hiszen egy-egy zsinati ülészak megszervezése és lebonyolítása nem kevés pénzt is felemészt. Egyszerűen luxus, hogy dolgavégezetlenül fejeződjön be a tanácskozás. A zsinat elnökségére vár a feladat, hogy a következő ciklusban megtalálja a szavazatképeség biztosításának a módját.

A hatéves zsinati ciklus utolsó ülészakát szeptemberben fogják megtartani a megszokott helyszínen, a budapest-fasori gimnázium dísztermében.

■ KISS MIKLÓS

„Átragyog-e rajtunk?”

Elnök-püspöki beszámoló az MEE zsinatán (Gyöngyös, 2012. május 11.)

Mire kaptam bizalmat?

Első elnök-püspöki jelentésem bevezetéseként talán nem felesleges egyfajta identitásbiztosítás, önértelmezés, ha úgy tetszik, „küldetésnyilatkozat” megfogalmazása. Törvénykönyvünk meglehetősen szikáran, két sorban summázza az elnök-püspök speciális szolgálatát. A 2005. évi IV. törvényben ez áll:

„133. § Az elnök-püspök sajátos feladata:

a) hivatalos kapcsolatot tart az ország más keresztyén egyházaival, külföldi egyházakkal,

b) beszámol a zsinaton az országos egyház életét meghatározó lelki és közösségi eseményekről.”

2010. november 26-án, az elnök-püspöki beiktatást követő rövid beköszöntő beszédemben a következőképpen vázoltam fel az előttem álló legfontosabb feladatokat:

„Elnök-püspöki szolgálatomat első rendben moderátori feladatnak tekintem. Küldetésemet abban látom, hogy segítsen a különböző konstruktív egyházi erők, közösségek összehangolását és együttműködését.

Kívánatos, hogy döntéseink a lehető legszélesebb konszenzus gyümölcseként szülessenek. Csak ilyen módon gyógyulhatunk az általános bizalmi válság közösségromboló betegségéből...

Meggyőződésem, hogy bölcs egyházkormányzati döntések csak komoly teológiai megfontolások nyomán születhetnek. A teológia az egyház tudománya. Iránytűje nélkül az egyház hajója csak sodródik, kiszolgáltatva az éppen aktuális széljárásnak... Döntő, hogy az egyházi

szolgálat prioritásait ne külső erők szabják meg, hanem felülről kapott bölcsesség vezessen minket...

Halasztást nem tűrő prioritás egyházunkban a lelkészek hivatásgondozása, a minőségi továbbképzés, a szakszerű lelkigondozás, valamint a család-barát rekreáció szervezett biztosítása a hűség munkában elfáradt/megfáradt szolgatársaink számára.

Ugyancsak fontos a nem lelkeszi munkatársak, presbiterek megkezdett képzésének kiszélesítése és elmélyítése. Kívánatos, hogy a következő hatéves ciklusra a már ilyen módon is felkészített szolgatársak kapjanak bizalmat.

A »humán erőforrásnak« ez a fokozott megbecsülése előfeltétele annak, hogy a döntő többségében jól működő és fejlődő intézményhálózatunk mellett a gyülekezeteinkben folyó közösségépítés is felszálló ágba kerüljön. Hiszem, hogy a krisztusi értékekben gazdag, missziói lelkületű, azaz sokszínű, nyitott és befogadó egyháznak, gyülekezetnek van jövője, ahol minden nemzedék otthonra, közösségre találhat...»

Beszámolómban keresem az őszinte választ: mi valósult meg mindebből az elmúlt közel másfél esztendőben?

A bizalom egyháza felé

Minden további fejlődés alapja a múltból örökölt és a jelenben is mérgező bizalomhiány gyógyítása. Ennek érdekében, korlátozott lehetőségeimmel élve, mint elnök-püspök szorgalmaztam a különböző egyházkormányzati testületek (zsinati vezetőség, országos presbitérium, püspöki tanács) közötti közvetlen konzultációs alkalmak rendszeressé

tételét. Ezek eddigi, szerény eredményei megerősítik, hogy a személyes kommunikáció előfeltétele a kölcsönös bizalom megteremtésének és megőrzésének.

Ennek hiányában viszont a többnyire túlterhelt, időzavarral küszködő testületeinkben elkerülhetetlen a hektikus, frusztrált légkör kialakulása, amelyben szinte törvényszerűen születnek meg a pillanatnyi indulatoktól, személyes érdekektől, vélt vagy valós sérelmekről vezérelt, kelőn át nem gondolt, rossz döntések. Egy-egy ilyen ülésen, amikor olykor értelmetlenül és érthetetlenül egymásnak feszülünk, a levezető elnöknek Pál apostol kijózanító figyelmeztetésével kellene észre térítenie a küzdő feleket: „Ha marjátok és rágjátok, vigyázzatok, nehogy felfaljátok egymást!” (Gal 5,15)

Lehet, hogy kissé drasztikus a kép, de megkockáztatom, hogy egyfajta „kannibalizmusveszély” nem idegen egyházunk életétől. Vannak lelkészek, akik lassan felélik a rájuk bízott nyáját, de vannak gyülekezetek is, amelyek elemésztki pásztorukat. Akadnak egymást felfaló lelkészek, felügyelők, presbiterek... De az is előfordul, hogy az egyház építésére rendelt és választott testületek „marják és rágják” egymást, illetve az egyház testét... Talán ebben az összefüggésben is szabad Jézus drámai intését idézni: „Mindem ország, amely meghasonlik önmagával, elpusztul, és egyetlen város vagy ház sem maradhat fenn, amely meghasonlik önmagával.” (Mt 12,25)

► Folytatás a 4. oldalon

Örökség és ígéret

Jubileumi ünnepségsorozat Székesfehérváron

► Nyolcvan évvel ezelőtt, 1932. május 8-án szentelték fel Székesfehérvár – **Sándy Gyula** által tervezett – evangélikus templomát. Az évforduló tiszteletére a gyülekezet az elmúlt héten háromnapos ünnepségsorozatot szervezett. A templom építőire s az evangélikus elődökre emlékező alkalom a mai közösség tagjai számára is lehetőséget kínál a gyülekezethez tartozás örömeinek átélésére.

A fehérvári egyházközségnek 1873-ban épült fel a kis imaháza, jóllehet már akkor is templomra vágyakoztak. Kénytelenek voltak ugyan belenyugodni a szerényebb – lehetőségeik szabta – megoldásba, ám a templomépítés szándéka tovább élt a közösség tagjaiban. Hosszú időn át tartó gyűjtés, kitartó szervezőmunka és türelmes várakozás előzte meg a sikert. Isten méltó hajlékának létrehozásáért sokat tettek a gyülekezet lelkészei a gyűjtést elindító **Gáncs Jenőtől** az ügynek lendületet adó **Gáncs Aladáron** át a vállalkozást beteljesítő **Irányi Kamillig**.

A templom felszentelésének évfordulós napján, május 8-án egyházzenei áhitattal kezdődött az *Örökség és ígéret* című ünnepségsorozat. Ezen az alkalmon a *Székesfehérvári evangélikus kamarakórus* és *kamarazenekar* szolgált **Szebik Attila** vezetésével, ígét hirdető **Bencze András** gyülekezeti lelkész, és beszédet mondott **Próhly Gergely** országos felügyelő.

A templomünnepe a hét végén folytatódott: szombaton családokra várták a közösség tagjait a gyülekezeti házba. A délelőtti folyamán gyülekezetismereti játékon vehettek részt az érdeklődők – felnőttek és gyermekek egyaránt. (A játék a fehérvári eklézsia életének fontos mozzanatait elevenítette fel. Közreműködői felkeresték a város azon helyeit is, amelyek kapcsolódnak a gyülekezet életéhez.) A közös ebéd után a gyermekek kézműves-foglalkozásokon ügyeskedhettek.

A felnőttek beszélgetős együttléte során bizalmaságtelemek is elhangoztak (négyen számoltak be hitük megéledéséről s ezzel kapcsolatos élményeikről).

Öt órától ismét a templom volt a színhelye az ünnepi megemlékezésnek. **Bencze András** köszöntőjét követően a *Székesfehérvári evangélikus énekkar* hallhatták a megjelentek **Csekéné Bányai Erzsébet** vezényletével. A templom építésének és építőinek történetét **Kiss László** gyülekezeti felügyelő és **Kovács Eleonóra** levéltáros, gyűjteményi megbízott idézte fel.

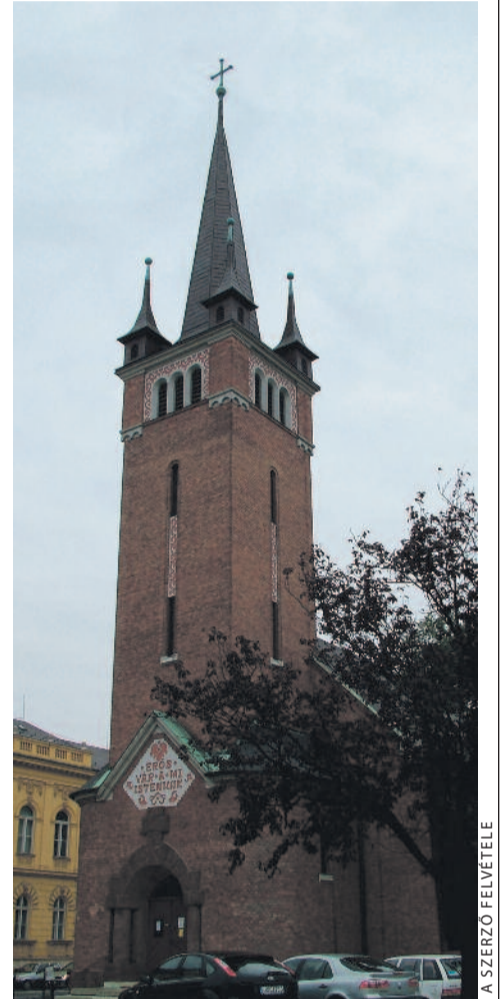

FOTÓ: PREPOST KÁROLY

A vendégek között jelen volt – **Vönnöczy Gábor** vezetésével – a **Kaposvári evangélikus énekkar** is. Szereplésüket követően **Szemerei János** igehirdetése következett. A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke arról beszélt, hogy – miként a múltat felidéző tárgyak – az épületek is

többet jelentenek önmaguknál. Így a fehérvári templom sem csupán a közösség megélésének helyszíne, kövei a gyülekezet összetartozását, az elődök hitét is kifejezik.

Az igehirdetés után a székesfehérvári református gyülekezet **Cso-**

A SZERZŐ FELVÉTELE

masz Tóth Kálmán énekkarának műsora következett **Dóczi István** vezényletével.

Az ünnepséget a megyeszékhely polgármestere, **Cser-Palkovics András** is megtisztelte jelenlétével. Köszöntőjében felidézte a régi templomszentelési ünnepség részleteit, és arról is beszélt, hogy a hívő közösségeknek ki kell lépniük a templom falain kívülre is.

A Székesfehérvár német (Schwäbisch Gmünd) és finn (Kemi) testvér- városát képviselő küldöttségek lelkészeinek üdvözlőbeszédeivel folytatódott a köszöntések, majd az egyesített énekkar szereplése zárta a szombati eseményt. (A templomból kilépőket a gyülekezeti házban rendezett szeretetvendégség várta.)

Az evangélikus ünnepségsorozat május 13-án fejeződött be a vasárnapi istentisztelettel, amelyen **D. Szebik Imre** hirdette az ígét. A nyugalmazott püspök az eklézsia történetének egy fontos mozzanatát is felidézve beszélt arról, hogy a gyülekezetnek az „élő kövek” egyháza-ként kell tevékenykednie. A templomszentelés nyolcvanadik évfordulójának tiszteletére – **Menyhártné Selmeczy Zsuzsanna** és **dr. Selmeczy Kamill** adományaként – a templomépítő **Irányi Kamill** s az istenházát megtartó **Nagy Tibor** lelkipásztor emlékéért megörökítő táblát helyeztek el a templombelsőben.

■ KOVÁCS ELEONÓRA

► Folytatás a 3. oldalról

Tegyük hozzá: és egyetlen egyház sem maradhat fenn, ahol a különböző szinteken szolgálattal megbízott előjárók bizalomra és közönségépítés helyett mérgezik a légkört, és rombolják a törekeny bizalmat és közösséget. Nehéz elfogadni, de reálisan kell számolni azzal a ténnyel, hogy a remélt gyógyulási folyamat hosszadalmas, és a visszaesés veszélye is nagy. Fontos, hogy adjunk esélyt az egészséges Krisztus-test immunrendszernek, amely legyőzheti a külső-belső fertőzéseket.

Meggyőződésem, hogy a magyarországi evangélikusság döntő többsége olyan egyházban szeretne élni és szolgálni, amelyet a megbékélt különbözősége, az egymást kiegészítő és gazdagító sokszínűség, a kölcsönösen megelőlegezett bizalom és a harmonikus együttműködési készség jellemez.

Egészséges egyház felé

Egy ilyen egészséges Krisztus-test, az az egyház előfeltétele, hogy a fő, Jézus Krisztus tagjaiként valóban benne, belőle, vele és általa éljünk. Nemcsak egymás mellett, hanem egymásra figyelve, egymást elfogadva, egymást hordozva, egymásért.

Ehhez viszont szükség van arra, hogy egymást, *egy mást*, a másikat jobban megismerjük, aminek alapja a személyes találkozás. Az elmúlt időben igencsak megnőtt egyházunkban az ilyen találkozások, találkozók vonzása, gondoljunk az egyházkerületi missziói napokra vagy a Széplőzsa találkozóra.

Az immár évek óta népszerű egyházkerületi munkaévkezdő lelkesítő konferenciákat az elmúlt esztendő augusztusában országos lelkesítő találkozóvá szélesítettük ki, amelynek Bonyhád adott otthont. A konferencia főelőadója, *Klaus Douglass* német teológus szembesített minket a régi és új feszültségével, kihívásaival a gyülekezet- és egyházépítésben. Igazi lelki-szellemi-teszt feltöltődést ajándékozott ez a két nap, amelyen lelkesítő karunk mintegy kétharmada vett részt.

Fontos, hogy a kerületi identitás ápolása mellett tudjunk egész egyházban is gondolkodni, tervezni és együtt készülni a közös szolgálatra. Reménység szerint a bonyhádi első országos evangélikus lelkesítő konferenciát hagyományt teremtettünk, és három-négy évenként ilyen formában is újra találkozhatunk.

Egy egészséges egyházban – a bonyhádi konferenciához hasonló, színvonalas teológiai továbbképzés mellett – szükséges lelkészeink rendszeres hivatásgondozásának, lelkigondozásának a kiépítése. Még az elején járunk ennek a sürgős feladatnak, de örömmel jelenthetem, hogy részben a lelkészakadémia szolgálatához kapcsolódóan, illetve egyházkerületi szinten is biztató kezdeményezések indultak.

A holisztikus szemléletben gondolkodó, tehát az egész embert pásztroló, egészséges egyházban a szel-

lemi és lelki töltődéssel összhangban biztosítanunk kell lelkészeink, lelkészcsaládjainak fizikai rekreációját is. Köztudott tény, hogy a lelkesítő hivatás – sajnos – nem család- és házasságbarát foglalkozás. Ezt szomorúan bizonyítják a házassági krízisek, válások... Igen fontos a prevenció, melynek egyik szerény eszköze a házassági, családi kapcsolatok ápolását segítő közös pihenési alkalmak megteremtése.

Az egyes lelkészcsaládok anyagi lehetőségei között igazságtalanul nagy a különbség egyházunkban. Vannak, akik évente akár hosszabb külföldi nyaralást is megengedhetnek maguknak, mások viszont még egyházi üdülőinket sem tudják megfizetni... Ezen a területen erősíteni kell a munkaadó gyülekezetek és az országos egyház felelősségvállalását. Különösen azok után, hogy az üdültetési és gyógykezelési offerendum eltörölésére került...

A lelkészekkel együtt, szinte egy lélegzettel szeretném említeni hitoktatóinkat és evangélikus oktatási és diakóniai intézményeink dolgozóit is, akik szolgatársaink, és akiknek számomra immár a lelkesítő kar többszöröse. Az ő testi-lelki-szellemi erőnlétük karbantartása is feltétele az egyház egészséges életének. Természetesen tudatában vagyok annak, hogy ez a feladat már-már meghaladni látszik egyházunk teherbíró képességét. S ezzel már érintem egyik legnagyobb dilemmánkat, az intézményátvétel problémáit, amellyel külön pontban szeretnék foglalkozni.

Mielőtt az „intézményátvételi láz” (*Ittész János*) kezelésére térnék, hangsúlyosan szeretnék szólni az egyházunkban önkéntesen szolgálatot vállaló nem lelkesítő munkatársak fontosságáról. Nélkülük nincs egészséges egyház, csak csonka torzó. Öröndetes, hogy közülük egyre többen igénylik a szolgálatra felkészítő képzéseket, továbbképzéseket, melyek ma már országos és regionális szinten is szerveződnek. Reméljük, hogy a különböző képzések harmonizálását elősegíti majd, hogy ez év januárjától országos programkoordinátor lépett szolgálatba.

Az induló hatéves szolgálati ciklus elején kívánatos, hogy megszervezzük a második országos evangélikus presbiteri találkozót, amelyre a tervek szerint a jövő évben kerülhet sor. De addig is fontos, hogy minden gyülekezetünkben éljünk az újrakezdési lehetőség elejével. Ha eddig nem is volt, most elkezdődhet helyi szinten is a presbiteriek, önkéntes gyülekezeti munkatársak szervezett, tudatos képzése, gondozása.

Az új presbiteriumok új élethelyzetet jelentenek, a régi és új emberek összecsiszolódását teszik szükségesé. Váltoállítást jelent a tisztújítás. Nem mehet minden ugyanúgy tovább, ahogy eddig. Sok mindent új-

ra kell tanulnunk. Ez a tanulási „kényszer” Jézus tanítványainak kiváltsága, egyszerre joga és kötelessége. Jól segítheti ezt a speciális felnőttképzést a Luther Kiadó gondozásában megjelent, *Tarts, Uram, a kezdedben* című kötet, melynek alcíme: *Személyes szavak presbiteriekhez*.

Életképes egyház

Az egészséges egyház szinonimája az életképes egyház. Ez olyan közösséget jelent, amely nemcsak befogadja, hordozza a felülről kapott élet ajándékait, hanem kész és képes azok továbbadására, továbbplántálására.

Ebből az egyházképből kiindulva hiszem és vallom, hogy egyházunk nem szenved az intézményalapítás beteges lázától. Azt nem vitatom, hogy ezen a területen némi „hőemelkedés” azért időnként diagnosztizálható, de úgy tapasztalom, hogy az oktatási, diakóniai és gazdasági szakembereink által körültekintő felelőséggel kidolgozott intézményátvételi követelményrendszer megnyugtató védelmet jelent a meggondolatlan átvételekkel szemben. Ezen a helyen is megköszönöm az országos iroda fáradságot nem ismerő munkáját az intézményátvételek ügyében.

Fontos, hogy a szükséges racionális szempontok (gazdaságosság, fenntarthatóság stb.) komolyan vétele mellett döntéseinkben prioritást kapjon a világos teológiai alapállás. Az egyház küldetése nem önmaga fenntartása, tradíciói, épületei konzerválása. Nem lehet cél önmagunk átmentése, túlélvél különböző politikai kurzusokat. Az egyház Krisztustól kapott mandátuma arról szól, hogy az életet hordozó evangéliumot minden lehetséges eszközzel felkínálja, továbbadja mindazoknak, akiket el tud érni szolgálatával.

Ennek küldetésnek, misszióinak alapvető hordozói, eszközei a gyülekezetek, de adott történelmi helyzetben a gyülekezetek mellett – sohasem helyettük – oktatási és diakóniai intézmények is, hiszen Jézus missziói parancsának szerves része az evangélium verbális hirdetése mellett a tanítás és a gyógyítás szolgálata is.

Mint egyházunk oktatási intézményeinek felügyelő püspöke Isten előtti felelőséggel vallom, hogy csak olyan helyen vettünk át és készülünk átvenni oktatási intézményeket, ahol az említett szakmai szempontok mellett a missziói perspektíva is adott. Azaz: van esély az életképes működésre, az élet továbbadására. Ennek legfontosabb előfeltétele az elkötelezett evangélikus intézményvezető, az együttműködésre kész és képes helyi gyülekezet, az új feladatokra nyitott helyi gyülekezeti lelkész, illetve lelkészek, és nem utolsósorban a speciális szolgálatra bevethető iskolalelkész.

Távol áll tőlem, hogy idealizáljam a helyzetet, és lebecsüljem az intéz-

ményátvételek kockázatát. Bizony sok helyütt tapasztaljuk, hogy viharos ellenszélben kell vitorlát bontanunk. Nem könnyű megtalálni a minden szempontból ideálisnak tűnő intézményvezetőket és iskolalelkészeket. Ezen a területen sokkal tudatosabb, átgondoltabb és szervezettebb – divatos szóval élve – humán erőforrás-gazdálkodásra van szükség egyházunkban. Reméljük, hogy az Evangélikus Hittudományi Egyetem is frissen tud reagálni az aktuális kihívásokra: iskolalelkész-képzés, új köznevelési törvény, hitoktatási reformok, etikaoktatás stb.

Alapvetően új szemléletre van szükség intézményeink és gyülekezeink kapcsolatában. Kevés a békés egymás mellett élés. Valódi együttműködésre, adott esetben áldozatkészségre van szükség, nem csupán néhány ünnepi alkalommal, hanem a hétköznapokban is. Például az iskolalelkészek szolgálati lakásának biztosításában...

Nem az az igazi kérdés, hogy ki az ügynevezett „fenntartó”. Hamis alternatíva, hogy vagy a gyülekezetnek van iskolája, vagy az intézménynek van gyülekezete. Együtt vagyunk tagjai az élő Krisztus-testnek, annak a fenntartónak, amely a Magyarországi Evangélikus Egyház, amely szintén Isten megtartó kegyelméből él.

Ugyanakkor nem szabad elmosni azt a nyilvánvaló különbséget, amely működésében, szervezetében, szervezetszabályozásában egy evangélikus egyház-közösség és egy evangélikus oktatási vagy diakóniai intézmény között fennáll. Az evangélikus óvoda, iskola vagy szeretetotthon tekinthető ugyan kvázi gyülekezetnek, de sajátosságait tiszteletben kell tartani. Ezért is különleges missziói, lelkigondozói feladat az intézményi lelkészek szolgálata, akiknek munkáját, képzését, továbbképzését fokozott figyelemmel kell kísérnünk és támogatnunk.

Nem vitatom, hogy minden újabb intézményátvétel pluszkockázat, többletmunka a fenntartó számára, de ugyanakkor pluszesély, többlet lehetőség arra, hogy olyanok számára is felkínáljuk a reánk bízott értékeket, akikhez különben talán soha nem jutnánk el.

Meggyőződésem, hogy ezt a kockázatot egy bizalomból táplálkozó, egészséges, életképes egyháznak Mesterére néző, élő reménységgel, bátor hittel szabad, sőt fel is kell vállalnia. Gyakran emlegetjük *Ordass Lajos* püspök elkötelező örökségét, áldozatvállalását, aki börtönt és belső száműzetést vállalt iskoláinkért. Mai kockázatvállalásunk hol marad ettől...

Ökumenikus közösségben

Végül a törvényi elvárásnak eleget téve szeretnék röviden beszámolni külső-belső ökumenikus kapcsolatainkról. A katolikus és a református

egyházzal rendszeresek a püspöki szintű találkozások, amelyekeken igyekszünk egyeztetni az éppen aktuális teológiai, egyházpolitikai kérdésekben. Mindenképpen hírtértek, hogy ez év húsvétján a Magyar Katolikus Egyház és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) tagegyházai közös ünnepi üzenettel fordultak az ország népéhez. Rendszeres gyakorlattá kezd válni, hogy a közvéleményt foglalkoztató aktuális etikai, morális kérdésekben a katolikus és a református egyházzal együtt közös állásfoglalást adunk ki.

Örvendetes fejlődés, hogy a már évtizedek óta jól működő ökumenikus imahét mellett – a MEÖT szervezésében – egyre szélesebb összefogással ünnepeljük szeptember végén a teremtés hetét, amelynek célja a teremtett világ védelme iránti felelősség ébresztése és erősítése.

Az utóbbi esztendőben elevenné vált a dialógus a Magyarországi Baptista Egyházzal is, amellyel együttműködünk a június elején tartandó *Reménység fesztivál* szervezésében is.

A püspöki tanácsban belüli munkamegosztás jegyében a külföldi testvéregyházakkal való sokrétű kapcsolat-tartás *Fabiny Tamás* püspöktársam szolgálati területe. Így én most csak a közelmúltban Komáromban aláírt szlovák–magyar egyházi partnerszerződés jelentőségét emelem ki, amelynek reménységünk szerint pozitív gyümölcsei lesznek határon innen és túl.

„Transzparens” egyház

Beszámolóim zárásaként az idei esztendő igéjének bátorító örömmüzenetét szeretném aláhúzni. Jézus Krisztus így biztatja az övéit: *„Élég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”* (2Kor 12,9)

A felszabadító jó hír, hogy alkalmasságunk nem saját erőforrásunktól függ, hanem attól, hogy mennyiben engedjük, hogy Urunk ereje rajtunk keresztül is eljusson a célhoz, a másik emberhez.

Engedjük-e, hogy az egyház Ura kezébe vegyen, formáljon, használjon minket? Vajon – minden görcsös teljesítménykényszertől, megfelelési vágytól, bizonyítási kényszertől és hatalmi vágytól megszabadulva – tudunk-e, merünk-e a beszámolóim címeiben idézett Túrmezei-vers hitnans gyermekének bölcsességével válaszolni az alábbi, döntő kérdésre?

„Milyen emberek a keresztyének? Ki mondja meg nekem?”

(...)

„A keresztyének olyan emberek, akiket átsüti a nap!”

Remélem, hogy egy ilyen módon transzparens, bizalomból élő, egészséges és életképes egyház felé tartunk, amelyen egyre inkább átragyog a világ világosságának, Jézus Krisztusnak a fénye!

Megköszönve Munkatársaim áldozatos szolgálatát, kérem jelentésem elfogadását.

■ GÁNCSPÉTER püspök

A Magyarországi Evangélikus Egyház áldáskívánása dr. Áder János köztársasági elnök hivatalba lépésekor (2012. május 10., Sándor-palota)

Erős vár a mi Istenünk!

Imádkozunk először az *Evangélikus énekeskönyv* 291. énekének soraival. Az első vers *Luther Márton*, a második és harmadik vers pedig a száz éve született evangélikus költőnk, *Túrmezei Erzsébet* imádsága:

„1. Adj békét a mi időnkben, / Ūristen, téged kérünk. / Hisz rajtad kívül más nincsen, / Ki síkra szállna értünk, / Eggedül te, örök Isten. 2. Adj békét a mi időnkben, / Ūristen, téged várunk. / Te segíts dolgos békében / Hűségesen szolgálnunk. / Áldd meg hazánkat, áldd meg népünk! 3. Adj békét a mi időnkben! / Adj békeséget nekünk, / Mindenütt: házban és szívben! / Jézus nevében kérünk. / Így hallgass meg minket, ámen!”

Igei köszöntésként Pál apostol áldó sorait idézem a *Római levélből*: *„A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békeséggel, hogy bővítködjetek a reménységben a Szentlélek ereje által!”* (Róm 15,13)

Végül személyes köszöntésként Elnök Úrnak egy áldás *Varga Gyöngyi Áldáskönyvéből*, amelyet a nap emlékére útravalóként személyesen is szeretnék átadni: *„Ez a mai nap a nagy lehetőségeké – mert tágas térre állította Isten lábadat. Ez a mai nap a megvalósuló álmoké – mert vele még a falakon is átugorhatsz. Ez a mai nap a kapaszkodás biztonságáé – mert ő erősen fogja a kezdetet. Ez a mai nap az igaz találkozásoké – mert szeretetével jön feléd Istened. Ez a mai nap a munka örömeé – mert kezded munkáját ő teszi maradandóvá. Ez a mai nap az otthonlét békeségéé – mert megláthatod Isten jóságát az élők földjén. Ez a mai nap Isten áldásával teljes. Neked adatik, hogy áldássá légy.”*

Így áldjon meg és őrizzen meg a mindenható és irgalmas Isten, az Atya, Fiú és Szentlélek. Ámen.

■ GÁNCSPÉTER elnök-püspök

FOTO: MTI / KOVACS TAMÁS

Biztosan vették az akadályt

A legjobb lovas-szakiskolai tanulók versenye Kőszegen

► A lótarló- és -tenyésztőszakma kiváló tanulója versenyt a 2011/12-es tanévben – az elmúlt évek kiemelkedő pedagógiai és szakmai munkájának elismeréseként – a kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium rendezte meg. A versenyt a Vidékfejlesztési Minisztérium felhívása alapján a Magyar Agrárkamara szervezi.

Mondd, hogy ááá...

Nyugat-Magyarország egyik ékszerdoboz, az Alpokalja lankáin fekvő, gazdag történelmi hagyományokkal bíró kisváros, Kőszeg festői háttérrel kínált a lótarló- és -tenyésztőszakma kiváló tanulója verseny országos döntőjének. Ahogy Rodler Gábor, a rendező Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója köszöntőjében megfogalmazta, az április 17-e és 20-a között megrendezett versengés lehetőséget adott a hazánkban magasan jegyzett lovas-

mérjék felkészültségüket, kicserélik tapasztalataikat, és további kapcsolatokat építsenek a lovasképzést folytató többi szakmai műhellyel.

A verseny elméleti és gyakorlati részből állt, előbbinek az iskola, utóbbinak az intézmény kiváló infrastruktúrával rendelkező, többek között fedeles lovardával, díjhajtó- és fogathajtópályával bíró tangazdasága adott otthont.

A szervezők szisztematikus, precíz munkájának köszönhetően zökkenők nélkül zajlott az esemény. A

rús, ám megfelelő időben folyhatott a vetélkedés.

A versenyzőknek négy modulban – gondozás, tenyésztés, fogathajtás, lovaglás – kellett megmutatniuk tudásukat; ez sokoldalú felkészültséget igényel, s ahogy dr. Németh Csaba, a verseny elnöke zárószavában elmondta, bizony kemény kihívás elé állította őket.

A tét nagy, hiszen nem csak a helyezések dőltek el a négy nap folyamán. A kiemelkedő teljesítményt (71% feletti eredmény) nyújtó versenyzők jeles eredménnyel szakmunkás-bizonyítványt is szerezhettek. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a versenyen eredményesen szereplő tanulók nagyon keresettek a munkaerőpiacon – tudtuk meg Juhász Beátától, a Magyar Agrárkamara szakképzési referensétől.

Elmondható, hogy az ifjú lovásztanulók kiállták a próbát, nem estek ki a nyeregből; ezt bizonyítja, hogy a tizenhat résztvevőből tizenketten hetvenegy százaléknál feljebb teljesítettek, így jeles minősítésű szakiskolai oklevélhez jutottak.

S hogy az erős mezőnyben kik nyújtották a legjobb teljesítményt? Álljon itt az első három helyezett névsora, akik a rendező intézmény dísztermében, az ünnepélyes eredményhirdetésen kapták meg a nekik járó tapsot és elismerést.

Tóth Tamara Réka – Pettkó-Szandner Tibor Lovas Szakképző Iskola és Kollégium, Bábolna.

Horváth Ádám – Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi, Informatikai Szakképző Iskola és Kollégium, Kőszeg.

Bertók Máttyás – Pettkó-Szandner Tibor Lovas Szakképző Iskola és Kollégium, Bábolna.

A verseny résztvevői közül azon-

ban senki sem tért haza üres kézzel, hiszen a szépszájú támogató felajánlásának köszönhetően mindenki el-

Anatómiafeladat

ismerést kapott a felkészülés alatt végzett munkájáért és a verseny során nyújtott teljesítményéért.

A verseny szervezői köszönik azok segítségét, akiknek erkölcsi és anyagi támogatása lehetővé tette, hogy a kőszegi evangélikus intézmény rendezhesse meg a versenyt, s azt, hogy a vetélkedés méltó körülmények között folyhasson le. Köszönet illeti a versenyzőket és felkészítő tanáraikat

Az övméret felvétele

is, hiszen kemény munkájuk volt a színvonalas verseny záloga. Az, hogy a négy nap során végig kiegyenlített, nívós versengés folyt, az ő lelkiismeretes munkájuknak köszönhető.

Talán nem túlzó a kijelentés, hogy Kőszegen a magyarországi lovas szakma sűcstalálkozója zajlott le, mely alkalmat adott a versenyben részt vevő fiatalok tehetségének, tudásának felvillantására éppúgy, mint a szakmai tapasztalatcserére, a kapcsolatépítésre, s remélhetőleg nincs távol az az idő, amikor az ifjú lovas tanulók ismét az Alpokalján mérhetik össze tudásukat.

■ T. T.

„A feje tetejére állított világ az Isten országa...”

Hálaadó ünnep kezdetét jelezve szólalt meg a harang május 5-én a nyíregyházi Élim Evangélikus Szeretothonban, ahol az Istennek való hála az édesanyáért, édesapáért, a pótmamáért és pótpapáért szólt.

Az ünnepi szolgálat előtt Bogár Ágnes otthonvezető köszöntötte a „nagy családot”, rámutatva, hogy mennyire fontos és a jelenben is tapasztalható a szülőök, pótszülőök kitartó és hűséges szeretete. Ezt követően a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület nevében szólva Veperdi Zoltán lelkész az Élimnek mint a pusztai vándorlás második oázisának felüdülést biztosító szerepét láttatta meg, amely ma is oázis mindenkinek.

Az otthon lakói, a lányok hangjátékokkal és szemléltető mozdulatokkal mutatták be hétköznapi „teendőik” sokaságát; a dolgozók Isten szeretetét és gondoskodását megjelenítő verseket szavaltak. A közös szolgálatot Isten dicsőítő énekek ölelték át.

Az istentisztelet liturgiában Sztankó Gyöngyi esperes-lelkész és Torzsa Tamás otthonlelkész szolgált, majd Krámer György püspökhelyettes hirdette Isten igéjét Mt 13,45–46 alapján: „Használó a mennyek országa a kereskedő is, aki szép gyöngyöket keres. Amikor egy nagy értékű gyöngyre talál, elmegy, eladja mindenét, amije van, és megvásárolja azt.”

„Azt gondolom, hogy mindazok, akik itt, ebben az intézményben dolgoznak, szolgálnak, akik a lányokkal évek, évtizedek óta kapcsolatban vannak, egy feje tetejére állított világot látnak... Mert ahhoz a világhoz képest, amely körülvesz bennünket, idebent minden másként működik, a lányokkal minden másként érthető és élhető meg... Egy feje tetejére állított világ, mert itt más értékek vannak, mert más célok vannak, más örömök, más eredmények, más sikerek” – mondta az ige hirdető, majd így folytatta:

„A feje tetejére állított világ az Isten országa... A kincs... és mi is ugyanolyanok lehetünk, mint ebben a példázatban a kereskedő, aki keresgél, de amikor megtalálja ezt a kincset, akkor minden áldozatot meghoz, hogy az övé lehessen, mert mindannyiunknak meg kell látnunk, meg kell találnunk Isten országát!”

Az istentisztelet után az udvaron a 23. zsoltár biznyságtévő szavai szólaltak meg, majd Krámer György felszentelte az otthonalapítók és az otthonban szolgált diakonisszák nevét rögzítő emléktáblát, emlékkövet.

„Áldjad én lelkem, a dicsőség örök királyát...” – zengett a záróének, melyet a Luther Márton Kollégium igazgatója, Martinovszky István kísért. A hálaadó ünnep közös ünnepi ebédrel és hosszan tartó, szeretetteljes beszélgetésekkel zárult.

■ TORZSA TAMÁS

Megnyitó a kőszegi evangélikus templomban

képzést folytató intézmények legjobb tanulóinak, illetve az őket felkészítő pedagógusoknak, hogy össze-

résztvevőknek az áprilisban sokszor bizony zordabb arcát mutató időjárás is kedvezett, így olykor szeles, bo-

Lipicai félvérfogat

Hálaadás Holdviolával

▶ Rendhagyó alkalomból teltek meg május 11-én délután a nemrégiben megújult arnóti templom padsorai: születésnapra gyűlt össze az ökumenikus gyülekezet. Negyven éve jött létre közösségi kezdeményezésre az az óvoda, amelynek vezetője a szintén negyven éve ott dolgozó **Barcsák Pálné**, az arnóti evangélikus gyülekezet – ismételtén megválasztott – felügyelője.

Ahogy dr. Üveges István polgármester fogalmazott, az óvoda sikerének kulcsa az a lelkiület, amelyet az intézmény vezetője képvisel. Négy szív dobog benne: egy az óvodáért, egy a családjáért, egy a gyülekezetünkért és egy a község egészéért – a nap huszonnégy órájában. Hogy ez mennyire így van, azt példázza az óvoda folyamatos fejlődése, a számtalan alternatív program, amellyel a gyermekeket és szülőket fogadják, a sikeres pályázatok, továbbképzések, a gyermekek növekvő száma, a helyi gyülekezetekkel való szoros együttműködés...

Különösen is figyelemre méltó, hogy Arnóton az óvodai nevelésben részesülő gyermekek száma – Miskolc közelsége ellenére – évről évre nő, sőt a regionális referenciain-tézménybe több településről is hozzák a gyermekeket. Ezért sem volt meglepő, hogy az ünneplők között miskolci zenekar, sajjóvámosi énekkar

Barcsák Pálné

aki az evangélikus gyülekezet tagjaként megalapozta az intézmény és az evangélikus közösség nem szokványos kapcsolatát is.

Nem megszokott az sem, hogy egy ilyen „vidéki” eseményen országos népszerűségnek örvendő zenekar lépjen fel. A volt óvodások és az óvodások szüleit képviselve hozta el csapatát Gál Lajos, a Fonogram-díjas Holdviola együttes vezetője. A Holdviola – és az együttes tagjait kiegészítve Gál Léna (nemrégiben még maga is óvodás) – népdalfeldolgozásokkal köszöntötte a születésnapot (képünkön).

A házigazda evangélikus egyházközség lelkésze, Buday Barnabás arra kérte az alkalmi gyülekezet tagjait, hogy őrizzék meg emlékezetükben a pillanatot, azt a képet, amikor a kereszteleküt és a padok között zongorát, dobokat, gitárt és egyéb hangszereket láthattak, emlékezzenek az

KOVÁCS GABRIELLA FELVÉTELEI

vagy éppen Budapestről hazatért énekes- és színészpárlanták – volt óvodások – is helyet foglaltak.

Az alkalom ökumenikus hálaadó istentiszteletén a négy helyi gyülekezet lelkészei szolgáltak és kértek áldást az óvoda további működésére, a gyermekek, illetve az ott dolgozók életére.

Csöbör Katalin országgyűlési képviselő köszöntőjében megemlékezett az óvoda ötletadójáról – Barcsák Béláról –,

orgonára és az énekkarra a kóruson, a padokban a legalább három generáció, négy felekezet és számtalan hivatás képviselőre, és ne feledjék, milyen „jól megférnek együtt”. Hiszen nem pusztán negyven évért, hanem egy hihetetlenül gazdag és színes helyi közösségért adhatnak hálát, amelynek örökségét a most óvodás gyermekeknek adhatják át, hogy majd ők őrizzék, gazdagítsák, vigyék tovább.

■ BUDAY-MALIK ADRIENN

Életmentők és megmentettek társaságában

▶ A magyar kormány Wallenberg-évvé nyilvánította 2012-t, az embermentő svéd diplomatát és más zsidómentő keresztény személyiségeket állítva példaképként a magyar társadalom elé. A Budapesten kezdődött rendezvénytársaság május 11-én Kolozsváron folytatódott Magyarország kolozsvári főkonzulátusa, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház, valamint a Kolozsvári Zsidó Hitközség közös szervezésében.

A City Plaza Szálló emeleti előadótermében Szilágyi Mátyás főkonzul köszöntötte az egybegyűlteket. Hangsúlyozta, hogy a holokauszt-émléknap a Raoul Wallenberg és más embermentők emléke előtt fohajtás is egyben. Fohajtás olyanok előtt, akik emberek maradtak az embertelenségben. Utalt arra, hogy legfontosabb a sztálini diktatúra áldozataitól is. A főkonzul ugyanakkor kiemelte, hogy a rendezvény fohajtás az áldozatok és a túlélők előtt is.

A megemlékezést Németh Zsolt, a magyar Külügyminisztérium parlamenti államtitkára nyitotta meg. Beszédét Jób könyve 19. fejezetének 16–17. verseivel kezdte. Rámutatott, hogy Raoul Wallenberg sorsa párhuzamos a kolozsvári evangélikus lelkész, a néhai Járosi Andor, valamint Esterházy János sorsával, hiszen mindhárman a náciizmus ellen harcoltak, és a szovjet kommunizmusnak estek áldozatul. „Sorsuk drámai módon bizonyítja, hogy a nemzeti és a szovjet típusú szocializmus egy lényegű” – fogalmazott az államtitkár.

Kiemelte, hogy múltunknak legalább két arca van: az elnyomás és a fájdalom, valamint az áldozatvállalás és az embermentés arca. Éppen ezért bonyolult feladat a múlttal, az emberáldozat, illetve az egyéni és a közösségi szolidaritás kérdésével szembenézni. Elmondta, hogy az embermentők leginkább az erkölcsi felelősség példáját állítják a társadalom elé, ami rendkívül fontosnak bizonyulhat napjainkban, amikor „a nemzeti önzés divatja” újra előtérbe került. Éppen ezért fontos az embermentő óriásokhoz fordulni, hiszen az ő példájukat követve megtalálhatjuk az európai szolidaritás útját.

A megnyitóbeszéd után a résztvevők dokumentumfilmet néztek meg Raoul Wallenberg zsidómentő tevékenységéről és háború utáni tragikus sorsáról, amely részleteiben mindmáig nincs tisztázva. Ezt követően került sor az *Adalékok a kolozsvári zsidóság múltjához* című kötet magyar nyelvű kiadásának bemutatására. A könyvről Szilágyi Júlia és Nussbaum László szolt.

Szilágyi Júlia Kossuth Lajos citálta („En ember és ember között faj, nyelv, vallásfelekezet miatt soha nem tettem s nem is fogok tenni különbséget; az antiszemita agitációt mint a XIX. század embere szégyellem, mint magyar restellem, mint hazafi kárhoztatom”), majd felidézte megmenekülé-

sének emlékeit. „Van olyan időszak a történelemben, amikor az emberséget büntetik, s ezt megmentőim vállalták” – mondta arra emlékezve, hogy gyerekként jótévői megmentették az életét.

Nussbaum Lászlóhoz nem ért el sem Járosi Andor, sem Wallenberg keze. Tizenöt éves volt, amikor Auschwitzba hurcolták, egy évvel később Buchenwaldban szabadult fel. A nyugalmazott közgazdász elmondta, hogy ha akkoriban gyűlölte is az öt elverő diáktársait, ma már megbocsátana nekik. Úgy véli, keresztény diáktársai nem voltak teljes mértékben hibásak, hiszen az agresszív elkövetésére a kora-

Raoul Wallenberg, Járosi Andor és Szehtlo Gábor

beli zsidóellenes média buzdította és tanította őket. Nem haragszik már amiatt sem, hogy a háború végén német katonákat földeltek el a kolozsvári zsidó temetőben. Szülőként ugyanis tudja, hogy legyen bár német vagy zsidó, a szülőnek egyformán fáj fia elvesztése, akár lelőtték, akár a gázkamrában végezték ki.

Fájdalommal állapította meg, hogy bár Romániában – akár csak más államokban – hatályos törvények ítélik el az antiszemita, a náci és a fasiszta megnyilvánulásokat, és ezek a jogszabályok büntetéseket is kilátásba helyeznek, egyetlen hazai elítélt személynél sincs tudomása. Ez pedig rendkívül veszélyes, mert a törvény be nem tartása a szélsőségek megerősödéséhez vezet, a szélsőségek pedig diktatúrára törekednek.

A holokauszt túlélők beszámolója után Adorjani Dezső Zoltán, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház püspöke Járosi Andor alakját felidéző beszédében hangsúlyozta, hogy keresztényen kötelességünk az emlékezés és az emlékeztetés. Kiemelte, hogy az erdélyi evangélikusoknak megtisztelő és felemelő érzés – Raoul Wallenberg, Serédi Jusztinián hercegprímás, Márton Áron püspök, Salkaházi Sára nővér, gróf Esterházy János és Szehtlo Gábor evangélikus lelkész mellett – a kolozsvári főtéri evangélikus templom „kicsi papjára”, Járosi Andorra emlékezni, akinek a neve a nagyvilágban kevesek számára ismert, de azok, akik ismerték őt, ma is szeretettel és hálaival emlékeznek rá. Múltán és jogosan nevezi őt Löwy

Dániel a Szamos-parti város Wallenbergiének, hiszen hősként vállalta az életmentő szolgálatot.

A püspök hangsúlyozta, hogy a kereszténység szívének, szubsztanciájának nem valamely általános elv fejezi ki, hanem az a konkrét cselekvés, amely az általunk jól ismert jézusi példázatban, az irgalmas samaritánus történetében fogalmazódik meg. Kiemelte továbbá, hogy amikor Járosi Andorra emlékezünk, látnunk kell, hogy „a megvilágosító isteni szeretetnek a megtapasztalása ad erőt, tisztán látást, józanságot, bátorságot embernek maradni az embertelenségben, kiáltó szóvá lenni a néma cinkosok között. Hiteles keresztényen emberré, aki nem cserélte fel a szeretet krisztusi evangéliumát semmiféle vér- és fajmítoszzal, gyűlölettel, semmiféle élettagadó ideológiával.”

Adorjani Dezső Zoltán rámutatott, hogy Járosira is érvényes mindaz, amit Per Westberg, a svéd parlament elnö-

hanem emberrel, aki nem jócselekedetektől, de Isten kegyelméből az, ami.

Espereként tiltakozott a zsidók elhurcolása ellen. Már tiltakozása is kimagasló cselekedetnek számított akkor, amikor a nyilvánosság előtt egyedül Márton Áron püspök emelte föl szavát. Járosi azonban ennél többet tett: a zsidótörvények bevezetésekor kiállt a sárga csillag viselésére kötelezett barátai mellett, majd egyházi személyiségként és magánemberként egyaránt ellenezte a zsidók elhurcolását, végeláthatatlanul kilincselte a különböző hivataloknál, hogy barátai mentesítését kijárja; hamis keresztleveleket bocsátott ki, otthonában több zsidó személyt is bújtatott, majd munkaszolgálatosokat és a gettó kiürítése után visszamaradt halottakat temetett.

Gyakran idézte Tamási Áron megjegyzését, miszerint Magyarország nem zsidókérdés, hanem kereszténykérdés van. Zsúfolt templomában – a Kossuth utca Fő tér felé eső torkolatában – a szilveszteri prédikáció után megrázó imát mondott a fasiszmos áldozataiért. Ezt követően beidéztek a hadbíróásra, és a szélsőséges lapokban sajtó kampányt indítottak ellene.

Járosi Andor 1944 őszén, október 13-án hurcolták el a szovjetek, 1944 karácsonyán Magnitogorszkban hunyt el, ahol ismeretlen tömegsírba temették – hangzott el az előadásban.

Szehtlo Gábor budapesti evangélikus lelkész embermentő tevékenységéről Pröhle Gergely helyettes külügyi államtitkár, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője tartott előadást. Hangsúlyozta: az emlékezés fő célja, hogy beleéljük magunkat azoknak az embereknek a sorsába, akikre emlékezünk, hiszen „amikor az embermentőkről beszélünk, az áldozatok előtt tisztelgünk”.

Az európai kultúra és társadalom zsidó-keresztény hagyományairól szólva Pröhle Gergely kiemelte, hogy „tisztességes keresztény soha, semmilyen körülmények között nem lehet antiszemita”, mint ahogyan azt sem lehet patikamérlegesen lemérni, ki milyen mértékben volt embermentő. Pröhle szerint a mai állami vezetőknek, tisztségviselőknek, továbbá mindazoknak, akik értékfókuszú gondolkodnak, feladatuk hivatást építeni az európai térség alapját képező zsidó-keresztény hagyományok és a modern ember sokszor nihilizmusa hajló életfelfogása között.

A rendezvény végén Adorjani Dezső Zoltán mondott imádságot az áldozatokért, az életmentőkért és a túlélőkért, majd – a halottak emlékére – Kallós Miklós egyetemi tanár zárta kaddissal a kolozsvári Wallenberg-rendezvényt.

■ FEJÉR OLIVÉR

Az Ön 1%-ából sokan tanulhatnak

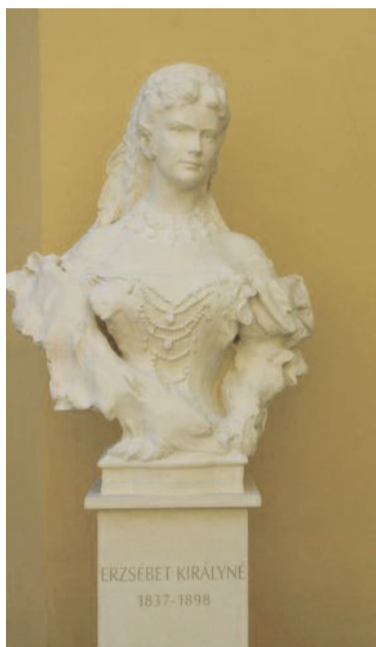
Támogassa adója 1%-ával a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeit.

Sissi-szobor a kolozsvári evangélikus templomkertben

► „Hazatért a királyné, Erzsébet!” – köszöntötte az ünneplőket Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus-lutheránus püspök Kolozsvárott Erzsébet királyné mellszobrának május 11-i avatásán. „Védelmes, erős vár volt számunkra, aki arra tanít, hogy ha akarjuk, megtaláljuk a közös utat. Meg lehet egyezni, ki lehet békülni” – fogalmazott a püspök.

Németh Zsolt, a magyar Külügyminisztérium parlamenti államtitkára – az Alexander Dubček által 1968-ban megalkotott kifejezés, az emberarcú szocializmus apropóján – az asszonyarcú dualizmus megtestesítőjének nevezte Erzsébet királynét: „A magyarság számára elfogadhatóvá varázsolta a dualizmust, ami nem volt könnyű munka, ismerve azt, hogy férje, Ferenc József hogyan kezdte az uralkodását.” Az államtitkár szerint Sissi megtalálta a kulcsot a magyar szívekhez, emiatt példamutató a személye a román aktuálpolitika szereplőinek is. „Az elmúlt években kibontakozott, de az utóbbi napokban elhalványodott emberarcú romániai magyarságpolitika folytatható és folytatandó” – üzeni Sissi Németh Zsolt szerint. Kötő József RMDSZ-es parlamenti képviselő nem a „ked-

ven” megvilágításban értekezett a bajor származású királynéról, hanem a látnoki erővel rendelkező személyiségét

domborította ki beszédében. „Hitt a magyarság országépítő erejében, európai küldetésében, a nemzeti emelkedettségben, és arra sarkall, hogy

megfogalmazzuk a magunk hitvallását is. Sajnos önpusztító csatározások korát éljük itthon és Európában, a királyné pedig azt üzeni ennek a kornak: emberi magatartásunk emelkedettsége a gyakorlatban a közösség javára fordított cselekedetekben érhető tetten” – mondta a képviselő.

Gergely Balázs, a szoborállítás kezdeményezője ünnepi beszédében elmondta: egy évvel ezelőtt döntöttek el, hogy hazahozzák és ismét közkinccsá teszik. „Reméljük, hogy egy újabb szakaszban a Kolozsvári Művészeti Múzeumban időközben megtalált eredeti Sissi-szobrot visszaállíthatjuk majd az eredeti helyére, a Fellegvár alá” – közölte az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) országos alelnöke, a párt kolozsvári polgármesterjelöltje.

Az evangélikus-lutheránus püspökség udvarán leleplezték Sissi-szobor a miskolci Erzsébet-szobor mása. A másolatot Gergely Zoltán szobrászművész készítette, a padot is magában foglaló talpazat pedig Czilli László műve. A leleplezést követően Adorjáni Dezső megáldotta a szobrot, és talpazatánál elhelyezte a magyarság és az egység koszorúját.

■ KOVÁCS-HONT IMRE
Forrás: Szabadság – erdélyi közéleti napilap

FOTÓK: HORVÁTH LÁSZLÓ

A Lutheránus Világszövetség egyházvezetői találkozója

► Verőfényes napsütésben érkeztek a résztvevők az elmúlt csütörtökön a csehországi Ostravába, a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) négyévente megrendezendő egyházvezetői találkozására. (A május 10–15. között zajlott találkozó lapzártánk után fejeződött be.) A konzultáció vendéglátói a Sziléziai Evangélikus Egyház és a Cseh Testvérek Egyháza voltak. Mindkettő az erősen szekularizált Csehország egy-egy kisebbségi egyháza.

Mintegy nyolcvan püspök és egyházvezető érkezett számos európai országból a konferenciára, de voltak résztvevők a diakónia területéről is, hiszen a három fő tanácskozási nap témáinak egyike éppen a diakónia volt. Egyházunkat dr. Fabiny Tamás püspök, a Lutheránus Világszövetség alelnöke, Szabó Szilárd dombóvári lelkész, a kaposzseki idősotthon vezetője, valamint e sorok írója, az ökumenikus és külügyi osztály vezetője képviselte.

Az összesen ötnapos ülés első tematikus napján a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójáról tanácskoztak Európa evangélikus egyházvezetői és diakóniai képviselői. A nap meghatározó eleme volt a Lutheránus Világszövetség főtákarának, dr. Martin Jungének az előadása, amelynek témái a további napokon visszatérő elemként

kerültek elő mind a plenáris üléseken, mind a csoportbeszélgetéseken.

Az előadás egyik jelentős részében a főtákar arról beszélt, hogy mennyire szerencsés generáció a jelenlegi, hiszen – ha Isten is úgy akarja, és élünk – megérhetjük Luther Márton történelmi tettének fél évezredes évfordulóját. Azt az évfordulót, amely Európa és a világ számára hangsúlyozhatja a protestantizmus jelentőségét, szűkebb körben pedig az evangélikus egyházak ma is élő közösségét.

Együttal azonban Martin Junge arra is figyelmeztetett,

hogy a 2017. évi jubileum ne legyen kizárólag győzedelmes örömmű, hiszen – közeledve az évforduló felé – sok szempontból lehetünk kritikusak magunkkal szemben is. (Elég, ha például arra gondol az olvasó, hogy miként ünnepezhettek az evangélikusok száz évvel ezelőtt, 1917-ben – az első világháború idején.)

Mindenekelőtt fontos leszögezni – mutatott rá az LVSZ főtákarára –, hogy a reformáció nem csupán wittenbergi ünnep. Hiszen az egész világ protestantizmusa innen ered, ennélfogva a reformáció

A SZERZŐ FELVÉTELE

ma a világ különböző pontjain bír sajátos kulturális beágyazottsággal. És mindenütt egyformán létjogosultsága van. A reformáció már régen nem egy központú, hanem száznegyvenöt egyház „személyében” gazdagítja a világ keresztyén közösségét.

Martin Junge előadásának másik lényeges témája a család, házasság, szexualitás ügyevezett „emmausi útja” volt. Itt az LVSZ jár jelképesen az emmausi úton, azaz kíséri az egyházakat. A világszövetség nem kíván állást foglalni, döntést hozni – például a homoszexualitással összefüggő kérdések-

ben –, hanem csupán medret kíván adni a vitáknak. Az a fontos, hogy egy közösséghez tartozunk – keleti és nyugati egyházak egyaránt –, s egy eltérő vélemény vagy gyakorlat miatt nem szabad ezt a közösséget veszélyeztetni. Minden egyház szabadon, belátása szerint dönt.

A 2017., jubileumi évre való előkészületekkel foglalkozó napon Fabiny Tamás moderálta a beszélgetéseket, a következő, a diakónia témáját középpontba állító tematikus ülésorozaton pedig Szabó Szilárd szerepelt előadóként, a Bajor Diakónia kelet-közép-európai referensével, Fritz Blanzl közösen. Jelen sorok írója két nap egy-egy munkacsoportjának beszámolóját foglalta össze a plenáris üléseken.

A találkozó résztvevői az ülés harmadik napján – vasárnap – a Sziléziai Evangélikus Egyház, valamint a Cseh Testvérek Egyháza különböző gyülekezeteiben vettek részt isten-

tiszteleten Ostravában és a környező városokban. (Az utolsó napon a konferencia üzenetét fogalmazta meg a konzultáció közössége, ez azonban lapzártánkig még nem ismert. – A szerk.)

Sok szempontból fontos volt egyházunk részvétele a Lutheránus Világszövetség egyházvezetői találkozásán: az egyik talán éppen az, hogy mások tükrében mindenki pontosabb képet kap a saját egyházáról. A közös problémák és folyamatok pedig mindnyájunkat megerősítenek abban, hogy nem vagyunk egyedül, hiszen a föld több mint hetvenmillió evangélikusát tömörítő szervezet talán mégiscsak képes hatni valamelyest a világra... Ha kicsit másképp is, mint annak idején Luther Márton.

■ CSELOVSKYKYNÉ DR. TARR KLÁRA

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!
Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu
Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is!

HIRDETÉS

Meghívó

Vasárnapi iskola Jáván címmel az evangélikus külmisziói est keretében Dévai György, a fasori evangélikus gyülekezet másodfelügyelője vetített képes előadást tart az indonéziai tartózkodása során a közelmúltban szerzett tapasztalatairól, valamint misziós élményeiről az ottani egyházban.

Időpont: május 21., hétfő, 18 óra. Helyszín: 1085 Budapest, Üllői út 24. (utca felőli előadóterem).

Szeretettel hívunk minden érdeklődőt gyülekezeteinkből, valamint a misziói munka iránt elkötelezett testvéreket, támogatóinkat.

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület vezetősége

HIRDETÉS

Meghívó

A Keresztyén Értelmisségi Fórum következő alkalman, május 21-én, hétfőn 18.30-kor a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) Egyházi építmények a Benczúr Építésziroda tervezésében címmel tart előadást és vezet fórumbeszélgetést dr. Benczúr László Ybl-díjas építész-mérnök.

Az alkalomra minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerület nagy családjának legnagyobb ünnepe. Ilyenkor adunk hálat Istennek azokért a testvéreinkért – lelkészekért, pedagógusokért, diakóniai munkásokért és gyülekezeti tagokért –, akiken keresztül az egyház Ura különösen is gazdagon megajándékozott minket. Őket ünnepeljük és köszöntjük a különböző egyházkerületi díjakkal a bonyhádi sportcsarnokban.

Kitüntetett szolgatársaink példája és az apostol szava bátorítson minket Isten családjában küldetésünk felvállalására: „Szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozások nem hiába valók az Úrban!”

■ GÁNC S PÉTER püspök

A mellékletet szerkesztette Wiszkidenszky András

Az egyházkerület hűségermesei

Fülöp Mihályné

Fülöp Mihályné (szül. Váci Ilona) 1930. május 4-én Kisapostagon született. Vallásos, evangélikus gyülekezetéhez hűségesen ragaszkodó szülők nevelték, akiktől méltán tanulhatott jó példát. Édesapja a gyülekezet áldo-

zatok presbitere volt, sokat dolgozott a templom építésén, és anyagokkal is segítette annak megvalósulását. Édesanyja a templomtakarítást végezte, és gondoskodott arról, hogy az oltáron mindig legyen friss virág és az ünnephez rendelt oltárterítő.

Ilonka néni ezt látta szüleitől, így nőtt fel ő is a gyülekezet aktív tagjaként. Korán presbiterré választották, 1971–2008 között a gyülekezet pénztárosa volt, 1992-ig egyúttal a gondnoki feladatot is ellátta. 2012-ig, tizenegy éven át volt a gyülekezet felügyelője. A mai napig ő vezeti a temető-nyilvántartást, és rendszeresen segít a templom vasárnapi felkészítésében, díszítésében. Csodásan ápol és gondozott kertjéből gyakran kerülnek virágok az oltárra.

Gyülekezeti munkáját mindig hűségesen és odaadó szeretettel végezte. Méltán vívta ki szorgalmával mind a gyülekezet, mind a település elismerését. Az elmúlt időszakban Kisapostagon szolgált lelkészek közül ma is többen köszönik Ilonka néni ünnepek alkalmával.

Családjában nagy szeretettel veszik körül, két lánya, három unokája és két dédunokája mindig örömmel látogatják őt otthonában.

Dr. Gombos András

1943. augusztus 23-án született Csánadalbertiben, mely születése idején szintiszta szlovák evangélikus település volt, majd az 1947-es lakosságcsere idején lett félig magyarok lakta falu. Felmenői generációkon át evangélikusok voltak. A családi légkör döntően befolyásolta az Istenben való szilárd hitét és az evangélikus egyházhoz való hűséges ragaszkodását.

Általános iskoláit szülőfalujában, a középiskolát Makón, a József Attila Gimnáziumban végezte. Az Állatorvos-tudományi Egyetemen szerzett diplomát.

Az egyetem elvégzése után, 1966–67-ben Medgyesegyházán volt gyakorló, majd 1975-ig Eperjesen, 1975-től 1994-ig Szentesen hatósági állatorvos, azután 2007-ig – nyugdíjba vonulásáig – kerületi főállatorvosként dolgozott.

Felesége *Lehoczky Éva* tanár, a szentesi evangélikus gyülekezet felügyelője, akivel 1967-ben kötött mind a mai napig tartó, boldog házasságot. *Zita* lányuk belgyógyász és angiológus szakorvos Budapesten, a fiatalabb lányuk és férje pedagógusok, Domaszéken élnek. A Gombos házaspár életét gyermekeik és két unokájuk, a 12 éves *Máté* és a 9 éves *Anna* aranyozza be, akik a szegedi evangélikus gyülekezet aktív tagjai.

Dr. Gombos András a Szentesi Evangélikus Egyházközség presbitereként tevékenykedik a gyülekezet szervezeti, anyagi, infrastrukturális megújulásában, és igyekszik a közösség hasznára lenni.

Kenderesi Sándor és Kenderesi Sándorné

A Kenderesi házaspár másfél évtizedes hűséges szolgálata alapvetően meghatározza egy fővárosi peremke-

rületi, kicsiny leánygyülekezet életét. Mindketten nyugdíjasok már, de nem tétlenek. A másfél évtized nem nagy idő, de Kenderesiék ez idő alatt fél évszázadnyi munkát végeztek el.

Az ezredfordulón történt gyülekezeti fölmérés során *Margitka* szinte egyedül járta be a XVIII. kerület pestszentimrei részét, fölkeresve minden rejtőző evangélikus testvért. Amíg tehetett, aktívan közreműködött a gyerekek nyári táboroztatásában. Mivel közben súlyos térdférfán esett át, már nem tud kerékpárra szállni és konyhai szol-

gálatot vállalni, de megtalálta a gyülekezetgondozás megfelelő módját. Minden hónapban telefonon keresi föl a születésnapjukat ünneplő testvéreket, számon tartja a betegeket, és jelzi a látogatási igényt a lelkésznek. Minden hétfőn felhívja a „telefonos imakör” tagjait az aktuális imatémákkal.

A Budapest-Pestszentimrén élő kétszáz evangélikusnak nincs saját temploma, vasárnapi istentiszteleteket a református templomban tartják. A Kenderesi házaspár a hétközi bibliaórák tartására saját otthonát csatolta rendelkezésére, így is építve a személyes kapcsolatokat. A terület-

tileg illetékes lelkésznek egy külön helyiséget alakítottak ki, hogy látogatásai közben megpihenhessen.

Sándor jól ért a videózáshoz, ezért vállalta, hogy minden evangélikus egyházi műsort fölvesz a televízióból, rádióból. A felvételeket a gyülekezeti archívumból bárki kikölcsönözheti.

A Kenderesi házaspár jutalomnak tekinti, hogy szolgálhat, hogy fizikai és anyagi áldozatot vállalhat. Miből telik nekik erre? Cselekvő szeretetük Krisztusból, a naponkénti bibliaolvasásból és imádságból merít erőt.

Koszorús Oszkárné

Koszorús Oszkárné Kovács Hajnalka 1944-ben született Szarvason. Édesapja, *Kovács Béla* a Budapest-Fasori, majd a szarvasi Vajda Péter Evangélikus Gimnázium tanára, a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség presbitere. Édesanyja, *Tóth Klára* a szarvasi Luther Tanítóképzőben szerzett oklevelet. Nagypapa, *Tóth László* az orosházi evangélikusság tanítója, kántora, hivatalvezetője, ötvenhárom esztendőn keresztül jegyzője volt.

Koszorús Oszkárné az iskoláit Szarvason végezte. 1957-ben konfirmált, 1962-ben érettségizett, 1964-ben szerzett diplomát a Szarvasi Felsőfokú Óvónőképző Intézetben.

Orosházán 1964-ben kezdte óvodapedagógusi pályáját, 1974-től 1993-ig a Könd utcai óvodában vezetőhelyettes, 1995-ig óvodavezető. Ekkor hívták az Evangélikus Hajnal Óvodába, ahol 1999-es nyugdíjba vonulásáig vezetőhelyettesként dolgozott. Három évtizeden át vett részt az óvónőképzésben, ez idő alatt tizenöt gyakorló óvónőnek volt mentora, vezető pedagógusi címet is kapott.

1993-tól a mai napig az Orosházi Evangélikus Egyházközség presbitere, 2000-től 2012-ig jegyzője, 2002-től az egyházközség Fénysugár nyugdíjas-egyesületét vezeti. A 2001-ben Orosházán megrendezett – háromezer fős – III. országos evangélikus találkozó egyik főszervezője volt. Az utóbbi két évtizedben alkalmanként kántori szolgálatot is ellát gyülekezetében.

Lackner Aladárné Zászkalicky Márta

1940-ben született Fóton, evangélikus lelkészcsalád negyedik gyermekeként. Budapesten tanítóképzőt végzett, majd Fóton tanított három éven keresztül.

1962-ben kötött házasságot *Lackner Aladár* evangélikus lelkésszel, és pontosan ötven évvel ezelőtt került a tolnai dombok közé, Keszőhidegkútra, ahol a mai napig él és szolgál. Nehéz, sok megpróbáltatással járó időben vállalta férje és családja mellett odaadó hűséggel a szolgálatot a kiterjedt szórványban.

Férjével 1970-től gyűjtötték a Tolna megyei németység néprajzi emlékeit, és a hosszú évek alatt néprajzi szempontból egyedülálló gyűjté-

A KIKÉRT HÁ A KIKET KÖ

ményt hoztak létre, amely ma is megtekinthető a Gyönki Tájházaiban.

Négy gyermeküket nevelték szeretetben, és Márta néni végezte mindazt a szolgálatot – a beleckai tanítói munka mellett –, ami éppen adódott a gyülekezetekben, 1974-től Gyönkön élve. 1990-ben férjével – hatalmas energiával és áldozatkészséggel – alakították át a keszőhidegkúti parókiaát és hívták életre a Találkozások Házaát mint ifjúsági szálláshelyet, amely az-

óta is működik. Mostanra már sok-sok generáció kedves emlékei közé tartozik a keszőhidegkúti táborban töltött napok élménye.

Márta néni mind a mai napig töretlen lelkesedéssel és energiával szervezi a Találkozások Háza körüli teendőket, végzi hűséggel Beleckán és Keszőhidegkúton kántori szolgálatát, és szeretettel veszi körül gyermekeit és kilenc unokáját.

Dr. Iványi János

Békéssámszon Gyulamező nevű tanyaerületén született 1924-ben. Iskoláit Szentesen végezte, orvosi diplomát 1949-ben Szegeden szerzett. 1983 óta címzetes egyetemi docens. Belorvos tanár, a fertőző betegségek szakorvosa, diabetológus.

Számos elismerés igazolja mun-

kássága jelentőségét: Iványi János életkörüzetében maig meghatározó személyiség. Jó szakembereket, jó orvosokat nevelt.

Emberi tartása is sokak számára példa. Felesége, *Ella* néni hűséges társként áll mellette ma is. Unokái határozott „Erős várunk nekünk az Isten” köszönetére a családi tradíció mellett a hit személyes megélését is bizonyítja.

János bácsi a politikailag nehéz években sem rejtette el keresztyén

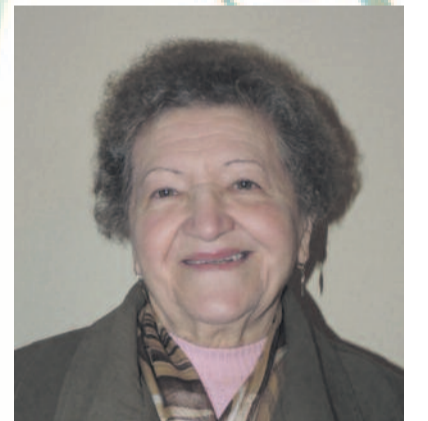
értékrendjét és magyarságát. A hit gyakorlásának fontos szerepe volt életében. Mindig törekedett arra, hogy tudatosítsa a lélek ápolásának fontosságát, felébressze a gyulai evangélikus közösség fennmaradása iránti felelősségérzetet a csüggedőkben. Több évtized óta – napjainkban is – a jelölőbizottság elnöke. A lelkészek minden élethelyzetben számíthatnak segítségére. János bácsi munkája során feltérképezte munkatársainak vallási hovatartozását, és igyekezett őket a gyülekezetek életébe bekapcsolni.

Iványi János szakmai életútja, emberi példája és hitélete, a gyulai evangélikus közösségért folytatott, sok évtizedes munkálkodása méltó a tiszteletre, az elismerésre és a követésre.

Szkaliczki Istvánné

1936. április 13-án született Gerendáson hitüket gyakorló evangélikus szülők háromgyermekes családjában. Édesapja a gyülekezet felügyelőjeként szép példát adott családjának a hit megéléséről. Gyermekkorában még tanyáról jártak be az istentiszteleti alkalmakra, így az egész család és az ő mindennapi életét is meghatározta a vasárnaponként kapott lelki táplálék. Amikor az első hittankönyvét megkapta, végigsírta Jézus Krisztus történetét. Az Úr megváltó munkája olyan hatással volt rá, hogy azóta is meghatározza egész életét.

Férjével, *Szkaliczki Istvánnal* 1956-ban kötöttek házasságot. A mindenható Isten két fiúgyermekkel ál-

dotta meg frigyüket: *Istvánnal* és *Tiborral*. A gyermekek látták szüleik hitét, amelyet azok előtűnik megélték, így az ő életükben is igazán meglátászik a krisztusi lelkület. Fiai mellé azok feleségeiben „lányokat” is kapott a házaspár, majd unokákkal is gyarapodhatott családjuk.

Szkaliczki Istvánné testvérünk több mint húsz esztendőn keresztül hűségesen, precízen és önzetlenül, teljes odaadással látta el a gerendási gyülekezetben a pénztárosi teendőket. Mindig és mindenkire volt ideje. A gyülekezet volt és jelenlegi lelkészeinek segítőként élte és éli életét, amelyet családjáé, egyházáé, hazájáé iránti féltő szeretet jellemez. Egyházunk számára adományozott hűségérme szerény egyéniségén Krisztus nagyságát mutatja.

Szurma József

1930. július 25-én Kisapostagon született evangélikus parasztcsalád gyermekeként. Édesapja – *Szurma József* presbíter – és édesanyja – *Varga Rozália* – aktív gyülekezeti tagok voltak. Munkájukkal és adományaikkal részt vettek a templom építésében, amely 1950-re készült el, és ez év tavaszára megújult.

LÁT ADUNK, SZÖNTÜNK

Az elemi Kispostagon végezte az evangélikus iskolában, majd a dunaföldvári polgári iskolába járt. Fiatal

korában nehézséggel kellett szembenéznie munkahelyén bátran vállalt evangélikus hitvallása miatt. Kezdetben gépkocsivezető volt, majd a Dunai Vasműben gépkezelőként helyezkedett el. 1962-től 1990-es nyugdíjazásáig a Dunaujvárosi Papírgyárban dolgozott mint géplakatos.

Az evangélikus ifjúsági körben megismert *Varga Mária*val 1953-ban fogadtak örök hűséget egymásnak. Gyermekük, *József és György*, majd az unokák is rengeteg örömet adnak számukra.

1992-ben választották a gyülekezet gondnokává. Nevéhez fűződik a templom harangjának villamosítása, a templom tetőszerkezetének többszöri felújítása és legújabbban a templom és gyülekezeti ház teljes felújítása. Felelőséggel együtt rendszeresen ellátja a gondnoki teendőket mellett az egyházi munkaköri feladatait is a templomban.

Mint hitvalló evangélikus jó példát mutat odaadó szolgálatával. Rendezett élete és szerető családja sokak számára öregbíti gyülekezetünk hírnevét.

Weil Endre

A gyönki evangélikus gyülekezet kántora több mint ötven éve végzi hűséges szeretettel szolgálatát. 1940-ben született Gyönkön evangélikus család első gyermekeként. Édesapja, *Weil Elemér* a gyülekezet felügyelője volt, így Weil Endre már otthonról hozta az evangélikus gyülekezet iránti felelős és hűséges elkötelezettséget.

A gyönki gimnáziumban érettségizett, majd Budapesten tanult elektroműszerésznek. A fővárosban kezdett dolgozni, és itt kötött házasságot. Miután Gyönkön állást talált, felelőséggel hazatértek szülővárosába. A DDGánál dolgozott Pécsen, majd kis kitérő után Dombóváron gázszelőként, innen ment nyugdíjba.

Felelősé, két gyermeke és öt unokája jelenti a szűkebb családot számára. A muzsika szeretete meghatározta Weil Endre életét. A kántori szolgálat mellett saját zenekarukban is rendszeresen játszott társaival Gyönkön és környékén.

Tizenkét éves kora óta, amikor is egy alkalommal *Ordass Lajos* püspök szolgált a gyönki gyülekezetben, kisebb megszokásokkal az egyházköz-

ség hűséges szolgálója, és reméljük, Isten még sokáig engedi, hogy az is maradjon.

Tessedik-díjasok

Lázárné Skorka Katalin, az év lelkésze

1973. május 25-én született Szarvason. Az általános iskolát Kondoroson, a középiskolát Békéscsabán, a Rózsa Ferenc Gimnáziumban végezte. 1991-ben jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémiára.

1997. augusztus 16-án *D. dr. Harmati Béla* püspök Kecskeméten lelkésszé szentelte. Első szolgálati helye

Orosháza lett. 2002-ben házasodott össze *Lázár Péterrel*, két gyermekük született, *Levente* és *Boglárka*.

2004 elején hívta meg lelkészeként a Mezőberényi I. Kerületi Evangélikus Egyházközség. *A Tanuló közösségben* című konfirmációs segédkönyv és az *Elmélyülés* című munkaprogram társszerzője. Gyülekezetében és az országos ifjúsági munkában is fontosnak tartja a fiatalok megszólítását és az intenzív hetek megszervezését, legfőképpen a gyülekezeti zenei élethez kapcsolódva. A nyári időszakban egyházmegyei zenei tábort és a mösingeni *Posaunenchorral* közös részvételűt szervez.

Az utóbbi években bekapcsolódott az evangélikus vakmisszió munkájába. Többéves óvodai hitoktatást követően kezdeményezte az egyik önkormányzati óvoda átvételét, mely 2011. szeptember 1-je óta Katicabogár Evangélikus Német Nemzetiségi Óvoda néven működik.

Egyetértésben dolgozik a helyi német önkormányzat és hagyományápoló egyesület tagjaival, a mezőberényi önkormányzat oktatási bizottságának tagja.

Konfirmációi ígéje egybefoglalja hitét és hivatását, egész életét áthatja: *„Krisztus azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne önmaguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.”* (2 Kor 5,15)

Gadóné Kézdy Edit, az év pedagógusa

1964-ben született Budapesten. Szülei *Kézdy Pál* mérnök és *Németh Edit* gyógyszerész, akiknek házasságában a kemenesaljai és a nyíregyházi evangélikusság találkozott; három gyermeküket keresztyén szellemben, szeretetben nevelték.

Edit a Deák téren konfirmált, melynek ifjúságában rengeteget olvastak vitatkoztak *Takácsné Kovácsné Zelma* néni vezetésével; többekkel együtt ő is gyermekbibliakört vezetett, nyári táborokat szervezett. Nyarainak fontos helyszíne volt a főtéri Kántorképző Intézet. A Mandák-otthon szellemisége máig meghatározó az életében.

A kelenföldi gyülekezet tagja, ahol másodfelügyelőként és az énekkar tagjaként szolgál.

Az ELTE biológia-kémia tanári szakán diplomázott. Az induló fásori gimnáziumban felszerelte a biológia-szertárat, majd 1989-től tanított.

1997-ben *Schulek Mátyás* hívására a Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba került. Igazgatóhelyettesként, tanárként, osztályfőnökként dolgozott. 2001-ben a Budapesti Műszaki és

Gazdaságtudományi Egyetemen közoktatási vezető szakot végzett. Kollégái 2005-ben és 2011-ben is ellenszavazat nélkül, egyöntetű igennel választották meg igazgatónak.

Férje *Gadó György* természetvédő. Fiuk, *Benedek* gyógypedagógus.

Gadóné Kézdy Editet szakmai tudása, olvasottsága, műveltsége és emberi értékei egyaránt hiteles vezetővé emelik. Időt, erőt nem kímél, ha szeretett iskolájáról van szó. A vezetői feladatok elvégzésén túl alaposan kiveszi részét a mindennapi munkából is: pályázatokat ír, ha kell, helyettesít egy beteg kollégát, vagy ellát egy beteg gyereket. Mindig ott van, ahol szükség van rá.

Fricker Andrea, az év diakónusa

A kaposzseksői Evangélikus Diakóniai Otthon intézményvezetője, 2004-től, a szeretetotthon megalapítása óta dolgozik az intézményben.

Megnyerő személyisége mellett kiváló kommunikációs és problémamegoldó képesség, szakmai felkészültség és maximalizmus jellemzi munkáját. Kiemelten fontosnak tartja, hogy az intézmény dolgozói és lakói aktív módon vegyenek részt az egyházi, diakóniai közéletben. Az otthon a térség egyik meghatározó szociális intézménye, amely kiváló szakmai és közösségi kapcsolatokat ápol a környék szociális ellátórendszerével. Öröndetes, hogy Andrea a kezdetektől részt vett és részt vesz a helyi evangélikus gyülekezetek életében, sok esetben alkalmak, események, szolgálatok kezdeményezőjeként.

Saját munkájáról így vall: *„A diakóniai szolgálatban dolgozni nagy megtiszteltetés és felelősség. Megtiszteltetés, mert a szolgálatban Isten munkatársa lehetek, miközben embertársaimat szolgálom. Felelősség, mert az én szolgálatom által is megítélik az emberek intézményünket és egyházunkat. Úgy gondolom, hogy bár én veszem át, a kitüntetés az egész intézménynek szól. Számomra ez a díj az elmúlt évek bizalomra alapuló munkájának elismerése. Szeretném megköszönni munkatársaimnak, hogy egy csapatként, egymásra figyelve és egymást támogatva dolgozhatunk együtt. Végül kö-*

szönet a sok-sok szeretetért, amelyet lakóinktól, ellátottjainktól kapunk nap mint nap, ez ad erőt a folytatáshoz, ez az igazi kitüntetés!”

Emlékplakettel jutalmazottak

Prónay-emlékplakett

Dr. Gálos Miklós

1938. július 15-én született Budapesten, evangélikus családban. A pest-erzsébeti templomban keresztelték, és itt konfirmált. Gyermekkorában és ifjúsága is ide kötötte.

Az érettségét követően a Műegyetem mérnöki karán szerzett mérnöki, majd szakmérnöki diplomát. Az egyetem után kivitelező, később szerkesztő mérnöként dolgozott. Nyugdíjba vonulásáig a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karán oktatót és kutatót, ugyanott 1999-től egyetemi tanár.

Negyvenöt évvel ezelőtt *Schürger Évával* kötött házassága révén lett a fásori evangélikus gyülekezet tagja.

1969-ben presbiterré, 1987-ben a gyülekezet felügyelőjévé választották. 1984-ben szervezőmunkájával segítette a Lutheránus Világszövetség nagygyűlésének lebonyolítását. A kilencvenes években a Déli Evangélikus Egyházkerület presbitere, majd két cikluson keresztül világi főjegyzője. A Budapesti Evangélikus Gim-

názium újraindítása után az igazgatótanács tagjaként, 1992-től 1997-ig az igazgatótanács elnökeként dolgozott. *Miklós* fiukat feleségével hitben nevelték, ő a fásori gyülekezet orgonista-kántoraként szolgált.

Dr. Gálos Miklós a fásori evangélikus templom és a gyülekezeti ingatlan felújítását és karbantartását szakértelmével, a közösség életének békéjéért és jó rendjéért kiegyensúlyozott és hűséges jellemével segítette. A fásori lelkészeket hivatásuk gyakorlásában testvéri odaadással támogatta.

Dr. Németh Pál

1923-ban született Szekszárdon *Németh Gyula* gyülekezetszervező és templomépítő lelkész fiaként. A Garay János Gimnáziumban érettségizett, majd a Pécsi Erzsébet Tudományegyetem Jogi Karán szerzett diplomát 1947-ben.

1939-ben, tizenhat évesen állt be a Szekszárdi Evangélikus Egyházközség orgonista-kántori szolgálatába. Később szerepet vállalt a háborút követő időszakban a helyi hangversenyélet megindításában. Egyházzenei áhítatokat, a város közönségét is vonzó énekkari, kamara-zenekari, szólóhangszeres hangversenyeket szervezett, amelyeken orgonajátékkal működött közre, és vezényelt is. A ze-

nebarátok számon tartották és kedvelték nevezetes orgonafélfőráit. 1976-tól a Liszt Ferenc Társaság tagja.

Az eltelt hetvenhárom egyházi esztendőben a liturgikus renhez illő zenedarabok előadásával kísérte Isten igéjének szolgálatát, gazdagította és gazdagítja a gyülekezet ünnepeit. Temetéseken énekel, esküvőkön orgonakísérettel szolgál. Korábban rendszeresen tartott gyermek-bibliakört, segítőtje volt a felnőtt-bibliakört és kórházi istentiszteleti szolgálatoknak.

Dr. Németh Pál – korát cáfoló frissességgel – ma is gyülekezetének hűséges, igényes zenei tudású orgonista-kántora.

Ordass-emlékplakett

Ribár János

1947. március 27-én született Csanádapácán. Orosházán érettségizett 1965-ben. 1966 őszétől az Evangélikus Teológiai Akadémia diákja.

1971-től segédlelkész Szegeden, 1973-ban eisenachi diák, majd a Budapest-Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben segédlelkész. Első önálló helye 1975-től a ceglédi gyülekezetben volt. Ez időben fordult érdeklődése a tanatológia (haláltudomány) felé. Több, ezzel a témával foglalkozó rádió- és tévéműsorban vett részt. 1983 októberétől Szegeden szolgált lelkészként. Közéleti szereplése élénk, főleg a világi média foglalkoztatja a tanatológia okán.

1984–85-ben Tübingenben folytatta teológiai tanulmányait. 1993. november 28-ától az orosházi gyülekezet lelkésze, 1995-től a Nyugat-békési Egyházmegye esperese. Lelkész-

ként Orosházán egyik fontos ügye az iskola; a másik 1994-től az egyházközség lapja, az *Orosházi Harangszó*. Volt városi képviselő is és a megyei bizottság tagja két cikluson keresztül.

Három gyermek édesapja.

Az *Evangélikus Élet*be gyakran ír publicisztikát, igehirdetési előkészítőt. Írásai egy részét 2007-ben gyülekezte és a Déli Egyházkerület Püspöki Hivatala kötetben is megjelentette – a szerkesztés munkáját felesége végezte. Számos dolgozat szerzője. Gyakran vendég előadó.

2009-ben Orosháza Városáért kitüntetésben részesült, 2012-ben megkapta a Magyar Arany Érdemkereszt állami kitüntetését.

► „Itt állok, másként nem tehetek” – hogy az elhíresült mondat elhangzott-e ebben a formában, azt a tudomány minden kétséget kizáróan nem igazolta, ám hogy a *Luther Mártonnak* tulajdonított kijelentés sajátos utóélettel bír, az kétségtelen. A németországi Wittenbergben bizonyosan, amint erről személyesen is meggyőződhetett múlt hét végén az országos iroda, illetve a Luther Kiadó néhány munkatársa, valamint az *Evangelikus Élet* szerkesztőbizottságának egyik tagja. A május 10. és 13. között zajlott tanulmányút hét résztvevője nemcsak a reformáció bölcsőjeként számon tartott várost kereste föl, hanem Lipcsét és a mifelénk kevesebb figyelemre érdemesített Torgaut is – mindent azzal a céllal, hogy „testközelbe kerüljön” a reformátorok életének néhány nevezetes helyszínével, egyúttal pedig tapasztalatokat szerezzen a 2017-es jubileumi év helyi előkészületeivel kapcsolatban.

B. WALKÓ GYÖRGY FELVÉTELE

A „történelmi utazás” Boda Zsuzsa ötlete volt, aki tavaly áprilisban egyházunk delegációjának tagjaként, mint hetilapunk képviselője járt a hivatalosan Lutherstadt Wittenberg nevet viselő városban. A magyar evangélikus küldöttség akkor – amint lapunkban is beszámoltunk róla – egyebek mellett azzal a céllal kereste föl Wittenberget, hogy fát ültessen. Merthogy a Lutheránus Világszövetség kezdeményezésére a tervek sze-

rint 2017-ig ötszáz – a lutheránus egyházak, illetve más felekezetek képviselői által plántált – fa is emlékeztetni fog a reformációra a Lutherkert elnevezésű parkban. Az *EvÉlet* korábbi szerkesztőségvezetője nemcsak az ötletet adta, hanem meg is szervezte az utazást, és – immár a Déli Egyházkerület püspöki titkáráként – a csoport „idegenvezetésére” is vállalkozott.

***

Örömmel jelenthetjük: a Magyarországi Evangélikus Egyház hársfácskája a legjobb egészségnek örvend, jól érzi magát a Luther-kertben, egy év alatt láthatóan növekedett. Látogatásunk óta piros-fehér-zöld szalag is hirdeti „nemzeti hovatartozását”.

***

Kihagyhatatlan célpont volt természetesen a Luther-ház is, az egykori Ágoston-rendi kolostor, amely több mint harmincöt éven át volt Luther Márton otthona. A szerzetesek ruhájának színéről „fekete kolostorként” emlegetett épület ma múzeum.

A magyar látogatónak a pénztárnál kellemes meglepetésben van része: a világnyelvek mellett magyarul is olvasható az izlées és informatív kiállításvezető füzet. Egy kicsit mindannyiunkat meghat ez a számunkra külföldön szokatlan figyelmesség... (Hogy PR-szempontból mekkora a jelentősége, nem tudhatjuk, azt azonban jó érezni, hogy itt számon tartanak bennünket is.)

A toronynak, amelyben Luther első dolgozószobája volt – és amelyben nevezetes „toronyélményét” átélte –, már csak az alapjai állnak, ám a múzeum más látnivalót bőségesen kínál. A mintegy ezer kiállítási tárgy között látható például búcsúcédulás láda, a 95 tétel eredeti nyomtatványa 1517-ből, X. Leó kiátkozással fenyegető pápai bullája (1520) – sajátos módon ezt Luther megbízásából *Spalatin* ki nyomtatta német fordításban –, az első, Wittenbergben megjelent evangé-

Luther-kortyok a reformáció szülővárosában

likus énekeskönyv egyik példánya (1524) és természetesen a Luther-Biblia (1534), illetve az *Ágostai hitvallás* nyomata is (1531). Érdekes érzés átsétálni a reformátor családfő szobájában, amely egykor a híres asztali beszélgetéseknek adott helyet.

***

Csendes, autóforgalomtól mentes utca Wittenberg óvárosában a Jüdenstrasse. Szállásunk, a Colleg Wittenberg – a 8-as számú ház – két utcára néz; a másik, ha lehet, még ennél is nyugalmasabb. Az intézmény elsődlegesen az oktatás szolgálatában áll, diákokat vár – egyénileg és csoportosan érkezőket egyaránt –, konferenciák, szemináriumok helyszínéül szolgál. Szálláshelyként is működik azonban, kifogástalan szolgáltatást nyújt, de a szállodákhoz képest sokkal kedvezőbb ár-érték arányt kínál – számunkra, minthogy mindannyian magunk fedeztük a tanulmányút költségeit, ez egyáltalán nem volt mellékes szempont.

Alighogy megérkezünk, és asztalhoz telepszünk az étkezőben, mosolygós úriember lép be, és régi ismerősként üdvözlő Boda Zsuzsát. Ő *Hans W. Kasch*, a Lutheránus Világszövetség wittenbergi központjának igazgatója. Élő cáfolata „a németekkel” kapcsolatos sztereotípiáknak: barátságos, közvetlen, kedélyes. És rendkívül segítőkész: amikor említjük neki, hogy szükségünk lenne a Luther-kertet – amelynek szintén ő a gazdája – felülről ábrázoló fotókra, azonnal elővarázsol néhányat a számítógépén.

***

A wittenbergi városi templom, ahol Luther a legtöbbször prédikált, és ahol az idősebb *Lucas Cranach* nevezetes „reformációi oltára” áll, kívülről tetőtől talpig állványzatban várja a látogatókat, szinte ki sem látszik belőle – állapíthattuk meg a péntek délelőtti városnéző sétán.

Alkalmi, de alapos és készséges idegenvezetőnk *Makoviczky Gyula*

szegedi evangélikus lelkész volt, aki ezt az évet Wittenbergben tölti mint a Németországi Protestáns Egyház (EKD) nemzetközi rezidense. Szívesen kalauzolja, látja el a szükséges információkkal a magyar látogatókat – mondta –, ez része az itt végzett munkájának.

BODA ZSUZSA FELVÉTELE

Kávézott már együtt a Luther házaspárral? Ha nem, Wittenbergben megteheti! – Vendégcsalogató asztal az óváros egyik kávézója előtt.

Miközben útba ejtjük a vártemplomot és Cranach patikáját is, megtudjuk tőle, hogy egyes nevezetes épületek – például az előbbi – felújításához a német állam is hozzájárul.

A Melanchthon-ház is éppen megújul, és másutt is lépten-nyomon építkezésbe, renoválásba botlik az ember; a város intenzíven készül a közelgő jubileumra. Wittenberghez közeledve már messziről látszanak a daruk, közelről pedig hallatszanak is – szombaton reggel hét órakor is, amint módunk volt tapasztalni...

***

Torgau, a Wittenbergtől mintegy ötven kilométerre fekvő, Elba-parti kisváros inkább arról ismert, hogy 1945-ben itt találkoztak a szovjet és az amerikai csapatok – a nevezetes kézfogas fotója visszaköszön a tör-

ténelemkönyvek lapjairól, az eseménynek emlékműve is van a folyóparton –, azt viszont kevesebben tudják, hogy a városi St. Marien-templomban nyugszik a reformátor hű társa, *Bóra Katalin*, a vártemplomot pedig Luther szentelte föl 1544-ben, s hogy ez az első evangélikus templom a történelemben.

Ha az ember evangélikusként a reformáció bölcsőjénél jár, jól teszi, ha nem kerüli el Lipcsét. Ottjártunkkor, szombat délután a Tamás-templomban Max Reger-műveket, illetve Bach-oratóriumot hallhattak – és

természetesen igehirdetést is – a hívek meg a kíváncsi turisták. Fel-emelő élmény volt, és nem csak számunkra: távozóban nem egy ember törölgötte a szemét...

***

Hogy Luther „Wittenberg arca”, akivel reklámozni lehet a várost, az itthon is nyilvánvaló volt. Megtapasztalni mégis mellbevágó, hogy reformátorunk manapság „árúvédjegy”, s hogy *ennyire* az: kulcstartón és tányéron, csokoládédobozon és sörösüveg címkéjén látható a képmása, pólón az aláírása. A bevezetőben idézett, neki tulajdonított mondat pedig egyenesen *lábra vehető: zoknin* díszelég ugyanis.

Nos, hogy a reformátor erről miként vélekedne, azt azért sejtjük...

■ BALLA MÁRIA DOBSONYI SÁNDOR

STEFEN MAINKA LEGI FELVÉTELE – JESSENELSTER

Wittenberg madártávlatból – előtérben a Luther-kert, bal szélén a vártemplom, jobboldalt a kéttornyú városi templom

Előrelátó isteni gondviselés

Második éve dolgozom egy keresztyén drogprevenció misszióban. Minden héten másik osztályban, más-más iskolában töltünk el egy teljes tanítási napot. Didaktikus formák helyett megpróbáljuk a nagybetűs életből elővarázsolni és oda visszavezetni a fiatalok kérdéseit és érzéseit. A beszélgetések és a játékos feladatok nem a drogok hatásmechanizmusával ismertetik meg a kamaszokat, hanem az identitástudatuk mélyítését, a helyes döntéseik felvállalását erősítik.

Irodalomórát tartottam a héten egy hetedik osztályban. Az óra elején mindenki leírta egy papírra azokat a dolgokat, amelyek a szívét nyomhatják, elsomoríthatják. Ezeket a belső harcokat és fájdalomakat improvizatív, szituációs játékokban igyekezünk feloldani. Nemcsak a megélhető érzések voltak fontosak, hanem a kommunikációs technikák tudatosítása: milyen egy hatékony, egymásra figyelően alapuló beszélgetés, és milyen az a párbeszéd, amelyik tele van ítéletekkel, bélyegekkkel.

Mind az öt csoport azt a jelenetet választotta, hogy rossz jegyet ka-

pott az iskolában. Ilyen még soha nem történt! A rögtönzött jelenetek után „kibeszéltük” a szereplőket. Milyen érzés volt olyan gyereknek lenni, aki rossz jegyet hozott haza? Milyen érzés volt megérintő szülőnek lenni? Milyen volt negatív szerepben olyan szülőt játszani, aki megérinti és nem megérinteni próbál...

A gyerekek saját élményeket és vágyakat visznek bele mindig ezekbe a jelenetekbe: a gesztusaikból, szavaikból, nevetésükből, zavarukból... kikukucskál egy kicsit a sors történetük is. A játékon keresztül lesznek elérhetőek, szerethetőek, megszólíthatóak... vagy akár megközelíthetetlenek.

Szerepet váltok. Kilépek a tanítványaim világából, és a saját életjátékomban érek. Feleség vagyok és édesanya, aki várom haza a családomat. Hazaért a nagyfiam, ötödik osztályos kiskamasz.

Amikor rám néz, már tudom, hogy baj van! Valami készül! Valamit készül elmondani. Hát baj van! Matematikából! Soha, soha nem hozott még haza ennyire rossz jegyet, de most megtörtént!

Fogalma sem volt a fiamnak arról, hogyan fogok reagálni, de szidásra készült! Nem értette azt, ami következett: „Várj! A Kati ezt mondaná: Már megint elnéztél valamit! Ha így tanulsz, semmi sem lesz belőled! Mindig csak álmodozol! Tomi leültetne, és megvigasztalna, beszélgetne... Pisti nyakon vágna... Tudom, hogy milyen érzés ez is, az is... hát én most megölellek és szeretlek!”

S közben potyogtak a könnyeim a sírástól és a nevetéstől, mert éreztem, hogy ott van velünk az Úr!

Teljesítménycentrikus világunkban olyan sokszor túlereagálunk a fiókáinknál olyan dolgokat is, amelyeket nem kellene, mert nem a személyes üdvörténetüknek a részei. Vidáman és könnyedén ember lesz belőlük egy rossz matekjegy után is. De egy elrontott szeretetkapcsolat!... az már mégiscsak számít!

Hálat adok az Istennek, hogy vigyáz ránk, és gondoskodik rólunk, átfonva a szerepeinket, perceinket, gondolatainkat... tanítunk, tanulunk, gyógyítunk, gyógyulunk...

■ PAPP ANDREA

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: „Ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeketek.” (Jn 12,32)

Húsvét ünnepe után a hatodik héten az Útmutató reggeli és heti igéiben az e földön szolgáló gyülekezetének Jézus a Szentleket – mint vigasztaló, bátorító, szószóló ügyvédet – ígéri, és tanúságtételre bátorít: „Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd bizonyosságot énrólam; de ti is bizonyosságot tesztek...” (Jn 15,26–27) Pünkösöd böjtjében Jézus meghallgatja erőtlén népe kiáltását. Exaudi – „Halld meg, Uram, hívó hangomat! Könyörülj rajtam, hallgass meg engem!” (GyLK 687,6) „Az Úr gazdagon megáld mindenkit, aki őt segítségül hívja.” (Róm 10,12; LK) S nem hagyta magára egyházát Urunk, hanem Atyja jobbán szüntelenül közbenjár érte. Pál e közbenjáró imájában a Szentháromság mindegyik személye jelen van, és azt munkálja, hogy eljussunk mindeneket átfogó teljességig. Isten teljessége Krisztusban lakozik! „Ézért meghajtom térdemet az Atya előtt... hogy hatalmasan megerősödjék bennetek a belső ember az ő Lelke által; hogy a Krisztus lakjék szívetekben a hit által, a szeretetben meggyökerezve...” (Ef 3,14–17) Luther pedig így tanít: „Krisztusnak a szívünkbe való telepítése azt jelenti, hogy megismerjük őt, s amit tőle várhatunk. Hogy ő a mi Megváltónk, kibén Isten Atyánknak nevezhetjük. Vesszük a Szentleket; ő minden bajunkban bátorítást ad. De csak élő hittel ragadhatjuk meg a szívünkben Krisztust!” Őbenne teljesedett be az Isten népének adott ígérete: „Egy szívet adok majd nektek, és új lelket adok beléjük... Az én népem lesznek, én pedig Istenük lesznek.” (Ez 11,19–20) Lelke által az Úr Jézus szól a róla állhatatosan tanúskodó tanítványok szavaiban a rájuk váró nagy megpróbáltatás idején is. A nevéért vállalt üldözés, „alkalom lesz nektek a tanúságtételre... mert én adok nektek szívet és bölcsességet, amelynek nem tud ellenállni vagy ellenmondani egyetlen ellenfelet sem.” (Lk 21,13,15) Urunk mindenkorai követőit barátaiként bátorítja a róla szóló bizonyosságtételre, mert „ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt... ne aggódjatok amiatt, hogyan vagy mivel védekezzetek, vagy mit mondjatok, mert a Szentlélek abban az órában megtanít majd titeket arra, amit mondanotok kell.” (Lk 12,8,11–12) Péter tanácsára az apostolok Júdás helyére két jelöltet állítottak, majd imádkoztak, és „sorsot vetettek rájuk: a sors Mátyásra esett, és a tizenegy apostol közé sorolták őt” (ApCsel 1,26). A kereszteni Jézus gondoskodott édesanyjáról: „Asszony, íme, a te fiad!” És a szeretett tanítványról is: „Íme, a te anyád!” (Jn 19,26,27) Pünkösöd előestéjén már felcsendül a próféta ajkán az ünnep igéjeként az Úr Isten kijelentése: „Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura.” (Zak 4,6) Ézért már mi is kérhetjük: „Szentlélek, Lelke Atyának s Fiúnak, / Jöjj sebes zendülő szélszárnyakon! (...) / Jer, töltsd be... // Tisztítsd meg... // Gyűjtsd össze... // Építsd meg népedet, Szentlélek Isten!” (EÉ 245)

■ GARAI ANDRÁS

Jövel, tisztító szélvihar!

■ RIBÁR JÁNOS

Az egyik leggyötrelmesebb foglalatosság napjainkban a napi hírek hallgatása. Mindegy, hogy külföldi vagy belföldi hírekről van-e szó. Mindegy, hogy milyen csatornát engedünk éppen a lelkünkbe, lényünkbe folyni, olyan elképesztő silányság, gátlástalanság, mocok, hazugság ömlik belénk, amely emberlétünk rothadását sietteti. Mondhatnám, hogy nem nyitom ki a tévékészüléket vagy nem kapcsolom be a rádiót, de akkor méltó lennék egy „strucctoll ki-tüntetésre”. Fejem a homokban, és még csak észre se venném, amikor elsüllyedünk a méltánytalanság gyilkos gözű mocsarában.

Lent és fent, szerényen berendezett lakásoktól a luxusvilláig: rettenetes, lélekellenes, kísérleties valóság tombol, s ebben még az a szörnyű, hogy minden éktelen hazudozásnak vannak kért vagy kéretlen, megfizetett vagy önkéntes védőügyvédek, akik az államgyőződéstől eltorzult arccal, eszméletlen gátlástalansággal védelmezik a tökéletesen védhetlent. Az a rettenetes, hogy a romlás e mocsarának sokszor a templomfalak sem állnak ellen, a szellemi vírusfertőzés nem lehet kizárni még a templomhajóból sem.

Lehetséges-e, hogy a helyzet csak fokozatosan romlik tovább? Mert mintha fokozatosan, de biztosan egyre rossz-szababb válna a hazai erkölcsi helyzet. Hajdan a bűnügyi eseményekre koncentrált műsorok sem tudtak olyan mennyiségű és – negatív értelemben veendő – minőségű lélekromboló hírszöveget elénk ömlesztetni, mint manapság. Láthatóan minden különösebb erőfeszítés nélkül, a téma tényleg az utcán hever.

Nem akarunk hinni a fülünknek, amikor azt halljuk, hogy valahol valakik – állítólag – holt csecsemők le-darált testmaradványait kapszulába töltve akarták életaktíváló gyógyszerként árusítani. Vagy hol itt, hol ott sülnék el a fegyverek, és hangzik a hír, hogy meghalt az áldozat. Az ag-

resszív tettelesség nélküli, neurotikus hazudozások éktelen sorozata szinteleníti társadalmi létünket. Híres mondása a názáreti Jézusnak: „Mert nincs olyan rejtett dolog, amely napvilágra ne kerülne, és nincs olyan titok, amely ki ne tudódna, és ismertté ne válna.” (Lk 8,17)

Belegondolni se jó, hogy ezek a negatív hírek milyen megrendítő mértékben fertőzik meg a fejlődésben lévő gyermeki lelket vagy az ifjúság még ki nem forrott szellemiségét. Éppen elegendően rombolóak a „csak” tudatalatti hatások. Amikor észrevétlenül szívárogo be a sátnai hazudozás a fejlődő lélek mélyére, de romboló hatása később is tetten érhető.

Egy kisebb társaságban a minap egy tizenéves fejtegette tőmondatokba szorított életfilozófiáját: cinikus

Megrendülve hallgattuk, és egyszerűen kiáltott fel a kis társaság: de ez nem lehet...

Az nem lehet, hogy egyszer ne jöjjön a nagy megtisztulás. Bármennyire riasztó és félelmet keltő a világ a híradások zuhatagában, egyszerűen nem lehetséges, hogy mindent a mocok öntsön el. Az ember csak addig képes mentálisan egészséges maradni, ameddig megőrizheti azt a bizalmát, hogy végre egyszer csak elkezdődik a nagytakarítás, mert esetleg lesznek olyanok az emberek soraiban, akik nem bírják tovább gyomorral és szaglószerrel mindazt a bűzt, amely lelki hullákból gőzölög ki, fullasztóvá téve embereket milliói számára az életet. Egyszer csak sokak akarata lesz a szellőztetni akarás, mert médiakorszakunk kifaccolt emberlétünk áporodott levegője annyira káros, hogy már a szellemi gázálarcon is átüt mérgező gőze, bűze.

Nyomasztó, ködös idő volt, a kémények ontotta füstöt lenyomta az alacsony légnomás. Fullasztó volt. Jött a tavaszi szél, és fellélegezhettünk.

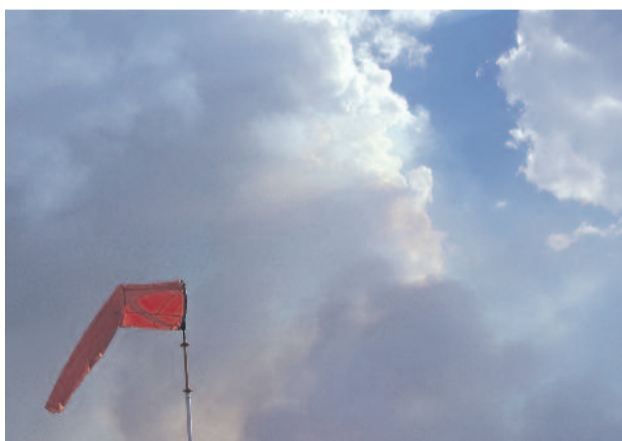
A szél nem áll hatalmunkban. Különösen az a Szél, akit mi várunk, nem áll hatalmunkban. Hinnünk kell, hogy valami-

kor jönni fog a spirituális tavaszi szél, és keresztülfúj szeretett magyar hazánkon, és fellélegezünk. A Názáreti egyszer egy előkelőségnek mondta: „A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.” (Jn 3,8)

Szentlélektől született emberekért imádkozunk, amikor azt sóhajtok, hogy „jövel, pünkösdi szélvihar”, mert gyenge szellő ma már nem elégséges.

Ki kellene szellőztetni keresztyén életünket is, hogy „jó illatú” életáldozatok hassák át egyre erősebben a szellemi légkört, és érezhető hatásfoka legyen a pünkösdi szellemi hu-zatnak. Nagyon itt van az ideje.

A szerző evangélikus lelkész, a Nyugat-békési Egyházmegye esperese

vigyorral biztosította szüleit és jelen lévő rokonait, ő karriert fog csinálni, mert látja a módját. Értetlen tekintetüket kinevetve folytatta: „Ti nem látjátok, amit én? Bármit megtehetek, csak legyen bennem gátlástalan kitartás, hogy kimagyarozzam magamat, a feketét fehérnek mondjam, vagy a gázságot addig csűrjem és csavarjam, amíg igazság-nak tüntethetem fel. Csak egy kis vagdalkozó szókinccs kell, abból se terjedelmes, csak sokszor mondogathassam szennyes védőbeszédemet. Nekték nem tűnt még fel – kérdezte az ifjú cinikus –, hogy a gazság s az igazság szót csak egyetlenegy betű választja el? Megvannak az én példaképeim. S azokat nem az akciófilmek vagy bűnügyi alkotások világában fedeztem fel, nap mint nap jelentkeznék, hírt adnak magukról, és róluk szólnak a hangszórók.”

HIRDETÉS

Felvétel a Bibliaszövetség budapesti bibliaiskolájába

A Bibliaszövetség budapesti bibliaiskolája felvételt hirdet szeptemberben induló képzésére. Szeretettel várjuk azok jelentkezését, akik vágyanak arra, hogy jobban megismerjék Jézus Krisztust, és szeretetből szolgálják őt munkahelyükön, családjukban és gyülekezetükben.

A 2 + 1 éves képzés szeptembertől júniusig minden hónap második szombatján Budapesten történik.

Az oktatás tematikája: 1. év: Ó- és Újszövetség (bevezetés, bibliaismeret, kortörténet); 2. év: bibliakateológia (a Biblia egységes üzenetének kibontakozása), dogmatika (a keresztyén hit rendszerbe foglalva), etika (a keresztyén élet normái), hermeneutika (az írásmagyarázat módszere), gyakorlati keresztyénség; 3. év: gyülekezeti élet (bibliai tanítás a gyülekezeetről és az egyes gyülekezeti szolgálatokról), lelki gondozás, apologetika (a keresztyénség és a többi világnézet), evangélizáció (hitünk továbbadása másoknak).

Jelentkezési határidő: 2012. május 31. Jelentkezés és további információ: www.bpbibliaiskola.hu.

HIRDETÉS

Meghívó

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket június 14-én, csütörtökön 18 órára a Petőfi Irodalmi Múzeumba (Budapest V., Károlyi Mihály u. 17.) a következő disputájára.

Téma: „Veritas et vita”, avagy igazságértelmezés a tudomány és hit oldaláról. Beszélgetőpartnerek: Vizi E. Szilveszter Széchenyi-nagydíjas orvos, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke és Béres Tamás evangélikus lelkész, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Rendszeres Teológiai Tanszékének vezetője.

Belépő: felnőtteknek 600 Ft, diákoknak/nyugdíjasoknak 300 Ft. A belépőjegy árával a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatja.

A beszélgetésről élő internetes közvetítést adunk a pim.hu oldalon.

PALACKPOSTA

Elkötelező barátság

A fiatalok számára kulcsfontosságú a barátság. Ugyan már gyermekkorban is megfigyelhető ez a szoros ragaszkodás és erős szimpátia néhány kiválasztott irányában, tizenéves korra azonban mértékadóvá válik. A barátaink véleménye az első, az ő elvárásainak kell leginkább megfelelnünk. Miattuk szembekerülünk akár a szüleinkkel, és sokan felgújják a megtanult normákat is. A barátság elkötelező.

Hibás voltam benne én is, a környezetem is, hogy csak az általános iskola végére sikerült valódi barátokra lelmem. Visszatekintve mégis azt kell mondanom, semmi sem volt véletlen. Nyolcadikos koromtól a legjobb barátommal nagyokat beszélgettünk, kitérgyaltuk önmagunkat és a fiúkat, átbicikliztünk a szomszéd falukba meggyet szedni vagy strandolni, még a tánciskolába is együtt mentünk. De ő hívott a gyülekezeti ifibe is – ez egész életünket átalakította.

Huszonvalahány évvel ezelőtt Gyenesen konferenciántunk rengeteg evangélikus fiatalal együtt. Akkor és ott valahogy minden megváltozott bennünk. Azoknak az ifjúsági konferenciáknak a hangulata, lelkesége feledhetetlen. Az akkori fiatalok közül ma már sokan egyházunk intézményeiben, gyülekezeteiben szolgálnak.

De nem csak távoli települések evangélikusaival ismerkedtünk meg a Balaton partján. Olyan barátot kaptunk, akiben azóta sem kellett csalódnunk, és akire mindig számíthatunk. Jézus mindennapos társunk lett. Olyan erős szeretet és olyan határozott hívás hangzott el tőle, hogy eldöntöttük: őt akarjuk hallgatni, követni, az ő véleménye lesz a döntő, és szeretnénk neki megfelelni. Mái elöttem vannak a hajnalig tartó séták a Kapernaum-otthon kertjében, fülemben csengenek az első bátortalan imák, a csodálatos közös éneklések.

Még a felnőttkoron innen voltunk, amikor mindez történt, érettségünk sem volt. Azóta sok év eltelt: diplomát szereztünk, önálló családunk

lett, gyermekeink születtek. Én kétszer húsnál is több táborban voltam vezető, szervező, ahol gyerekeknek, tizenéveseknek szoltunk Jézusról, aki életünk egyetlen igaz barátja. Hiszen senkiben nincs nagyobb szeretet annál, mint ha valaki az életét adja a barátaiért.

Remélem, hogy a Balaton partján ebben az évben is lesznek nagy találkozások, kialakulhatnak és megerősödhetnek barátságok. Jó lenne, ha a Fonyódligetre érkező fiatalok örömteli közösségnek látnák egyházunkat, és megismernék színeinek harmóniáját, a különféle szolgálati területeket, azt a sokféleséget, amelyet összeköt a Lélek egysége. Hadd kívánjak ennél mégis többet.

Szeretném, ha a Szélrózsára érkező fiatalok megéreznék azt a kimondhatatlanul erős szeretetet, amely Jézusból ered, amely Isten lényege. Szeretném, ha kinyílna a szívük ennek befogadására. S ha most még nem köteleződnék is el Jézus mellett, újra vágyódnának az után, hogy érezhessék és hallhassák őt, ahogyan ezen a nyáron is.

■ LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN

Névjegy: Lázárné Skorka Katalin

1997 óta vagyok lelkes, első szolgálati helyem az orosházi gyülekezet volt. Nyolc éve a Mezőberényi I. Kerületi Evangélikus Egyház közösségben végzem szolgálatomat. Egyházi ifjúsági bizottságának tagjaként szívügyem a gyermekek és a fiatalok között végzett misszió. Tízék-tagként a Szélrózsán a lehetőségek piacát szervezem. Itt mutatkozhatnak meg a különféle szervezetek, kiadók, keresztény egyesületek, országos vagy területi evangélikus munkaágak.

MERÍTS!

Szélrózsá-hangolás

Idén nyáron, július 18. és 22. között a fonyódligeti 9. Szélrózsá országos evangélikus ifjúsági találkozón reményünk szerint elsősorban abból a spirituális erőteréből meríthetünk, amelyet Urunk kínál számunkra az istentiszteleti alkalmakon, elcsendesedéseken az öt nap lelkeségét meghatározó ézsaiási bátorításon, a rendkívüli helyszín adottságain keresztül.

A Szélrózsá evangéliumközpontú, tartalomra koncentrált, több nemzedék számára is igazi ünnepet jelentő találkozási lehetőség, ahol a kreativitás, a nyitottság, a programok sokszínűsége, a formák gazdagsága a Krisztussal és egymással átélhető közösség követlen módját teszi lehetővé. Szeretnénk hinni, hogy a különböző egyházi szervezetek, mozgalmak, kegyességi irányzatok, a keresztény hit kifejezési módjai, a különféle művészeti ágak képviselői is megférhetnek egymás mellett.

A balatoni találkozó mindemellett igényes kulturális fesztiválnak is ígérkezik, ahol a neves előadókon kívül sok egyházi, gyülekezeti szolgálót is vállaló zenész, képzőművész vagy éppen színjátszó csoport mutatkozik majd be.

Az immár huszonhárom éve működő *Csik-zenekar* első-

sorban a magyar népzene hiteles tolmácsolója. Az utóbbi néhány évben olyan zenei utat választottak, amely lehetőséget ad arra, hogy minél több embernek nyújtson a népzene váratlan, de kellemes élményt. Bátran mondhatjuk, hogy a népzene és a könnyű műfajok eddig soha nem alkalmazott, igazán érdekes és sikeres ötvöztetését egy új műfaj megteremtésével hozták létre.

Vendégünk lesz a szegedi *Fool Moon* vokálegyüttes is, öt komoly- és könnyűzenei képzettséget is szerzett fiatalember, akik Magyarországon és Európában számos országában népszerűsítik az a cappella, azaz hangszeres kíséret nélküli, tisztán énekelt zenei műfajt.

A *Roadmovie* a *Thelma és Louise* című amerikai film történetén alapul. Két barátnő indul útnak, hogy kirúgjanak a hámból, aztán nagy bajba kerülnek... A kalandot különleges, négykezes zongoraverseny eleveníti meg úgy, hogy az alkotók a nyolcvanas évek slágerjeinek segítségével mesélik el a történetet.

Az *Accord Quartet* a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem négy hallgatójából 2001-ben alakult együttes. Céljuk a modernitás és a klasszikus értékek összekapcsolása.

■ SZG

A kaposvári ifjúság *Barabás* című előadásában a passiótörténet elevenedik meg újszerű megközelítésben. A sajátos darab a bibliai események hátterében húzóódó fiktív mozzanatokra épít, miközben egyre markánsabban kirajzolódik, hogy Isten akkor is közel settenkedik az emberhez, ha az éppen ellene van.

■ SZG

Győzzük le a vizsgadrukkot!

► **A stressz egészen hétköznapi kísérője az életünknek. Nyomás nehezedik ránk mindennapi munkánk végzése közben, családi és emberi kapcsolataink feszültségeiben. Ezzel a nyomással, teherrel pedig meg kell küzdenünk. Az érettségre és az egyetemi vizsgaidőszakra tekintettel nézzünk most néhány tippet azok számára, akiknek a vizsga stresszhelyzetében kell teljesíteniük.**

Stop – Nem mindenki tudja, hogy a szünetek megtartása ugyanolyan fontos része a tanulásnak, mint az olvasás és a jegyzetelés. Két tétel tanulása között minden esetben tartunk rövid szünetet (előre tűzzük ki az időtartamot, tíztizenöt percet érdemes). Ez alatt mozogjunk valamit!

Alvás – Hiába tanulunk, ha nem pihenjük ki magunkat kellőképpen. Különösen a vizsga előtti utolsó éjszaka fontos, semmiképp se maradjunk fönn csak azért, mert „még nincs minden átnézve”.

Mozgás – Reggeli tornával, kocogással vagy egy esti sétával a szellemi teljesítményünket is növelhetjük, és a stresszel is könnyebben küzdünk meg.

Szénhidrát – Egy szelet csoki vagy egy zacskó szőlőcukor azonnali táplálék az agynak, fenntartja a vércukorszintet (ha elfelejtettünk vagy nem bírtunk reggelizni), és általában meg is nyugtat.

Imádság – Jó, ha a vizsga előtt be tudunk ülni egy nyugodt helyre. Lazítsuk el a testünket, nyugtassuk meg a légzésünket, és imádkozzunk. Bízunk magunkat arra az Istenre, aki ebben a helyzetben is velünk van!

Önbizalom – Arra próbáljunk koncentrálni, amit tudunk, és ne arra, amit nem. Ne mantrázzunk magunkban negatív ítéleteket a tudásunkról („Még egy nap kellett volna”; „Nem tudok semmit!”).

Koncentráció – A vizsgára belépve már nincs veszítenivalónk. Minden előkészületnek vége van, ezért összpontosítsuk minden figyelmünket a helyzetre, a kapott tételre, feladatra. Ne a vizsgázató vagy a többi vizsgázó kösse le a figyelmünket!

Tételhúzás – Ha a szerencse is közrejátszik a tételhúzásnál, akkor se tétovázzunk, ne próbáljuk kitalálni, melyik borítékban melyik kérdés lehet, és ne alkalmazzunk babonás eszközöket. Bátran és határozottan húzzuk ki a tételt!

Kidolgozás – Lehetőség szerint úgy dolgozzuk ki a tételvázlatot, hogy világosan áttekinthető legyen! Vannak, akik szó szerint leírják az első mondatot, amellyel kezdeni akarnak. Ha több olyan fontos gondolatunk is van, amelyet mindenképpen hangsúlyozni szeretnénk, azt is érdemes egész mondatokban leírni, nehogy elfelejtjük! Nézzük át még egyszer a vázlatunkat, mielőtt elkezdénénk a feleletet! Ha több időre van szükségünk, jelezzük bátran – lehetőleg mondjuk be az időtartamot is: „Még két percre lenne szükségem!” Ne féljünk használni az engedélyezett segédanyagokat!

Felelés – Hangosan, jól artikulálva beszéljünk, ez önbiz-

almat sugároz. Üljünk rendezetten, a vázlatunk legyen előttünk, de nézzünk gyakran a vizsgázató(k)ra! A kezünket pihentessük a vázlatunkon – ha van, akkor az asztalon –, az egyik ujjunkkal követhetjük is a sorokat, ez segít visszatalálni a gondolatmenethez, ha közbevetett kérdéssel megakasztottak volna bennünket. A szilárd támasz miatt kevésbé látszik a kéz remegése. Ha kiszárad a száunk, emelgy a hangunk, vagy berekedünk, kérjünk egy kis vizet!

Rosszullét – Előfordulhat, hogy tünetekben is megmutatkozik a drukk. Ha rosszul érezzük magunkat, nyitassuk ki az ablakot, kérjünk egy pohár vizet, lélegezzünk mélyeket! Ha visszanyertük egyensúlyunkat, folytassuk a feleletet!

Blokkolás – Két típusát különböztethetjük meg. Az első a tétellel történő szembesüléskor következhet be, amikor úgy érezzük: erről a témáról semmit sem tudunk. Vagy tényleg nem tanultuk meg, vagy megtanultuk, de nem jut eszünkbe. Ha az utóbbiról

rében áll is. Figyelmünket összpontosítsuk a tárgyra, és ne azzal foglalkozunk, hogy vajon mit gondolhat rólunk, mennyire néz butának vagy lustának minket!

Eredmény – Fogadjuk fegyelmelzetten az értékelést, ha negatív is, ne rendezzünk jelenetet! Ha biztosak vagyunk benne, hogy igazságtalan a döntés, jelezzük ezt a vizsgázatónak ott helyben! Ha pedig nem olyan fontos számunkra, vagy nem egyértelműen hibás a döntés, akkor fogadjuk el, és utólag ne hóbörögjünk, és ne is rágódjunk rajta! Ellenkezőleg, nyugtázzuk elégedettséggel a teljesítményünket, hiszen megtettük, amit lehetett! Adjunk hálát Istennek a sikeres vizsgáért, és jutalmazzuk meg magunkat valami apró, de örömet adó dologgal: séta a napfényben, egy kiadós ebéd, sport, beszélgetés egy jó barátal, egy film.

Amit mindenképpen kerüljünk meg mint stresszoldót:

Alkohol – Az alkoholban instant oldódik a feszültség és a drukk, de az agyunk hamar megtanulja, hogy a stresszkezelésnek ez a „módja” gyorsan hat, és az átmeneti megoldásból függőségé válik. Keressünk egészséges módszereket: lazítás, mozgás, kikapcsolódás, baráti-családi beszélgetés!

Gyógyszerek – A vizsgázó nappal gyakran „ajószszereken” (kávé, energiaital, koffe-

ILLUSZTRÁCIÓ: ZSOLICZAI BALÁZS

van szó, mindenképpen üljünk le kidolgozni, mert egy kis légzésrendezés, imádság, átgondolás után eszünkbe juthat sok minden.

A második a szóbeli felelés közben történhet, például egy közbevetett kérdésre úgy érezhetjük, erre sem tudunk válaszolni, és a kifejtést sem tudjuk folytatni. Ilyenkor kérjünk egy percet átgondolásra, és figyelmünket tereljük vissza a témához! Ha végképp nem tudjuk folytatni, adjuk át a kidolgozott vázlatunkat a vizsgázatónak átnézésre!

Kérdések – Ha nem értjük a kérdést, kérjünk pontosítást vagy átfogalmazást! Ha nem tudjuk a pontos választ, akkor is érdemes elmondani mindazt, ami eszünkbe jut a témával kapcsolatban, amire asszociálunk, talán segítő kérdésekkel közelebb kerülhetünk a válaszhoz.

Objektivitás – Ne a vizsgázató személyére koncentráljunk, még ha „emberevő” hí-

intabletta) él, éjszaka pedig csak nyugtatóval, altatóval tud elaludni. Fontos tudni, hogy ezek a szerek ördögi körbe kergethetnek, és hosszú távon csökkentik a teljesítményt! Egészségesebb serkentőket válasszunk: teát, gyümölcsöt, sok folyadékot, ásványvizet!

Levezetés a szeretteinkben – A hisztérikus jellegű kirohanások nem csökkentik a stresszt, ellenben zavart okozhatnak emberi kapcsolatainkban. Ha nem bírjuk tovább a feszültséget, inkább menjünk el magányosan sétálni, vagy üljünk le egy csendes helyen rendezni a gondolatainkat és imádkozni.

Remélem, ez a néhány apró tipp segít bővíteni a stresszel való megküzdésünk fegyvertárát! Tanuljunk – ne csak az anyagot, hanem a hit, a bizalom, a ráhagyatkozás technikáit is! Áldott vizsgákat kívánok!

■ SEBEN GLÓRIA
pszichológus,
negyedéves teológushallgató

► „Két ember járja végig az utcát, s becsöngetnek mindenhova. Kis írásokat adnak azoknak, akik ezt elfogadják tőlük. Néhol meg is állnak egy kis időre beszélgetni. Mások több-kevesebb bizalmatlansággal fogadják a látogatást. A legtöbben ügynököknek vagy valamilyen újfajta vallás aktivistáinak gondolják őket. Pedig ezúttal egy már húsz éve működő keresztyén szervezet, az *Evangéliumot Minden Otthonba* (EMO) két önkéntese kereste fel őket.” – Ezt a pár sort az EMO honlapján olvastam. Tetszett ez a bevezetés, hiszen sokan vannak, akik nem tudják, mit jelent az *iratmisszió kifejezés. Sztanó Péterrel, az EMO titkárával az alapítvány nyolcadik kerületi irodájában, a város sűrűjében ültem le beszélgetni.*

Ablakukból a háztetőkre látni – óhatatlanul eszembe jut: mennyi otthon, ahová már és ahová még el kell jutnia Isten üdvözítő üzenetének. Az aratnivaló sok, s hála Istennek, munkások is vannak, immár húsz éve...

– Ez a fajta iratmissziós munka 1946-ban indult el egy kanadai lelkész szolgálata nyomán. A kezdeti mozgalomba azóta bekapcsolódott országokban az *Every Home for Christ International* nevű szervezet fogja össze a munkát. A magyar EMO szorosabban ennek európai csoportjával, a *Europe Every Home for Christtel* áll kapcsolatban.

– *Felekezeti közösi a szervezet, de úgy tudom, ez a gyakorlatban szinte teljes mértékben protestáns háttérrel jelent.*

– Így van, túlnyomórészt protestánsokból áll a szervezet. Ez mind a munkatársak felekezeti hovatartozásában, mind az együttműködő gyülekezetek körét tekintve érvényes. Fontos hangsúlyozni, hogy az EMO munkatársai mindig a helyi gyülekezetekkel együttműködve, otthonaikban keresik fel az embereket a szóróanyagokkal, és az érdeklődőknek többféle lehetőséget kínálnak a továbblépésre. A cél felkelteni az érdeklődést, a szomszédokat az élő víz iránt, és ha az evangélium üzenete eléri az illetőt, akkor csatlakozni tud lakóhelye keresztyén közösségének alkalmihoz.

Mi a terepen mindig úgy dolgozunk, hogy legyen egy gyülekezet, amelybe bekapcsolódhatnak az érdeklődők. Ezek a gyülekezetek döntő többségében protestánsok. Értesítést minden esetben kapnak a helyi római/görög katolikus gyülekezetek lelkészpásztorai is, hogy kik vagyunk, milyen céllal végezzük a tevékenységünket. Munkatársaink is szinte száz százalékban protestáns gyülekezetekből kerülnek ki: reformátusok, evangélikusok, baptisták, metodisták.

– *Jézus kettesével küldte ki tanítványait. („Ezek után magához hívta a tizenkettőt, és kiküldte őket kettesével.” Márk 6,7) Önök szó szerint házról házra járnak ma is a jézusi kiküldés értelmében. Milyen volt a fogadtatásuk húsz éve, és milyen ma?*

– A fogadtatás ott, a kapuban nem sokat változott. Jobban függ a helyszíntől, mint az eltelt húsz évtől. Falun, kisvárosban barátságosabb. Egy kisvárosi panelházba ma is be lehet jutni! Nagyvárosban, Budapesten mindig is nehéz volt. Érezni, hogy azokban a városrészekben, ahol tehetősebbek élnek, bizalmatlanabban fogadják a becsöngetőt. Ahol „van mit féltetniük”.

Ami változott, az a találkozás utáni reakció. Mindig átadunk a szórólappal mellé valamilyen meghívót a családnak egy rendezvényre, amelyet a gyülekezet vagy az alapítvány szervez. A legnagyobb változás a szórólapon található válaszkártya felhasználásában tapasztalható; abban, hogy há-

EMO 1992–2012

Húsz éve viszik az evangéliumot magyarországi otthonokba

Találkozás Sztanó Péterrel, az EMO titkárával

nyan kérnek tőlünk további olvasnivalót. Húsz éve százból átlagosan egy válaszlappal jött vissza.

– *Ez nem volt elszomorító arány?*
– Ellenkezőleg! Ez éppen hogy lelkesítő volt! Külföldi partnereink biztattak is: „Hű, az nagyon jó arány!” Igazuk volt, ma négy-ötyszázból jön vissza egy!

– *Mi lehet ennek az oka? Bizonyára van rá elméletük...*

– Talán az, hogy fásultabbak lettek az emberek. Másrészt az „ingyen kínálnak valamit, tessék megrendelni, elfogadni” típusú marketinges ajánlatok az elmúlt húsz évben jöttek divatba, sajnos sokan pórul jártak ilyenekkel. Mert kiderült, hogy még sincs ingyen, az apró betűs részben ugyanis ott áll, hogy amíg le nem mondják, küldeni fogják az „ingyenes” terméket, a mintakártyákat, persze jó pénzért...

– *Döbbenetes, hogy az evangélium terjesztése közben az ilyen becsapós marketinges módszerek okozta rossz tapasztalat is akadályt jelenthet. Modern körünkben mégis a régi módszerrel keresik fel az embereket. Azt hiszem, kevesen ismerik annyira a mai magyar társadalom problémáit, napi gondjait, mint Önök...*

– Az emberek fásultak, szkeptikusak, nem hiszik el, hogy attól valami jobb lesz, ha Bibliát forgatnak. Nem értik, a baj nem az, hogy kevés a pénzük, hanem hogy beteg a lelkük. Az országnak sem az a baja, hogy ez, vagy az a párt van a kormányon, hanem az, hogy elfordultunk az Istentől. Sokaknak elmondom: amelyik társadalom istentelenné lesz, az embertelenné is válik. Az utóbbit tapasztalják, az előbbi nem hiszik...

Sőt sokakban eleve hamis kép él a keresztyéniségről (erről bizony a keresztyének is tehetnek!). Azt hiszik, tudják, mi az, és azt unalmasnak találják. Az is feladatunk, hogy rámutassunk: ha így gondolják, nem jól tudják. A keresztyén hit gyakorlása minden, csak nem unalmas!

A megszólított emberből rögtön kibuggyan, amivel tele van az élete – a szív teljességéből szól a száj. Ez a mi találkozásainkra is igaz. Mintegy gombnyomásra: a szüleinek az elvesztése, amit tizenöt-húsz éve nem tud feldolgozni, egzisztenciális bizonytalanságnak a keserűsége... Számátalan nehéz élethelyzet, krízis táru fel előttünk.

– *Ideális esetben milyen irányba megy egy beszélgetés?*

– Ritka eset, hogy behívják az EMO önkénteseit. A beszélgetés a kapuban, ajtóban zajlik. A lépcsőházban. Viszünk valamit – átadjuk az írást, a meghívót. Megszólítunk, és itt a lehetőség a továbblépésre. Felkínáljuk, beszéljen az illető arról, ami foglalkoztatja. Van-e Bibliája, jár-e templomba, stb. Ha fogékonyságot tapasztalunk, akkor konkrét témákat is megbeszélhetünk. Gyakori a közöny, de szerencsére ritka a határozott vagy durva elutasítás. Van érdeklődés, bár ez sem gyakori.

Munkatársaink alapállása első rendben a bizonyágtétel. Mindannyian elkötelezett keresztyének, akik elmondják, őket honnan hozta ki Isten, hogy nekik mit jelent az életükben a hit, a Jézushoz tartozás. Ki-ki a maga kép-

zettsége, ismeretei szerint megválaszolja a felmerülő kérdéseket. De nem teológiai képzés a célunk, a munkatársainktól sem ezt a tudást kívánjuk meg: elegendő, ha el tudják mondani, amit a vakon született mondott: „*Én vak voltam, és most látok.*” Akkor már van miről és kiről beszélni!

Egy-egy ilyen rövid látogatás ajtónyitás. Ráérezni arra, hogy hol tart most az illető, és ha abban tudom segíteni, hogy akár csak *egy* lépjen előre – már nem volt hiábavaló a munkánk. Tegyen egy lépést előre az Istennel való kapcsolatában.

Sztanó Péter a magyar EMO húszéves szolgálatáért hálát adó múlt szombati istentiszteleten

Egy férfit beszélgettem hosszan, és az ő saját Bibliájából kerestük ki a válaszokat a kérdéseire. Egyszer csak felkiáltott: „Ebben így benne van minden?” Igen, feleltem. „Akkor ezentúl én is ezt olvasom.”

Nemrég hallottam egy asszonyról, aki kapott tőlünk szórólappal és meghívót. A szórólappal nem foglalkozott, de a meghívó – az, hogy *őt hívják* valahova! – megfogta. Elment, és beépült a gyülekezetbe. Az Istennek rejtett csodái vannak!

– *Milyen csapattal dolgoznak, milyen terv alapján viszik az örömhírt a missziói parancs értelmében?*

– A csapat részben az alapítvány, részben a helyi gyülekezet önkénteseiből áll. Egy-egy akció alkalmával a kiválasztott települést járjuk végig házról házra, ajtóról ajtóra. Mottónk tulajdonképpen ez: elmentni azokhoz, akik nem jönnek. Hiszen nem mindenki megy be a templomokba, hiába áll nyitva a kapujuk. Minden évben tartunk egy missziós hetet, amikor végigjárunk egy várost. Délelőtt közösségi alkalmakat tartunk, ebéd után kivonulunk, esténként beszámolunk arról, hogy ki mit végzett.

– *Számokat is hadd kérdezzek, bár tudom, Isten országában az egy megtérő bűnösnek örvendezünk. Eredményeikről, erőfeszítéseikről azonban két évtized megállójában szólni kell, hiszen ez is ok a hála.*

– Amikor elindultunk, spontán módon többen is csatlakoztak hozzánk. Ma már egy stabil, negyven-ötven fős gárdánk van. Közülük egy-egy alkalommal az a tíz-tizenkét ember jön el, akihez közel esik az adott hely, és ráér. Húsz év alatt körülbelül nyolcszáz ezer otthonban jártunk; mintegy négy-ötezer megkeresés érkezett vissza levélben, e-mailben, telefonon. *Üjszövetségből* már legalább négyezer példányt küldtünk ki, má-

soknak bibliatanulmányt, bibliaolvasó sorozatot vagy egyéb kiadványt. Szolgálatunkat egy ezer-ezerszáz fős kör hordozza imádságban, anyagi segítségben. Ehhez a munkához töltekezni kell. Budapesti munkatársaink minden második hétfőn fél hatra imaórára jönnek az EMO irodájába.

– *Hogyan tudják biztosítani munkájukhoz az anyagi háttérrel?*

– Munkatársaink mind szabadidejükben, ingyen végzik a munkát. Dologi kiadásaink – az iroda fenntartása, kiadványok készítése, fordítása, nyomtatása, útiköltség, postakölt-

vaszán indultunk el az első írásokkal. Az év szeptemberétől vagyok állásban az alapítványnál. Közben megházasodtam, gyerekeim születtek, a család együtt nőtt, együtt élt ezzel a szolgálattal. Főállásban dolgozom itt, két részmunkaidős kolléga dolgozik még mellettem.

– *Mi ad igazán örömet Önnek? Sok visszautasítás, nehézség adódhat a munkájuk során. Én mégis egy harmonikus, boldognak tűnő emberrel beszélgetek.*

– Van sok csüggesztő dolog, stressz, gyomorgörcs. Ha őszinte vagyok, nem egyszer hagytam volna már abba, ha Isten nem visz tovább. De tudom, hogy itt a helyem. Öröm látni minden mozdulást. Öröm látni, amit Jézus megígért: „*én veletek vagyok minden napon.*” Ezt konkrétan a missziói parancshoz köti. Azt látni, hogy itt az Isten dolgozik.

Nem olyan régen bekopogtunk valahová. A házigazda sok nehézséggel küzd – meséli –, és imádkozott, hogy Isten segítsen rajta. Itt a válasz, mondtuk, mi vagyunk az Isten válasza. Isten szeretné továbbvinni az életét a gyógyulás felé. Isten embereket használ, eszközök lehetünk a kezében. Öröm látni a Mestert munka közben! És nem utolsósorban: azoknak is áldást jelent ez, akik viszik az evangéliumot!

Mondok még egy történetet. Pest környéki településen – kerítésen át – beszélgetek egy szép kertés házban lakó férfival. Lamentál, hogy „*á, nincs erre időnk, meg kell élni.*” A fiának a szomszéd utcában van hasonlóan szép háza. Elköszöntem, s mentem tovább, kereszttül a temetőn. Megláttam egy idős nénikét, ott kapirgált az

egyik sírnál. Egy ige volt a sírkövön: „*Elég neked az én kegyelmem.*” Arra gondoltam, ilyen az „elég”.

Megszólítottam a nénit. Kiderült, ott él a temető sarkánál egy kis házban a vak férjével. Ide még ki tud jönni a szerettei sírjához. Hálásan mesélte, milyen boldog, hogy itt lakik, és van az a kis háza, ahol együtt élhet a párjával, és hallgatni tudja a rádiós istentiszteleteket. Arra gondoltam, ezt a nénit fel kéne vennem a hátamra, és bizony sok helyre elvinni, hogy megtanuljanak mások is hálásnak lenni. Mert rossz körülmények között él, de az igével él.

– *Milyen aktualitást tudna említeni?*

– Jelenleg a VIII. és a II. kerületben végezzük a nagy budapesti missziói munkát. *(A 2013 tavaszáig tartó budapesti akció keretében 2011-ben csaknem harmincezer otthonba jutott el az új traktátus – nagyobb részt postán. Összesen mintegy félmillió otthon kívánna megszólítani ezekkel a szórólappal a program során. Párhuzamosan több kerületben folyik az előkészítő munka. Megkeresnek, tájékoztatnak gyülekezeteket az I., III., VI., VII. kerületekben is. – A szerk.)* Sok a teendő. Azt gondolom, nem az a lényeg, hogy mekkora mozaik vagyunk, hanem hogy melyik képen. Ki rakja össze a képet? – ez a kérdés. Legyünk csak egy kicsi mozaik, de azon a képen, amelyiket a Mester rak össze.

– *Milyen vágyai vannak a második húsz évre?*

– Jó lenne húsz év múlva arról beszélgetni itt, az alapítvány irodájában, hogy az ország megmozdult, felébredt a lelkében. Ki tudná mondani: Istenem, igazad van – nekünk kell megváltozni! Ha ebben mi is eszközök lehetünk, akkor azt mondom: halleluja.

■ KÓHÁTI DOROTTYA

A SZERZŐ FELVÉTELE

Nagy eseménynek volt résztvevője május 13-án a kis Sárszentlőrinc nagy templomának kis létszámú, de annál inkább ünneplő gyülekezete. Néhány hónapja a cigány bibliaórák három tagja – Szabó Andrásné, Kóhalmi József és Tasi Gábor – döntött úgy, hogy Krisztusba vetett hitét, valamint a gyülekezet és az evangélikus egyház iránti elkötelezettségét megvallja, és áldást, megerősítést kér új, biztonságtevő életútjához.

Karl Jánosné Csepregi Erzsébet lelkész a Rogate vasárnapjára kijelölt igehirdetési alapigéből kiindulva – amelyben, láss csodát, a „segít a Lélek a mi erőtlenségünkön” biztatás is benne foglaltatik – irányította a konfirmandusok és a gyülekezet figyelmét a Lélek ben-

nünk végzett csodálatos, rejtett, de ugyanakkor egyszer csak mindenki számára nyilvánvalóvá váló munkájára, az elindulást és a megmaradást megelőző, kísérő imádság fontosságára.

A gyülekezet felügyelője, Nagy Zoltán bátorító köszöntésében saját életét állította példaként, hisz ő is felnőtt fejjel élte át mindazt, aminek az oltár előtt állók éppen ez alkalommal voltak részesei.

A konfirmandusok a közös úrvacsoravétel előtt szóval, énekekkel vallották meg hitüket, elmondták a fogadalomtételt. Ez utóbbiba némi derű is vegyült, mert Szabó Andrásné testvérünk az „Én...” kezdet után nem a hivatalos nevét, hanem a cigány ragadványnevét – „Lam-

bada Mari” – mondta. Így került tán a történelemben először konfirmandusi eskübe egy dél-amerikai tánc neve... (És mily nagyszerű, hogy ennek ellenére még mindig áll a templom, de az Úristen láthatatlan temploma is, ahol nemcsak a bűnbánatnak, hanem a szabadulás örömeinek és a természetes emberi megnyilvánulásoknak is helyük van.)

Ezen az istentiszteleten nemcsak a felnőtt konfirmandusok erősítették meg, hanem a gyülekezet is – jó úton járunk, amikor a cigányok elfogadásának, befogadásának és a tőlük való elfogadásnak az útját járjuk. Egyben ez az alkalom megerősítő üzenet gyülekezeteink, egész egyházunk számára is.

■ BAKAY PÉTER

Megerősítve

Indulás új parancsolattal

► A Somogy-Zalai Egyházmegye ünnepi istentiszteletére gyülekeztek a hívek május 12-én a nemespátrói templomba. A régi-új esperes, Smidéliusz Zoltán gyékényesi-nemespátrói lelkész, valamint a felügyelő, dr. Hári Tibor ügyvéd és az egyházmegye tisztségviselőinek fogadalomtételle és beiktatása előtt Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke hirdette Isten igéjét.

„Tapasztalt vezetők, rutinos tisztségviselők kapják Jézus új parancsolatát (Jn 13,34–35): »Szeressétek egymást« – hangsúlyozta a püspök. – Jó volt ezt a szeretetteljes légkört évekkel ezelőtt, Somogy-Zalába érkezve lelkészként érezni, aztán esperesként, és jó érezni most is, hogy a barátság kibírta a tisztességváltás lépéseit. Öröm visszaemlékezni, hogy szeretetben hordoztuk egymást, s hogy ez a helyzet nem változott. A felszólítás kiterjeszhető: gyülekezeti tagok és vezetők, szeressétek egymást, mert így tudjuk csak küldeté-

sünket betölteni” – fogalmazott Szemerei János. Ma is igaz: „Arról fogja megtudni mindenki, hogy a ta-

Smidéliusz Zoltán esperes és dr. Hári Tibor felügyelő

níványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”

Az esperes és felügyelő beiktatását Deme Dávid nagykanizsai és Sikter János porrogszentkirályi lelkész végezte. Beköszöntőjében az esperes megemlékezett a Somogy-Zalai Egyházmegye létrejöttének hatvanadik évfordulójáról, illetve az egyházmegye első, száz éve született espereséről, Kutas Elekről. A jövő feladatai között említette, hogy a ciklus végére jelentős nemzedékváltás megy végbe, amely már el is kezdődött – a múlt szombati ünnepi istentiszteleten Kóczán Béla leköszönő számvevőszéki elnöknek mondtak köszönetet hűségese szolgálataért.

Az úrvacsorai asztaltól az ünnepi alkalom végeztével a szeretetvendégség asztalaihoz mehetett át testvéri beszélgetésre a gyülekezet.

■ SMIDÉLIUSZNE DROBINA ERZSÉBET

„Mentálwellness”: ahol az ének édig ér

► Az evangélikus egyetemi gyülekezetek hétvégéjét hatodik alkalommal rendezték meg május 4–6. között a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban.

A debreceni, győri, piliscsabai és budapesti egyetemi közösségek egybeült tagjai – mintegy nyolcvan – aktív spirituális és szellemi életüket ebben az évben is egy aktuális, közéleti kérdés megvitatásával pezsdítették fel. Az idei találkozót témája a kívándolrás volt, amelyet Kézdy Péter piliscsabai egyetemi lelkész ajánlott. Az elmúlt években egyre több aggodalmas vagy egyenesen kétségbeesett beszélgetés bizonyítja a gyülekezetekben, hogy a kérdés – amint azt a párhuzam is sugallja – létkérdéssé vált Magyarországon.

Mielőtt feltették volna a szervezők a hétvége hamleti alapkérdését – Menni vagy nem menni? –, Balázs Viktória debreceni egyetemi lelkész játékos ismerkedési programján a résztvevők leírhatták az általuk megálmodott országot. Így az amúgy is idilli, balatoni vízpart képzeletbeli térképére felkerülhetett Gombócúrtúra, amelynek csokoládéügyi minisztere is volt.

Az oldott hangulat segített az egyáltalán nem költői kérdés megválaszolásában és a probléma összetettségének bemutatásában. Gáncs Ta-

más, a budapesti gyülekezet lelkészének bevezető gondolatait után dr. Kamarás István vallásszociológus világított rá előadásában arra, hogy az otthon éppen annyi mindent jelenthet, ahányféle módon és formában tudja jól és otthonosan érezni magát az ember egy adott helyen vagy helyzetben. Megtudhattuk, hogy ez a paletta végtelenül szűkes: a tinédzserek house-techno szórakozásától a professzor úr unokáinak köréig terjedhet.

Szombat délelőtt a kerekasztal-beszélgetésben Körmendy Petra, a budapesti gyülekezet lelkésze a találkozó hat résztvevőjét kérdezte arról, hogy kinek hol van a hazája, mit jelent számára az otthona, és ha azt elhagyná, milyen indítatásból tenné.

A mintegy háromórás beszélgetés tartalmáról sokat elárul a beszélgetésben részt vevők életpályája. A megkérdezettek között volt Szaúd-Arábiát megjáró fizikus, Angliában élt, szlovákiai magyarként Budapesten dolgozó angol fordító, egy munkája miatt országon belül sokat ingázó informatikus, egy kaliforniai lelkészrel összeházasodott ápolónő, egy politikai indítatásból kitelepülést fontolgató matematikus és egy Magyarországon működő osztrák cég vállalkozója, aki rokonai kedvéért akár hetente autóbába ül a családjával.

A délutáni csoportos foglalkozáson a szellemi útkeresést és otthontalálást a debreceni Filmkedd csapatá-

nak filmvetítése, Bogdányi Mária győri evangélikus lelkész természetes gyógy módokról szóló beszélgetése és Szilágyi Csilla üvegművész kézművesfoglalkozása segítette.

A találkozó további színes programok gazdagították: szombat este Márta László nyugtató és gyógyító hangfördőjében meditálhattak a résztvevők. A teljes nap lezárásaként Koltai Katalin gitárművész gyertyafényes koncertjével egy záróklubból a táncra invitálta a hallgatóságot.

A hétvégi áhítatok alatt is hosszú lelki utat jártak be a gyülekezetek tagjai: az első áhítaton az egység megélésétől indulva a második elcsendesedésen a bűnbeesésen át az Istentől való kiszakadást élhették meg a résztvevők. A harmadik áhítat a tékozló fiú visszafogadásának történetét dolgozta fel.

A találkozó vasárnap délelőtt zenés istentisztelet zárta, amely – az áhítatok gondolati ívét folytatva – az isteni szeretetközösségbe való visszatalálásról szólt. Az istentiszteleten a budapesti Égigérő gospelkórus énekelt.

A szárszói hétvége után – amelyet az egyetemisták egyébként egymás között „mentálwellnessként” emlegetnek – nemcsak a kórus életvidám énekei és a jókedv ért az édig, hanem talán az azokért mondott imák is, akik még ebben a pillanatban is otthonukat, hazájukat keresik.

■ VÁRNAGYI MÁRTA

Kedvezményes üdülési lehetőségek Balatonszárszón

A balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthon a következő kedvezményes üdülési lehetőségeket kínálja.

Főszezonban

Július 2. – augusztus 27. között heti turnusokban (a turnusok hétfőtől hétfőig tartanak)

Részvételi díj: felnőtteknek (14 év felett) 37 800 Ft/fő/7 éjszaka (18 éves kor felett + 380 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó); gyerekeknek (3–14 éves kor között) 18 900 Ft/fő/7 éjszaka; 3 éves kor alatt ingyenes.

Utószezonban

Augusztus 29. – szeptember 1. között (3 éjszaka)

Részvételi díj: felnőtteknek (14 éves kor felett) 14 100 Ft/fő/3 éjszaka (18 éves kor felett + 380 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó); gyerekeknek (3–14 éves kor között) 7500 Ft/fő/3 éjszaka; 3 éves kor alatt ingyenes. Szeptember 3–10. (7 éjszaka)

Részvételi díj: felnőtteknek (14 éves kor felett) 32 900 Ft/fő/7 éjszaka (18 éves kor felett + 380 Ft/fő/nap idegenforgalmi adó); gyerekeknek (3–14 éves kor között) 17 500 Ft/fő/7 éjszaka; 3 éves kor alatt ingyenes.

Az árak a teljes ellátás (reggeli, ebéd, vacsora) és a szállás díját is tartalmazk.

On-line foglalás honlapunkon, a <http://balatonszarszo.lutheran.hu> címen lehetséges. Érdeklődni a 20/824-6389 telefonszámon lehet. Mindenkit szeretettel várunk!

Istentiszteleti rend • 2012. május 20.

Húsvét ünnepe után 6. vasárnap (Exaudi). Liturgikus szín: fehér.

Lekció: Jn 15,26–16,4; Jer 31,31–34. Alapige: ApCsel 6,1–7. Énekek: 321., 366.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bence Imre; Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193. de. 9. (úrv.) Keveházi László; Sarepta, II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Órdögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebszűk M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; Deák tér, V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; du. 6. Cselovszky Ferenc; Fásor, VII., Városligeti fásor 17. de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; Józsefváros, VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Bolba Márta, liturgus: Muntag Lőrinc; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Benkóczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv., konfirmáció) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpád; Egyetemi és főiskolai gyülekezet, XI. Magyar tudósok krt. 3. du. 6. Gáncs Tamás; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fásor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; negyed 12. Bencéné Szabó Márta; Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Grendorf Péter; Zugló, XIV., Lócsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; du. 6. (zenés áhítat) Tamásy Tamás; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom) de. 10. Ponicás Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Fekete Gy. Viktor; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. dr. Agod Anett; Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24. de. 9. dr. Agod Anett; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Kovács Áron; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Kovács Áron; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. dr. Korányi András; Kispest, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafokegyetem, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Soroksár, Otthoni Közösségi Ház, Szt. István u. 112. du. 4. Győri János Sámuelné; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. (úrv., konfirmáció) dr. Lacknerné Puszkás Sára. Összeállította: BODA ZSUZSA

Ha május...

Az általános iskola valamelyik alsó tagozatos olvasókönyvében szerepelt egy afféle tanmese. A főszereplő gyerek lelkesen rohant be az apjához, hogy ő bizony a nyarat szereti legjobban az évszakok közül, mert..., és itt következtek az érvek a nyár mellett. Ezt azután minden évszakban megismételte, a végén pedig összezavarodva állt, hogy akkor melyik is a kedvenc évszaka.

Azóta mindig eszembe jut ez a kis mese, mert bizony tényleg igaz, hogy minden évszaknak megvannak a szépségei, és jó is, ha meg tudjuk találni ezeket, és tudunk örülni annak, hogy éppen tél, tavasz, nyár vagy ős van.

De azért a tavasz és a május...! Ezek a színek, illatok, hangok! A naphosszat a fenyő legmagasabb, elszáradt ágán éneklő rigó egészen megbabonázza az embert. A virágzó bodzától fűszeres illatú estében pedig a fülemüle ad hangos koncertet. Ezernyi kismadár szípipteti a fészkeket, amelyekben aztán a falánk utódok követelik az enniatót.

A körtefánkra kihelyezett odúba idén végre beköltözött egy cinegepár. Most fáradhatatlanul hordják a fiókáknak az élelmet, szinte percenként jelennek meg egy-egy hernyóval a csőrükben az odú nyílásánál.

A gyerekek felfedezték a rigófészket is az egyik bokorban. Már készülnek, mert minden évben meg kell menteniük néhány fiókat a kutya vadászószőnyegéről vezérelt ismerkedéstől. Volt, hogy a megmentett és a fészekbe visszarokott kismadár ha-

marabb leért a földre, mint ahogy a megmentő lemászott a létráról, hiszen a repülni vágyás mámorában nem érzékelte a veszélyt. Ezért a kisrigók, amikor még nem tudnak jól repülni, könnyen a kutyák vagy a macskák áldozatává válnak.

Minden fióka mellé nem tudunk őrséget állítani, de sokféle módon tudjuk segíteni a madarainkat. Nagyon száraz, aszályos időjárás van, ilyenkor nem találnak vizet, szomjaznak, ezért nagyon hasznos, ha itatót helyezünk ki a kertbe, de akár a parkokba, erkélyekre is. Egy nagyobb virágcserep-alátét is megteszi, amelybe egy nagyobb követ vagy elszáradt faágat rakunk. A madárcák gyorsan meg fogják találni, és hálásan isznak, fürdenek benne. Mi pedig gyönyörködhetünk a „saját” madaraink hancúrozásában. Az itatót a sünök, gyíkok és egyéb állatok is szívesen és hálásan felkeresik.

Most arra is nagy szükség lehet, hogy akár egy lavórban sarat tegyünk ki, hiszen a nagy szárazság miatt sarat sem tudnak találni a fészkek tatarozásához. Erre leginkább a fecskéknek van szükségük, amelyeknek a száma drámaian lecsökken.

A Magyar Madártani Egyesület arra ösztönöz mindenkit, hogy madárbarátá alakítsa a kertjét, erkélyét, munkahelyét vagy a lakóhelyéhez közeli parkot. Ehhez sok hasznos tippet és útmutatást is találhatunk az egyesület honlapján (www.mme.hu).

A május az ízlelő érzékszervünknek is kedvez. Igaz, a medvehagyma lassan

FOTÓ: SÁNTA ANIKÓ

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

előregszik, de még lehet találni fiatal hajtásokat rajta. Viszont a csalán most kezd igazán burjánzani! Nagyon egészséges, és sokféle módon felhasználható, akár salátaként is fogyasztható. A zöldspárgát is érdemes megkóstolni, és nemsokára érik az eper is. Persze az igazi, nem a mostanában úton-útfélen „mézédes magyarként” reklámozott, mert az igazából import, ízletlen, és rengeteg vegyszert tartalmaz.

Most van az ideje a bodzavirág szedésének is, amelyből finom házi bodzaszórpót vagy lekvárt lehet készíteni. De a merészebbek kipróbálhatják a palacsintatésztaiban hirtelen kisütött bodzavirágot is.

Szóval – május, te finom és illatos, és madárdalos...!

■ S. A.

Jó döntés volt Piliscsabára menni

Országos evangélikus gyermeknapot tartottak

Idén hetedik alkalommal rendezték meg az országos evangélikus gyermeknapot az elmúlt hét végén Piliscsabán, a Béthel Missziói Központban egyházunk gyermek- és ifjúsági osztályának (GYIO) szervezésében.

A hittanverseny országos döntőjével párhuzamosan zajló program színes és változatos volt, kicsik és nagyok egyaránt találhattak benne kedvükre valót. A napsütéses szombat reggel közös énekléssel és *Grendorf-Balogh Melinda* áhítatával kezdődött, majd a *Katáng* zenekar koncertje után a Lábíta Színház előadása következett, *Csernik Szende* székely lábbáros közreműködésével.

A jóízű nevetés után jöhetett a jóízű ebéd, s már folytatódhatott is a program, hiszen a délután is sok érdekességet

tartogatott a résztvevők számára. A *Kolompos* együttes koncertjét a nap témáját – „Családok a Bibliában” – feldolgozó foglalkozások, játékok

kövétek: interaktív kiállítás, a tengelic és a zuglói gyülekezet bábelő-

adásai, ötujjas fonás, agyagozás, kosárfonás, szárdudakészítés, „spontán” rajzverseny, régi idők játszótérré, népi ügyességi játékok, kézzel hajtott kosaras körhinta és trambulín.

Az eseménydús napot a 21. országos evangélikus hittanverseny, a „spontán” rajzverseny és az „Áldott szép pünkösödnék gyönyörű ideje – Pünkösöd ünnepe” című rajz- és imádságíró pályázat eredményhirdetése zárta. A díjazottaknak ezúttal is szívből gratulálunk!

A mintegy hétszáz gyermek és családjaik közül, azt hiszem, sokak nevében mondhatom, hogy jó döntésnek bizonyult ezen a szombaton Piliscsabára látogatni...

■ Szöveg és fotó: GÁNCs-KISS TÜNDE *Evangélikus.hu*

EVÉL & LEVÉL

Soltvadkerti kórustalálkozó...

Hagyományörzési céllal rendezte meg a Soltvadkerti Evangélikus Egyházközség azt a kórustalálkozót, amely elsősorban a „magyar nemzet énektárnára”, *Kodály Zoltánra*, illetőleg születésének 130. évfordulójára emlékeztette május 11-én a népes zenekedvelő templomi közönséget.

Meghívott vendégünk volt a *Kiskőrösi evangélikus gyülekezeti kórus* – vezetője *Farkasné Gombár Ildikó*, zongorakísérő *Farkas Sándor* –, a *Soltvadkerti baptista kórus* – vezetője *Szlobodáné Rakonczay Tünde* és *Ficsor Veronika*, zongorakísérő *dr. Matus István* –, míg a vendéglátó gyülekezetet a *Darányiné Haris Gabriella* vezette *Revival* vegyes kar és a *Homoki Pál* lelkész vezette férfiak képviselte.

Igen színes volt a repertoár: korálok, madrigálok, spirituálék hangzottak el. A koncert után szeretetvendégséggel zárult az est a Találkozás Házában, ahol tartalmas baráti beszélgetések és a jövőre vonatkozó egyeztetések folytak...

Homoki Pál lelkész ötlete alapján valósult meg a kezdeményezés, de bízzunk benne, hogy – *Lupták György* esperes és *Kecskeméti Pál* lelkész felvetésére – egy év múlva a kiskőrösiek templomában is lesz hasonló alkalom.

■ LAKATOS RÉKA moderátor

...és gyülekezeti sportnap

Mozgalmas hétfévégét tudhat maga mögött egyházközségünk, hiszen a kórustalálkozó mellett – *Péczka Ferenc* felügyelőnk ötletéből kiindulva – immáron harmadik alkalommal rendeztük meg gyülekezeti sportnapunkat. Istennek hála, gyönyörű idő, jó hangulat (és kitűnő marhapörkölt) járulhatott hozzá ahhoz, hogy idén is maradandó élményt tudjunk nyújtani kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

Szép összefogásnak lehettünk tanúi már a szervezés során is; különösen az újonnan megválasztott, illetve a fiatalabb presbiterek jeleskedtek, élükön *Kis Molnár Gáborral*. A rendezők mellett tizenöt családi csapat és népes szurkolótábor vett részt az eseményen. A sportfeladatokat leendő evangélikus iskolánk igazgatója, *Udvarhelyi Attila* és kollégái állították össze. Volt kőtelhűzés, zsákban futás, mocsárjárás, a fakultatív röplabdamerkőzések szünetében pedig a legbátrabbak szó szerint is leléphetek magukat a Vadkerti-tóban. A közös ebédet követően mindenki emléklapot kapott, az első három helyezett családi csapat díjazásban is részesült.

Célunk a közösségformálás volt, és természetesen az élményadás gyermekeinknek, akik szép számmal voltak jelen minden korosztályból.

Hogy hogyan tovább? Természetesen jövőre ugyanekkor ugyanitt! Első gyülekezeti sportnapunkon hét család versengett, most már több, mint a duplája. Hátha jövőre sikerül valakinek megszorítania a címvédő első helyezett *Takács* családot!?

■ HOMOKI PÁL lelkész

Meghívó

„Semmiért se aggódjatok, hanem imádságban és könyörgésben mindenkor hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt; és Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.” (Fil 4,6–7)

Isten iránti hálával hívjuk a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség templomába (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17.) a május 17-én, mennybemenetel ünnepén 18 órakor kezdődő istentiszteletre, amelyen az egyházmegye megválasztott elnökségét: *Némethyné Uzoni Hanna* egyházmegyei felügyelőt és *Bence Imre* esperest beiktatjuk hivatalába.

Igét hirdet *dr. Fabiny Tamás* püspök. Az esperes iktatását *Bálintné Varsányi Vilma* és *Keczkó Pál* lelkészek, az egyházmegyei felügyelő iktatását *Bence Imre* esperes végzi. A beiktatott egyházmegyei elnökség székfoglaló beszéde az egyházmegye alakuló közgyűlésén hangzik majd el. Az ünnepi istentisztelet utáni fogadásra is tisztelettel hívjuk és várjuk!

A Budai Egyházmegye egyházközségei

HIRDETÉS

Meghívó

Győr-mosoni egyházmegyei missziói nap lesz május 28-án, pünkösdhét-
főn Győrött, az evangélikus Öregtemplomban (Petőfi tér 2.).

Program

- 10.00: Istentisztelet úrvacsorával. Igét hirdet: *Szemerei János* püspök. Misszió a jövőért – közeledik a reformáció kezdetének 500. évfordulója. Az új egyházmegyei elnökség tervei. Beszélgetés arról, hogy mit hagyjunk el, mit vezessünk be, többek között a konfirmációban.
- 12.00: Ebéd (szerény virslis ebédet biztosítunk).
- 13.00: Csoportos beszélgetés. A gondolatok megfogalmazása és kihe-lyezése a templomban felállított „várkapura”.
- 14.00: Koncert: orgonán *Wagner Szilárd* egyházzeneész, énekel *Somogyi Balázs*.
- 14.30: Fórum.
- 15.00: Úti áldás.

A rendezvény idejére a gyermekeknek külön felügyeletet és programot biztosítunk. Kérjük, hogy aki teheti, hozzon pogácsát vagy süteményt a vendéglátáshoz. A kínálnivalókból versenyt is szervezünk, ezért kérjük, hogy aki ebben részt kíván venni, egy jelíges dobozban adja le az általa készített süteményeket. Ezen a vasárnapon az egyházmegye gyülekezeteiben egy-két kivételes alkalomtól eltekintve nem lesz istentisztelet.

Mindenkit szeretettel várnak a szervezők!

FIGYESSEN ELŐ LAPUNKRA!

HÍREK, HIRDETÉSEK

Egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája

A Női Missziói Szolgálat szeretettel hívja az érdeklődőket a *Nem ejt hibát* címmel Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban július 24–31. között egyedülálló szülők és gyermekeik számára megrendezendő konferenciájára.

Jelentkezni a következő elérhetőségeken lehet június 10-ig: Női Misszió, 1085 Budapest, Üllői út 24.; marta.pinter@lutheran.hu; 20/824-2791.

Meghívó

„Öregkoromban se vess el engem, ha elfogy az erőm, ne hagyd el!” (Zsolt 71,9) Szeretettel hívjuk és várjuk a *Bolla Árpád Evangélikus Szeretotthon* névadó ünnepségére, melyet a május 28-án 16 órakor kezdődő istentisztelet keretében tartunk. Cím: 1152 Budapest, Juhos u. 28. Erős vár a mi Istenünk!

A rákospalotai evangélikus gyülekezet és a szeretotthon vezetősége

GYÁSZHÍR

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy *dr. Eördögh Endre* május első napján, életének 74. évében elhunyt.

Szeretett hozzátartozóink temetése *május 25. napján, 13 órakor* lesz a bajai Rókus temető ravatalozójából evangélikus szertartás szerint.

Álláshirdetés

A győri Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium a 2012/13-as tanévtől fizika vagy fizika–bármely szakos középiskolai tanárt keres. Érdeklődni az intézmény igazgatójánál, a 96/510-172-es telefonszámon lehet.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 20-ától május 27-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.00 / Civil Rádió <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.civilradio.hu) 10.00 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 10.50 / m1 <i>A kecskeméti református gyűjtemény</i> 13.50 / m2 <i>Református istentisztelet</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Jubilate Deo</i> Évszázadok egyházi muzsikája 20.05 / Kossuth rádió <i>Esti séta</i> Riportok, beszélgetések a kultúra ösvényein 21.30 / Duna World <i>Shakespeare: A vihar</i> Közvetítés a Vígszínházból felvételről	5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 6.00 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 12.15 / Tv2 <i>Az élet iskolája (kanadai–amerikai családi film, 2005) (110')</i> 12.25 / m2 <i>A Szövetség</i> Biblia-vetélkedő 13.15 / m2 <i>A budavári szoborlelet (dokumentumfilm) (32')</i> 16.45 / m1 <i>Úszó-Európa-bajnokság</i> Élő közvetítés Debrecenből 22.30 / Hír Tv <i>Keresztmetszet (riportmagazin)</i> 0.10 / m1 <i>Múlt-kor (történelmi magazin)</i>	10.30 / Duna World <i>Talpalatnyi zöld (ismeretterjesztő magazin)</i> 12.25 / m2 <i>Magyar évszázadok (dokumentumfilm-sorozat)</i> 13.40 / m2 <i>1100 év Európa közepén</i> Arad és környéke 18.00 / Pax Tv <i>Nyitott Akadémia – A lélek dolgai</i> Dr. Bagdy Emőke előadása 21.00 / m1 <i>Eurovíziós dalversenytől 2012</i> Első elődöntő 22.00 / Duna World <i>Világ-nézet</i> Püspöknyér 1.05 / m1 <i>Angi jelenti (dokumentumfilm)</i> London 2012	10.20 / Pax Tv <i>Chicken Fly-koncert</i> A Zákus Média centrum koncertfilmje 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebened bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórása 16.00 / Duna Tv <i>1 könyv</i> Lackfi János műsora 16.45 / Pax Tv <i>Bach: János-passió</i> Közreműködik a Lutheránia énekkar 20.05 / Duna Tv <i>Gorillák a ködben (amerikai filmdráma, 1988) (125')</i> 0.45 / Duna Tv <i>Arcélek</i> Kobzos Kiss Tamás énekmondó, zenész
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
5.00 / m2 <i>Főtér – Kárpátalja</i> 13.20 / m2 <i>Zegzugos történetek</i> Budapest – Práter utca 14.15 / Duna World <i>Rendhagyó történelemóra</i> Erdély aranykora 15.10 / Duna Tv <i>Lyukasóra (irodalmi műsor)</i> 17.15 / Duna World <i>Magyar történelmi arcképcsarnok (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> Haynau 22.00 / HBO2 <i>Új élet (francia romantikus dráma, 2009) (85')</i> 23.45 / m1 <i>Elvesztett remény (amerikai filmdráma, 2006) (93')</i>	5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i> 14.15 / Duna World <i>Isten kezében (vallási magazinműsor)</i> 14.40 / m2 <i>Dada (magyar tévéfilm, 1985) (71')</i> 20.30 / Duna World <i>Lanterna – Ahol a magány se jár (magyar dokumentumfilm, 2007) (58')</i> 22.00 / Pax Tv <i>Anima Soni-koncert (koncertfilm)</i> 23.35 / m2 <i>Elvesztett remény (amerikai filmdráma, 2006) (93')</i> 1.20 / Duna Tv <i>Az utolsó kántortanító (magyar dokumentumfilm, 2004)</i>	17.00 / Bartók rádió <i>150 éve született Claude Debussy</i> Ránki Dezső és Klukon Edit zongoraestje 17.05 / Kossuth rádió <i>Sportvilág</i> Közvetítés az úszó-Európa-bajnokságról 19.30 / Duna Tv <i>Nyírő József: Jézusfaragó ember</i> A békéscsabai Jókai Színház előadása felvételről 21.00 / m1 <i>Eurovíziós dalversenytől 2012</i> Döntő 21.00 / Duna World <i>Isten kezében – Püskösdi vallomások</i> 23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása	9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Monteverdi: Laudate Dominus 9.25 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 10.30 / m1 <i>Kérdések a Bibliában</i> 10.45 / m1 <i>Református magazin</i> 11.40 / m1 <i>Evangélikus templomok Mezőberényben (ismétlés: 14.45 / m2)</i> 12.30 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.vorosmartyradio.hu) 21.20 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i> Benne: Demantius: Püskösdi vesperások

■ HULEJ ENIKŐ

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 20.)

De hála az Istennek, aki a diadalt adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által! 1Kor 15,57 (Zsolt 50,23; Jn 15,26–16,4; Ef 3,14–21; Zsolt 131) A mulandóság félelmetes valóságával mindannyian találkozunk, amikor szeretteinktől búcsúzunk, vagy amikor saját erőnk, lehetőségeink fogyatkozását tapasztaljuk. Vesztes helyzetben vagyunk, Pál mégis diadalról beszél, mert Jézus győztes Úr, aki feltámadásával megtörte a halál erejét, és aki hisz őbenne, az részese ennek a győzelemnek. Hálát adhatunk ma is ezért!

Hétfő (május 21.)

Közeledjete az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Jak 4,8a (2Kron 30,18–19; Ez 11,14–20; 2Tim 4,1–8) Akárkit nem engedünk közel magunkhoz, és akárkihez mi sem akarunk közel kerülni, csak ahhoz, akihez szeretet, bizalom és tisztelet fűz. Kérdést vet fel az igében lévő sorrend azzal, hogy először mi induljunk Isten felé, aztán majd ő is lép felénk. Hát nem Isten az, aki már azelőtt bizonyította szeretetét, hogy mi bármit is tehetünk volna? Itt arról van szó, hogy akik egyszer már közel voltak hozzá, de eltávolodtak tőle, azok ne arra várjanak, hogy Isten megint közeledjen, hanem ők közeledjenek, és meg fogják tapasztalni, hogy Isten nem utasítja el a közeledésüket, hanem viszonzza. Egyszerűbben szólva: ha hívőként mégis vétkeztünk, akkor ne Istenre várjunk, hanem – megvallván bűneinket – mi térjünk vissza hozzá.

Kedd (május 22.)

Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket. Zsolt 147,3 (Mk 1,32,34; Lk 21,12–19; 2Tim 4,9–22) Akinek már volt megtört a szíve és sebzett a lelke, s ekkor megtapasztalta Isten gyógyító, gondoskodó jelenlétét, az tudja, miről beszél a zsoldáros. Ha éppen ilyen helyzetben vagyunk, akkor bátorít a mai ige; egyébként pedig arra indíthat, hogy dicsérjük Istent!

Szerda (május 23.)

Mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Róm 3,23–24 (Zsolt 46,8; Lk 12,8–12; Tit 1,1–16) Bibliaórán vetődik fel néha: van különbség a kicsit és a nagyon bűnös emberek között, hiszen van, aki köztörvényes bűnöket követ el, és jogerős büntetését tölti, és van, aki tisztelesen él, és bűnei kevésbé látványosak. Emberi mérce szerint jogos e megállapítás, de ha az üdvösség felől nézzük, mindannyian egyformán rászorulunk Isten kegyelmére. Nem hivatkozhatunk érdemeinkre, jó tetteinkre, kegyes életünkre, mintha azokat számlaként benyújtva Isten tartozna nekünk az örök élettel. Milyen jó, hogy Jézus Krisztus által történik a mi megváltásunk, hiszen különben nem sokra jutnánk!

Csütörtök (május 24.)

Nem kisélekedik az Úr az ígérettel, amint egyesek gondolják, hanem türelmes hozzátok, mert nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen. 2Pt 3,9 (Ézs 50,2c; ApCsel 1,12–26; Tit 2,1–10) A türelem nem tartozik a legfőbb erényeink közé, de másoktól elvárjuk, hogy türelmesek legyenek velünk. Örömmel vesszük, hogy Isten türelmes hozzánk, de értetlenkedünk, ha azt látjuk, hogy olyanokkal is így bánik, akiket mi nem szívélünk. Mikor jön már el az Úr napja? – kérdezték az Isten országának beteljesedését váró keresztyének. Péter apostol szava a türelmetlenkedőknek szól: Annyira szeret az Úr, hogy másoknak is ad még időt a megtérésre.

Péntek (május 25.)

Adjatok hálát az Istennek, az Atyának mindenkor mindenért, a mi Urunk Jézus Krisztus nevében. Ef 5,20 (5Móz 26,10–11; Jn 19,25–27; Tit 2,11–15) Könnyű hálát adni, amikor jól mennek a dolgok, de kudarcok, kétségek, konfliktusok vagy betegség idején nem hálaadással telik meg a szív, hanem inkább félelemmel, vádaskodással, szomorúsággal. Imádságunk ilyenkor tele van könyörgéssel: Segíts meg, Uram, mutass utat, adj erőt, hozd el végre a te békességedet! Pál szava arra indítanak, hogy ne a körülmények kedvező alakulásától tegyük függővé hálaadásunkat, és a nehézségek ellenére is vegyük észre azokat az áldásokat, amelyekkel megajándékozott az Úr.

Szombat (május 26.)

Neked, Uram, igazad van, nekünk pedig szégyenkeznünk kell még ma is. Dán 9,7 (Mk 14,72; Zak 4,1–14; Tit 3,1–15) Nem szívesen ismerjük be, hogy valamit rosszul tettünk, inkább igyekszünk másra hárítani a felelősséget. Kellemetlen lenne bevallani: mi tehetünk arról, hogy valami elromlott, sikertelenül végződött, vagy valakit kár ért, és szégyenkezhetnénk, ha kiderülne, milyenek vagyunk. A baj az, hogy időnként Istennek sem akarjuk őszintén bevallani bűneinket. Dániel próféta szava példát mutatnak. A fogságban lévő nép tagjaként vállalja a felelősséget, és beismeri: Isten szeretetteljes figyelemzetése ellenére vétkeztek, és jogos a büntetés. Az imádság nem marad válasz nélkül, mert Isten előtt kedves a bűnvalló szív.

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu.

EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu.

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu. • Előfizetés: elofizetes@evelet.hu.

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).

Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).

Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Tördelőszerkesztő: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). Rovatvezetők: Hafenschér Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kende K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kende@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghej@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kende K. Péter (peter.kende@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsőjével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba zánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

